

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2021. november 25., csütörtök

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény hatálybalépéséről szóló 2021. évi CXV. törvényhez	1612
Végső előterjesztői indokolás a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény végrehajtásáról szóló 2021. évi CXVI. törvényhez	1613
Végső előterjesztői indokolás az egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi CXVII. törvényhez	1616
Végső előterjesztői indokolás az országos népszavazási eljárás módosításáról szóló 2021. évi CXVIII. törvényhez	1617
Végső előterjesztői indokolás az Adatváltozás-kezelési szolgáltatás bevezetésével, továbbá az állampolgárok adminisztratív terheinek csökkentésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi CXIX. törvényhez	1618
Végső előterjesztői indokolás az egyes eljárások korszerűsítését és a polgárok biztonságának további megerősítését célzó intézkedésekről szóló 2021. évi CXX. törvényhez	1623
Végső előterjesztői indokolás az egyes belügyi tárgyú törvényeknek az Alaptörvény kilencedik módosításával, valamint a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvénnyel összefüggő módosításáról szóló 2021. évi CXXI. törvényhez	1642
Végső előterjesztői indokolás az egyes igazságügyi tárgyú, valamint kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2021. évi CXXII. törvényhez	1644
Végső előterjesztői indokolás a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosításáról szóló 2021. évi CXXIII. törvényhez	1670
Végső előterjesztői indokolás a tőkegyesítő társaságok határokon átnyúló átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról és egyéb jogharmonizációs célú törvénymódosításról szóló 2021. évi CXXIV. törvényhez	1674
Végső előterjesztői indokolás az Európa Tanács kulturális örökséggel kapcsolatos bűncselekményekről szóló, Nikóziában, 2017. május 19-én kelt egyezménye kihirdetéséről szóló 2021. évi CXXV. törvényhez	1697
Végső előterjesztői indokolás a Magyarország Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a közös államhatáron lévő közúti határhidak és határút-szakaszok üzemeltetéséről, fenntartásáról és rekonstrukciójáról szóló 2017. szeptember 14-én, Budapesten aláírt Megállapodást módosító 1. Kiegészítés kihirdetéséről szóló 2021. évi CXXVI. törvényhez	1698

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény hatálybalépéséről szóló 2021. évi CXV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A koronavírus új variánsai nem tapasztalt gyorsasággal és következményekkel terjednek Európa-szerte, amelyre tekintettel az Országgyűlés döntött a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény hatályának 2022. január 1. napjáig történő meghosszabbításáról, így a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet (a továbbiakban: veszélyhelyzet) még nem került megszüntetésre.

A jogbiztonság és a kiszámítható szabályozási környezet kívánalmára figyelemmel szükséges a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvényt (a továbbiakban: 2021. évi XCIX. törvény) a veszélyhelyzet megszűnésétől független, jelen törvényjavaslatban meghatározott időpontokban hatályba léptetni. A javaslat e követelménynek tesz eleget azzal, hogy egyes rendelkezések hatályba nem lépéséről is rendelkezik. A hatályba nem lépő rendelkezések tárgyában az átmenetet biztosító szabályozásról külön törvény rendelkezik.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A javaslat rendelkezik a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény hatálybalépésének eltérő időpontjáról, amelyet a kellő felkészülési idő követelményére figyelemmel főszabály szerint 2021. december 1. napjában határoz meg.

2. §

A javaslat meghatározza, hogy a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény mely rendelkezései nem lépnek hatályba.

3. §

A javaslat meghatározza a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény azon rendelkezéseit, amelyek kivételesen 2022. január 1-jén lépnek hatályba.

4. §

A javaslat biztosítja az időmúlásra tekintettel szükséges szövegkorrekciókat a hatályba lépő rendelkezések esetében.

5. §

A javaslat 2. §-a alapján a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény 216. §-a nem lép hatályba.

A veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény 216. §-ában ugyanakkor vannak olyan rendelkezések, amelyek hatálybalépése célszerű: mindezek alapján a javaslat a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény 216. §-ával azonos szövegezéssel állapítja meg az egészségügyről szóló törvény azon rendelkezéseit, amelyek hatálybalépésére a javaslat hatálybalépésével egyidejűleg kerülne sor.

6. §

A javaslat a hatálybalépést a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 9. § (3) bekezdésére figyelemmel az 1. § szerinti időpontnak megfelelően határozza meg.

7. §

Sarkalatossági záradék.

Végső előterjesztői indokolás a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény végrehajtásáról szóló 2021. évi CXVI. törvényhez

I. FEJEZET

A 2020. ÉVI KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS VÉGREHAJTÁSA

1. A főösszegek, az egyenleg és az államadósság értéke

Az 1–2. §-hoz

A törvényjavaslat első szakaszai a központi alrendszer, a hazai működési költségvetés, a hazai felhalmozási költségvetés és az európai uniós fejlesztési költségvetés 2020. évi kiadásainak és bevételeinek főösszegét, valamint egyenlegét rögzítik.

A 3. §-hoz

A § részletesen bemutatja az államadósság-mutató alakulásának mértékét 2020. évben, és megállapítja, hogy az megfelelt az Alaptörvény 36. cikk (5) bekezdésében meghatározott követelménynek. Az Alaptörvény adósságsökkentési előírásainak teljesítése alól 2020-ban felmentést ad az Alaptörvény 36. cikk (6) bekezdése.

2. A költségvetés finanszírozásával kapcsolatos egyes rendelkezések

A 4. §-hoz

A javaslat tartalmazza a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 11. § (1) bekezdésének felhatalmazás alapján történt adósság-visszafizetéseket. A törlesztések a Kincstári Egységes Számla adósságtörlesztési számlája terhére teljesültek.

Az 5. §-hoz

A javaslat az államháztartás központi alrendszere hiányának finanszírozási módjáról számol be. A hiányt forint államkötvények kibocsátásával és devizahitelek felvételével finanszírozta az államháztartásért felelős miniszter.

A 6. §-hoz

A javaslatban szereplő forint- és deviza állampapír kibocsátások és hitelfelvételek biztosították az adósság-visszafizetések finanszírozását.

A 7. §-hoz

A költségvetési törvény a Kincstári Egységes Számla likviditásának biztosítására is felhatalmazta az államháztartásért felelős minisztert. A költségvetés likviditási biztonságának növelése érdekében 2020-ban a 2021 évi deviza lejáratok előfinanszírozását szolgáló devizakötvény kibocsátás valósult meg, ami 2020 végén növelte az állam devizabetéteit.

*II. FEJEZET**AZ ÁLLAMI KÖVETELÉSEK KÖRE, KEZELÉSE ÉS VÁLTOZÁSA***A 8. §-hoz**

(1)–(2) bekezdéshez: Az államháztartás központi alrendszerén belül a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai alaponkénti hiányát a zárszámadásban kell rendezni. A javaslat a Nyugdíjbiztosítási Alap (a továbbiakban: Ny. Alap) és az Egészségbiztosítási Alap (a továbbiakban: E. Alap) 2020. évi költségvetési hiányának a KESZ hitelállományából történő elengedéséről rendelkezik.

(3) bekezdéshez: A Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. kezelésében lévő, az államot megillető külföldi követelésekről történő lemondásra a felsorolt relációkban azok behajthatatlansága miatt kerül sor. Az elengedett devizakövetelések forintra átszámított nagyságrendje 360 millió forint.

(4) bekezdéshez: A tulajdonosi kölcsön elengedése a hulladékgazdálkodási rendszer finanszírozásának támogatása érdekében szükséges.

(5) bekezdéshez: A közhasznú tevékenységet ellátó társaság bevételei a 2009–2011. években keletkezett tulajdonosi kölcsönének visszafizetéséhez nem nyújtanak fedezetet, így tevékenységének zavartalansága érdekében szükséges a kölcsön elengedése.

(6) bekezdéshez: A takarékszövetkezetek 1993–1994. években az Országos Takarékszövetkezeti Intézményvédelmi Alapon (OTIVA) keresztüli konszolidációjára hosszú távú pénzügyi keretek között került sor, amely az állam és az OTIVA jogutódja közötti elszámolással zárult le. E végleges elszámolás eredménye alapján indokolt, hogy az állam az Integrált Hitelintézetek Központi Szervezete (mint az OTIVA jogutódja) felé kimutatott 1,84 milliárd forint összegű követelését elengedje.

*III. FEJEZET**A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAI 2020. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK VÉGREHAJTÁSA***3. Az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének végrehajtása****A 9. §-hoz**

A rendelkezés bemutatja az E. Alapnál 2020. évben keletkezett működési költségvetési maradványt, valamint az E. Alap 2020. évi működési kiadásai között a 2019. évi költségvetési maradvány felhasználását.

4. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetésének végrehajtásával kapcsolatos rendelkezések**A 10. §-hoz**

A javaslat tartalmazza

- a) az Ny. Alap fejezetnél az adott előirányzatnál (nyugellátás megállapítás, nyugdíjmelés, egyszeri segély) méltányossági ellátásra fordított kiadások összegét,

- b) az E. Alap fejezetnél az adott előirányzatnál (Csecsemőgondozási díj, Táppénz, Gyermekgondozási díj és örökbefogadói díj, Rokkantsági, rehabilitációs ellátások, Gyógyító-megelőző ellátás, Gyógyszertámogatás, Gyógyászati segédeszköz támogatás) méltányossági ellátásra fordított kiadások összegét.

A 11. §-hoz

Az Országgyűlés megállapítja az előírt megtérítési, visszautalási, elszámolási és befizetési kötelezettségek teljesítését.

IV. FEJEZET

A KÖZPONTI ALRENDSZEREN BELÜLI ELSZÁMOLÁSOK

A 12. §-hoz

A javaslat tartalmazza a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai közreműködésével, de nem az Alapok terhére folyósított ellátások megtérítési különbözetének pénzügyi rendezését, határidő meghatározásával.

A 13. §-hoz

A javaslat rögzíti, hogy az Európai Gazdasági Térség Finanszírozási Mechanizmus és a Norvég Finanszírozási Mechanizmus, valamint a Svájci–Magyar Együtműködési Program II forrásaira nem történt kötelezettségvállalás.

A 14. §-hoz

A javaslat a Partnerségi Megállapodás keretében, valamint a Belügyi alapokból finanszírozott programok, projektek esetén az uniós forrásokra és a kapcsolódó központi költségvetési finanszírozásra tett kötelezettségvállalások összegének jóváhagyásáról rendelkezik.

V. FEJEZET

A KÖZPONTI ALRENDSZERNEK AZ ÖNKORMÁNYZATI ALRENDSZERREL ÉS AZ ÁLLAMHÁZTARTÁSON KÍVÜLI SZERVEZETEKKEKEL FENNÁLLÓ KAPCSOLATÁBÓL FAKADÓ ELSZÁMOLÁSOK

5. A helyi önkormányzatok központi alrendszerből származó forrásai

A 15–17. §-hoz

A javaslat tartalmazza a helyi önkormányzatok 2020. évi állami támogatásai, valamint a 2019. december 31-én kötelezettségvállalással terhelt a Kvtv. IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet 3. A helyi önkormányzatok felhalmozási célú kiegészítő támogatásai cím szerinti támogatások elszámolásainak eredményeit, az ezekkel kapcsolatos központi költségvetési és az önkormányzati visszafizetési kötelezettségeket.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) 112. § (4) bekezdés a) pontja értelmében az a helyi önkormányzat, amely visszafizetési kötelezettségének az éves költségvetési beszámoló kincstárhoz történő benyújtására előírt határidőt követő 15 napon belül nem tesz eleget, késedelmi kamatot fizet. Az Ávr. 112. § (5) bekezdése szerint a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő napja így 2021. április 24.

6. Az egyházak támogatása

A 18. §-hoz

Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 6. §-a alapján a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi közfeladat ellátásához az egyházi fenntartókat az állami, önkormányzati fenntartókkal azonos állami támogatás illeti meg. Az egyházi és az állami, önkormányzati

fenntartású intézmények 2020. évi támogatásának kiegyenlítése céljából a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen a támogatás rendezése szükséges.

Az egyházi fenntartókat a fenntartott támogató szolgáltatás és közösségi alapellátások után kiegészítő támogatás illeti meg, az állami, önkormányzati fenntartókkal azonos mértékben. A 2020. évi központi költségvetés végrehajtása során az állami, illetve önkormányzati fenntartók ugyanezen szolgáltatásokon elszámolt működési kiadási és bevételi egyenlegének rendezése alapján az egyházi fenntartókat megillető kiegészítő támogatással összefüggésben azonban beszámítás terheli.

Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 3. § (2) bekezdése előírja az egyházi járadékalap és a kiegészítő járadék összegének éves valorizációját, illetve a tervezett és a tényleges éves átlagos fogyasztói árindex közötti különbséget rendezését az érintett egyházakkal.

Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 6. §-a alapján a köznevelési és szakképzési közfeladat ellátásához az egyházi fenntartókat az állami, önkormányzati fenntartókkal azonos állami támogatás illeti meg. Az egyházi és az állami, önkormányzati fenntartású intézmények 2020. évi támogatásának kiegyenlítése céljából a köznevelésben és szakképzésben a jelzett támogatásrendezés szükséges.

VI. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A 19. §-hoz

A § hatályba léptető és deregulációs rendelkezést tartalmaz.

Végső előterjesztői indokolás az egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi CXVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Javaslat Szabó Tímea az országos népszavazási eljárás módosításáról szóló T/17004 számú javaslatához kapcsolódik. Ennek értelmében eltörlésre kerülne az a korlátozás, hogy az országgyűlési képviselők, az Európai Parlament tagjai, valamint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjára, továbbá az azt megelőző és követő 41 napon belüli időpontra nem tűzhető ki országos népszavazás. A Javaslat mellett szól, hogy logisztikailag sokkal könnyebb lebonyolítani a szavazásokat egy időben, mint külön-külön, ráadásul jóval költséghatékonyabb is a szavazások egyszerre történő megtartása. Legutóbb a népszavazás lebonyolítása 2016-ban hozzávetőleg 6 milliárd forintot költött a központi költségvetés, a Javaslat elfogadásával ez az összeg megtakarítható, ha egyszerre lehet kitűzni az országgyűlési választást és a népszavazást. A Javaslattal megspórolható közpénz tehát milliárdokban mérhető. Tekintettel arra, hogy 2022-ben országgyűlési választás és több népszavazás is várható, a fenti érvek a Javaslat elfogadása mellett szólnak.

A Javaslatban foglaltak biztosítják annak gyakorlati-technikai feltételeit, hogy az országgyűlési választással azonos napon megtartható legyen az országos népszavazás is. A Javaslat ezért egyértelműsíti, hogy a két eljárás közül mely szabályait kell alkalmazni ilyen esetben, továbbá különös rendelkezéseket is megállapít a gördülékeny lebonyolíthatóság érdekében.

A Javaslat Szabó Tímea javaslatához kapcsolódik, azt az előterjesztő támogatja, azonban az országgyűlési választás és népszavazás egy napon történő megtartásához további részletszabályok szükségesek, amelynek keretében a választási eljárásról szóló törvény megnyitása is szükséges.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1–6. §**

A Javaslat a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény módosításával megteremti annak gyakorlati-technikai feltételeit, hogy az országgyűlési választással azonos napon megtartható legyen az országos népszavazás is.

7–14. §

A Javaslat a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény módosításával megteremti annak gyakorlati-technikai feltételeit, hogy az országgyűlési választással azonos napon megtartható legyen az országos népszavazás is. A Javaslat a közös eljárásra tekintettel továbbá összhangba hozza az Nsztv. jogorvoslati rendszerét a Ve.-ben foglaltakkal.

15. §

Hatályba léptető rendelkezés.

16. §

Sarkalatosági záradék.

**Végső előterjesztői indokolás
az országos népszavazási eljárás módosításáról szóló 2021. évi CXVIII. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

A törvényjavaslat értelmében eltörlésre kerülne az a korlátozás, hogy az országgyűlési képviselők, az Európai Parlament tagjai, valamint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjára, továbbá az azt megelőző és követő 41 napon belüli időpontra nem tűzhető ki országos népszavazás.

A javaslat mellett szól, hogy logisztikailag sokkal könnyebb lebonyolítani a szavazásokat egy időben, mint külön-külön, ráadásul jóval költséghatékonyabb is a szavazások egyszerre történő megtartása. Legutóbb a kampánnyal és a népszavazás lebonyolításával együtt összesen mintegy 16–17 milliárd forint ment el a kvótanépszavazásra. Ebből a lebonyolítás volt 6 milliárd forint, a maradék tízmilliárd pedig a kormányzati kampány költsége volt. A javaslattal megspórolható közpénz tehát tízmilliárdokban mérhető.

Az egy időben való szavazás növeli a részvételt is, hiszen a különböző szavazások résztvevőinek köre összeadódik.

Tekintettel arra, hogy 2022-ben országgyűlési választás és több népszavazás is várható, a fenti érvek a javaslat elfogadása mellett szólnak.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1. §**

A javaslat értelmében eltörlésre kerülne az a korlátozás, hogy az országgyűlési képviselők, az Európai Parlament tagjai, valamint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjára, továbbá az azt megelőző és követő 41 napon belüli időpontra nem tűzhető ki országos népszavazás.

2. §

Hatályba léptető rendelkezés.

**Végső előterjesztői indokolás
az Adatváltozás-kezelési szolgáltatás bevezetésével, továbbá az állampolgárok adminisztratív terheinek csökkentésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi CXIX. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Kormány évek óta elkötelezett híve az állampolgárok életét könnyítő és a hatósági jogalkalmazók munkáját elősegítő intézkedések megvalósításának, ezért az elmúlt években számos törvénymódosítás született, amely a hatósági eljárások egyszerűsítését célozta. Ebbe illeszkedik a közműátírás jelenlegi gyakorlatának felülvizsgálata és egyszerűsítése, így a törvényjavaslat célja, hogy csökkentse az adminisztratív terheket, ha valaki (pl. egy házasságkötés, vagy költözés miatt) több szolgáltató részére be akarja jelenteni a megváltozott adatait.

A felülvizsgálat eredményeként kerül kialakításra az Adatváltozás-kezelési Szolgáltatás (a továbbiakban: AVSZ), amely egyrészt a természetes személyek adataiban felmerülő változások egyszerű ügyintézésének lehetőségét, másrészt a közműátírási folyamat elektronizálását és egyszerűsítését teremti meg. Az AVSZ az adatváltozás-bejelentési szolgáltatása keretében biztosítja, hogy a természetes személyek állami nyilvántartásokban tárolt név-, cím-, valamint kapcsolattartási adatainak változása esetén értesítést kapjanak azon szolgáltatók (közművek, telekommunikációs cégek), amelyek az érintett természetes személlyel szerződéses jogviszonyban állnak. Az AVSZ emellett a felhasználó-változás bejelentési szolgáltatása révén hozzájárul, hogy a polgárok különböző élethelyzeteiben (költözés, használatba adás, bérbeadás, elhalálozás) szükségessé váló felhasználóváltozási folyamathoz kapcsolódóan az állam egy olyan, ingyenesen igénybe vehető és egyablakos elektronikus ügyintézési szolgáltatást biztosítson, amelynek igénybevételével ügyfél és szolgáltatói oldalon egyaránt jelentős adminisztratív tehercsökkentés érhető el.

A törvényjavaslat továbbá arra a társadalmi jelenségre ad szabályozási választ, hogy a lakcímbjelentések egy része mára már nem a valós viszonyokat tükrözi. A Központi Statisztikai Hivatal tárgyban végzett legutolsó számítása szerint a magyar lakosság több, mint 6,37%-a, mintegy 625 ezer ember nem a bejelentett lakóhelyén él, annak ellenére, hogy a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) hatályos rendelkezései mind a lakóhely, mind pedig a tartózkodási hely esetében, fogalmi elemként megkövetelik az életvitelszerű ottlakást. A jelenségre két eltérő irányú jogalkotói válasz adható: a szabályozás szigorításával a polgárok rákényszerítése arra, hogy az államnak mindig naprakész adatot szolgáltatassanak arról, hogy aktuálisan, életvitelszerűen hol élnek. Egy ettől eltérő megközelítés szerint pedig meg kell vizsgálni azt, hogy az államnak milyen mértékben fűződik érdeke ahhoz, hogy megismerje a polgár életvitelszerű tartózkodási helyét, illetve milyen mértékben veszélyes a társadalomra a fent ismertetett jelenség. A törvényjavaslat azt a megközelítést követi, hogy az államnak kizárólag ott és annyiban szükséges a polgár mindennapi életét ismerni és adminisztratív módon alakítani, ahol és amennyire azt a közérdek érvényre juttatása feltétlenül megköveteli. Ehhez kapcsolódóan a javaslat a lakcímbjelentéshez kötődő büntetőjogi jogkövetkezmények módosítását is tartalmazza.

A jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Kiemelt cél, hogy a Kormány által biztosított kényelmi szolgáltatásokat minél több állampolgár ismerje és használja, erre tekintettel az ágazati törvényekben rögzítésre kerül, hogy az AVSZ igénybevételének lehetőségéről a közjegyző (szóban) tájékoztatja az ügyfelet az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául szolgáló jognyilatkozat közokiratba foglalása iránti eljárásban.

2. §

A mozgásszabadság és a lakóhely szabad megválasztása jogának gyakorlására számos – alkotmányjogilag igazolható – adminisztratív kötelezettség van hatással, amely kötelezettségek jellemzően a közrend és a közbiztonság védelmével összefüggő közérdekből, valamint a tulajdon alkotmányos védelméből vezethetők le. Ilyen kötelezettségeket tartalmaznak egyebek mellett az Nytv., illetve végrehajtási rendeletei is. Az figyelhető meg napjainkban, hogy a lakcímbeljelentések egy része nem a valós viszonyokat tükrözi, vagyis az emberek egy része valójában nem ott él, ahová a lakcímbeljelentése szól. A hatályos szabályozás szerint ez közjogilag egy jogellenes állapotot eredményez, továbbá a nem valós helyzetet tükröző bejelentés még büntetőjogi következményeket – pl. intellektuális közokirat-hamisítás – is felvet.

E jelenség mögött számos okot lehet azonosítani. Ezek között említhető a családi kötődésen alapuló vagy valamely jogosultsággal kapcsolatos bejelentkezés, illetve általánosságban a társadalmi mobilitás erősödése. A külföldi munkavégzés Európai Unió belüli feltételei az elmúlt évek során nagymértékben egyszerűsödtek. Úgyszintén indokoltá vált a szabályozás áttekintése az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépése kapcsán megváltozott körülményekre tekintettel is, hiszen az számos olyan magyar munkavállaló mindennapi életére is hatással van, aki rendszeres munkavégzés céljából az év egy jelentős részét az Egyesült Királyságban tölti.

A javaslat a jelenségre azt a szabályozási választ adja, hogy a korábbi szabályozáshoz képest megszünteti azt a követelményt, amely arra vonatkozik, hogy a polgárnak életvitelszerűen a lakóhelyként bejelentett lakásban kell élnie. A módosítás értelmében a lakóhely az a lakás, amelyet a polgár és az állam közötti kapcsolattartás érdekében ekként bejelentenek. E bejelentés alapozza meg a lakóhelyhez kapcsolható jogok gyakorlását.

A lakóhellyel ellentétben a javaslat tartalmi szempontból nem változtatja meg a tartózkodási hely hatályos fogalmát: a tartózkodási hely továbbra is az a lakóhelytől eltérő lakás, ahol a polgár három hónapot meghaladó időtartamban tartózkodik. A meghatározás a lakóhely módosulása miatt szorul kismértékű módosításra: mivel utóbbi esetben már nem követelmény az életvitelszerű lakáshasználat, ezért az új definícióban is a lakóhely elhagyása szándékát szükséges cserélni a lakóhely megváltoztatásának szándékára.

A javaslat által a polgár szabadon megválaszthatja azt a helyet, amelyet az otthonának tekint, ahová kötődik, anélkül, hogy a folyamatos ottlakás követelményét teljesítenie kellene. A lakóhely kiválasztása tekintetében a polgár autonómiájának növelése, az életvitelszerű ottlakás követelményének eltörlése a következők miatt nem jár ösztársadalmi érdeksérelemmel:

- a) A lakcím nem lehet bármelyik lakás: a szabályozásnak továbbra is sarkalatos eleme, hogy a polgár vagy saját lakásba jelentkezhessen be, vagy olyanba, amelynél rendelkezik a szállásadó nyilatkozatával;
- b) Ha a polgár nem a lakóhelyén lakik, akkor továbbra is bejelenthető lesz a tartózkodási hely, így az állam és az államon keresztül az érintettek közhiteles nyilvántartásból értesülhetnek arról, hogy a polgár ténylegesen hol tartózkodik. A tartózkodási hely esetében változatlan formában megmarad a tényleges, életvitelszerű ottlakás is mint fogalmi elem.

3. §

Az Nytv.-ben rögzítésre kerül, hogy a nyilvántartást kezelő szerv a polgár adatai naprakésztsége és a szolgáltatásnyújtás biztosítása céljából az adatváltozás-kezelési szolgáltató részére az adatváltozás-bejelentési szolgáltatást igénybe vevő polgár Nytv. 17. § (2) bekezdés f) és g) pontja szerinti adatait átadja az AVSZ igénybevétele során, ha a polgár ezen adatainak bármelyike megváltozik.

A fenti adatátadás során a nyilvántartást kezelő szerv az adatváltozás-bejelentési szolgáltatást igénybe vevő polgár személyazonosító igazolványának okmányazonosítóját, valamint a személyi azonosítóról és lakcíméről szóló hatósági igazolványának okmányazonosítóját is átadja az adatváltozás-kezelési szolgáltató részére.

4. §

A lakcímadat bejelentésére nyitva álló határidős rendelkezés módosítására szintén azért van szükség, mert a lakóhely definíciójának módosítása révén a lakcím változása nem szükségképpen áll költözéssel összefüggésben. Ennek megfelelően a rendelkezés általánosságban csak azt mondja ki, hogy a lakóhely címét be kell jelenteni (értelemszerűen ennek felmerülése során), ha pedig a lakcímváltozás költözéssel áll összefüggésben, akkor a korábbi szabályozáshoz hasonlóan erre három nap áll rendelkezésre a költözéstől számítva.

A javaslat szintén az Nytv. 26. §-ának módosításával éri el azt a jogalkotói célt, hogy a tartózkodási hely bejelentése a jövőben kötelezettség helyett egy lehetőség. Ugyanakkor a polgárnak továbbra is be kell jelentenie egy korábban már bejelentett tartózkodási hely megszüntetését.

Az Nytv. 26. § (5a) és (5b) bekezdése a lakcímadat érvénytelenségének (nem valós voltának) megállapítása körében kiemelt szerepet biztosít a szállásadó nyilatkozatának. A módosítás ezzel kapcsolatban egyértelművé teszi, hogy az érvénytelenséget nem alapozhatja meg önmagában az a körülmény, hogy a polgár nem a lakóhelyén lakik.

5. §

A lakcímbjelentéssel összefüggésben szükséges figyelemmel lenni azokra a jogosultságokra és szolgáltatásokra is, amelyek speciálisan, szorosan az adott életvitelszerű tartózkodás helyéhez kapcsolódnak (ilyen lehet tipikusan a köznevelési szolgáltatások igénybevétele, helyi adózás, kedvezményes parkolás lehetősége, lakástámogatások esetében az ottlakás igazolása). Ennek érdekében a törvényjavaslat kifejezetten rendelkezik arról, hogy valamely jogosultság gyakorlásához vagy szolgáltatás igénybe vételéhez jogszabály kötelezően előírhatja a lakcímbjelentést, vagy az életvitelszerű ottlakás más módon való igazolását. Ezzel a szabályozási megoldással a törvényjavaslat megteremti a joggal való visszaélés kiküszöbölésének lehetőségét. Összességében tehát a lakó- és tartózkodási hely megválasztása szabadabbá válik, azonban lehetnek olyan jogok, amelyek adott helyen csak lakcímbjelentés mellett maradnak gyakorolhatók.

6. §

A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás szerve kapcsolati kód alkalmazásával köteles rendszeres adatszolgáltatást teljesíteni az adatváltozás-kezelési szolgáltatónak az adatváltozás-bejelentési szolgáltatást igénybe vevő polgár természetes személyazonosító adatainak, lakcímének aktuálisan tárolt adatáról és azok változásáról.

Az adatváltozás-kezelési szolgáltatónak szüksége van az automatikus adatfrissítésre, azaz a változásadatok automatikusan történő (külön kérés nélküli) szolgáltatására, abból a célból, hogy garantálni tudja – a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról szóló 2010. évi CXXVI. törvény 20/R. § (2) bekezdése szerinti – törzsadat-nyilvántartásban szereplő és a 20/T. § szerinti adatváltozás-bejelentési szolgáltatást igénybe vevő polgár adatainak naprakészen tartását a szolgáltatásnyújtás biztosítása érdekében.

7. §

Az AVSZ igénybevétele esetén a felek a kétoldalú szerződésmódosítás szabályai szerint járnak el. A rendelkezés a szolgáltató-előfizető viszonylatban világos szabályokat állapít meg az AVSZ bevezetésének esetére is.

8. §

Az AVSZ-hez csatlakozott távhőszolgáltató köteles a felhasználó adatai változásának felhasználó általi bejelentését biztonságos kézbesítési szolgáltatás útján is fogadni és kezelni.

Az adatváltozás-kezelési szolgáltató a felhasználó rendelkezése alapján átadja a távhőszolgáltatónak a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról szóló 2010. évi CXXVI. törvényben (a továbbiakban: Khtv.), valamint kormányrendeletben meghatározott adatokat.

A felhasználónak az AVSZ-re történő regisztrációja során az adatváltozás-kezelési szolgáltatótól átvett adatait a csatlakozott távhőszolgáltató az adatok átvételét követő 60 napon belül összeveti az általa nyilvántartott adatokkal és eltérés esetén gondoskodik azoknak az átvett adatok szerinti tartalommal történő helyesbítéséről.

9. §

Az AVSZ-hez csatlakozott villamosenergia-kereskedő köteles a felhasználó adatai változásának felhasználó általi bejelentését biztonságos kézbesítési szolgáltatás útján is fogadni és kezelni.

Az adatváltozás-kezelési szolgáltató a felhasználó rendelkezése alapján átadja a villamosenergia-kereskedőnek a Khtv.-ben, valamint kormányrendeletben meghatározott adatokat.

A felhasználónak az AVSZ-re történő regisztrációja során az adatváltozás-kezelési szolgáltatótól átvett adatait a csatlakozott villamosenergia-kereskedő az adatok átvételét követő 60 napon belül összeveti az általa nyilvántartott adatokkal és eltérés esetén gondoskodik azoknak az átvett adatok szerinti tartalommal történő helyesbítéséről.

10. §

Az AVSZ-hez csatlakozott földgázkereskedő köteles a felhasználó adatai változásának felhasználó általi bejelentését biztonságos kézbesítési szolgáltatás útján is fogadni és kezelni.

Az adatváltozás-kezelési szolgáltató a felhasználó rendelkezése alapján átadja a földgázkereskedőnek a Khtv.-ben, valamint kormányrendeletben meghatározott adatokat.

A felhasználónak az AVSZ-re történő regisztrációja során az adatváltozás-kezelési szolgáltatótól átvett adatait a csatlakozott földgázkereskedő az adatok átvételét követő 60 napon belül összeveti az általa nyilvántartott adatokkal és eltérés esetén gondoskodik azoknak az átvett adatok szerinti tartalommal történő helyesbítéséről.

11. §

Kiemelt cél, hogy a Kormány által biztosított kényelmi szolgáltatásokat minél több állampolgár ismerje és használja, erre tekintettel rögzítésre kerül, hogy az AVSZ igénybevételek lehetőségéről az anyakönyvvezető (szóban) tájékoztatja (névváltoztatás esetén) a házassulót.

12. §

Kiemelt cél, hogy a Kormány által biztosított kényelmi szolgáltatásokat minél több állampolgár ismerje és használja, erre tekintettel az ágazati törvényekben rögzítésre kerül, hogy az AVSZ igénybevételek lehetőségéről a közjegyző (szóban) tájékoztatja az ingatlant is érintő hagyatéki eljárás esetén az ingatlan örökösét.

13–15. §

A Khtv.-ben meghatározásra kerülnek az AVSZ alapfogalmai.

Az AVSZ az ügyfelek és a csatlakozott szolgáltatók között az adatváltozás-kezelési szolgáltató által biztosított adattovábbítási szolgáltatás. Ezen belül kétféle szolgáltatás típust különböztetünk meg az adatváltozás-bejelentési szolgáltatást és a felhasználó-változás bejelentési szolgáltatást.

Meghatározásra kerül, hogy mely szolgáltatók csatlakozhatnak az AVSZ-hez és ügyfélként mely természetes személyek vehetik igénybe. Az AVSZ-t ügyfélként Kormány által kötelezően biztosított valamely elektronikus azonosítási szolgáltatás igénybevétele, és e szolgáltatáshoz kapcsolódó biztonságos kézbesítési szolgáltatáshoz kapcsolódó tárhellyel (KÜNY tárhely) rendelkező, természetes személyek – köztük a fizetők, díjfizetők is, vagyis akik a felhasználó helyett fizetik a szolgáltatás díját – vehetik igénybe. A szolgáltatás igénybevételehez regisztráció szükséges, amelynek keretében – többek között – az ügyfél meghatározhatja, hogy mely szolgáltatókkal áll szerződéses jogviszonyban.

Rögzítésre kerül a Khtv.-ben továbbá, hogy az adatváltozás-kezelési szolgáltató az informatikai rendszerével és a nyilvántartásával kapcsolatos eseményeket folyamatosan naplózza az üzemmenet folytonossága, az adatvesztés elkerülése, az informatikai biztonság biztosítása, továbbá adatkezelések jogszerűségének ellenőrzése, valamint az érintett tájékoztatása érdekében.

Az adatváltozás-kezelési szolgáltató a szolgáltatás biztosítása, az AVSZ ügyfél azonosítása, valamint az AVSZ útján történő adatkezelés jogszerűségének ellenőrzése és biztosítása céljából egységes törzsadat-nyilvántartást vezet.

Meghatározásra kerülnek továbbá az AVSZ adatkezeléséhez, az adatok tárolásához, továbbításához szükséges rendelkezések.

Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az adatváltozás-kezelési szolgáltatót, az AVSZ részletes szabályait és az adatváltozás-kezelési szolgáltató feladataira vonatkozó szabályokat, az AVSZ-hez való csatlakozás feltételeit, az adatváltozás-kezelési szolgáltató és a csatlakozott szolgáltató, valamint a felhasználó közötti jogviszony tartalmi elemeit, továbbá az érintettek jogait és kötelezettségeit rendeletben határozza meg.

Az adatváltozás-kezelési szolgáltató az AVSZ-hez a szolgáltató csatlakozási lehetőségét 2021. december 1-jétől biztosítja. Rögzítésre kerül továbbá, hogy az adatváltozás-kezelési szolgáltató az adatváltozás-kezelési szolgáltatást az ügyfelek részére 2022. január 1-jétől biztosítja.

Adatváltozás-bejelentési szolgáltatás

Az ügyfél kormányablakban, illetve elektronikusan az AVSZ útján kezdeményezheti megváltozott adatainak szolgáltatók felé történő továbbítását.

Az ügyfél rendelkezése alapján automatizáltan vagy eseti felhatalmazás alapján az AVSZ az adatoknak a csatlakozott szolgáltató részére korábban bejelentetthez képest történő változása, illetve újonnan történő bejelentése esetén átvezetés céljából továbbítja a törvényben meghatározott adatokat.

Az ügyfélnek rendelkezési nyilvántartásban (RNY) rendelkezése kell legyen ahhoz, hogy az adatváltozás-kezelési szolgáltató elektronikusan úton automatikusan értesítést küldjön a szolgáltatók részére az ügyfél természetes személyazonosító adatainak, lakcímének megváltozásáról és az elhalálozással kapcsolatos információknak (ténye, helye, ideje) továbbításához.

Az AVSZ lehetőséget biztosít arra, hogy az ügyfél értesítse az általa megjelölt szolgáltatókat, hogy halála esetén az igénybe vett szolgáltatás tekintetében mely természetes személlyel vehetik fel a kapcsolatot. A halál esetére szóló értesítést tett ügyfél elhunytáról, a kijelölt kapcsolattartó személyéről elérhetőségeiről a személyiadat- és lakcímnnyilvántartást kezelő szerv értesítése alapján az adatváltozás-kezelési szolgáltató tájékoztatja a szolgáltatót.

Az ügyfél az adatváltozás-kezelési szolgáltató útján bejelentheti más természetes személy halálát a szolgáltatók felé, amennyiben az elhunyt személy tekintetében haláleseti kapcsolattartóként lép fel.

Felhasználó-változás bejelentési szolgáltatás

Az ügyfél kormányablakban, illetve elektronikusan úton felhatalmazást adhat arra, hogy az adatváltozás-kezelési szolgáltató a felhasználó személyében bekövetkezett változásról, a szükséges adatokról értesítést küldjön a közműszolgáltató számára.

Az adatváltozás-kezelési szolgáltató az ügyfél választása szerint az adatoknak a csatlakozott szolgáltató részére a felhasználó-változás átvezetése céljából továbbítja a törvényben meghatározott adatokat.

16. §

Az AVSZ-hez csatlakozott víziközmű-szolgáltató köteles a felhasználó adatai változásának felhasználó általi bejelentését biztonságos kézbesítési szolgáltatás útján is fogadni és kezelni.

Az adatváltozás-kezelési szolgáltató a felhasználó rendelkezése alapján átadja a víziközmű-szolgáltatónak a Khtv.-ben, valamint kormányrendeletben meghatározott adatokat.

A felhasználónak az AVSZ-re történő regisztrációja során az adatváltozás-kezelési szolgáltatótól átvett adatait a csatlakozott víziközmű-szolgáltató az adatok átvételét követő 60 napon belül összeveti az általa nyilvántartott adatokkal és eltérés esetén gondoskodik azoknak az átvett adatok szerinti tartalommal történő helyesbítéséről.

17. §

A törvényjavaslat a regisztrációval kapcsolatos közigazgatási előírásokon felül a büntető anyagi jogi szabályozást is módosítja annak érdekében, hogy – a társadalomra veszélyesség hiányára figyelemmel – a hatályos szabályozás szerinti előírások megsértői mentesülhessenek a büntetőjogi jogkövetkezmények alól.

A jelenlegi büntetőjogi szabályozás alapján az, aki a lakcímbjelentését úgy teljesíti, hogy a valóságban a valós életvitelszerű otthlakást tükröző lakcímbjelentésnek nem felel meg, intellektuális közokirat-hamisítás bűncselekménye miatt felelősségre vonható, hiszen hozzájárul ahhoz, hogy valamely jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot vagy tényt foglaljanak közokiratba.

A törvényjavaslat alapján a közokirattal visszaélés tényállásába új bekezdés kerül, amely alapján a jövőben nem minősül bűncselekménynek, ha a polgárok személyi- és lakcímadatait tartalmazó nyilvántartásba történő

lakcímbjelentés az Nytv. rendelkezéseivel ugyan nem áll teljes mértékben összhangban, de a bejelentésre a szállásadó tudtával és hozzájárulásával kerül sor. Úgyszintén kivételt képez a büntetendő cselekmények köréből, ha a lakcímbjelentés a saját tulajdonú ingatlanba történik, hiszen ez esetben is nyilvánvalóan hiányzik a cselekményből a visszaélés-szerűség, illetve a társadalomra veszélyesség.

Fontos hangsúlyozni, hogy a fenti kivétel nem zárja ki a büntetőjogi felelősségre vonást az olyan cselekmények vonatkozásában, ahol a valóságot nem fedő lakcímbjelentést szándékoltan bizonyos kedvezmények, juttatások jogosulatlan igénybevételére, vagy egyes kötelezettségek alóli jogalap nélküli kibújásra használják fel, amely által megvalósul más bűncselekmények tényállása (pl. költségvetési csalás, társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással visszaélés).

18. §

Az ügyfél a rendelkezési nyilvántartásban (RNY) rendelkezést tehet az automatizált adatváltozás-bejelentési szolgáltatás igénybevételéről.

19. §

Kiemelt cél, hogy a Kormány által biztosított kényelmi szolgáltatásokat minél több állampolgár ismerje és használja, erre tekintettel rögzítésre kerül, hogy az AVSZ igénybevételének lehetőségéről ingatlanra vonatkozó vagy ingatlannal kapcsolatos jog vagy tény közhiteles nyilvántartásba való bejegyzésre irányuló eljárásban való jogi képviselőre, illetve közhiteles nyilvántartásba való bejegyzés alapjául szolgáló okirat szerkesztésére irányuló ügyvédi tevékenység során az ügyvédi tevékenység gyakorlója (szóban) tájékoztatja az ügyfelet.

20. §

Hatályba léptető rendelkezések.

Végső előterjesztői indokolás az egyes eljárások korszerűsítését és a polgárok biztonságának további megerősítését célzó intézkedésekről szóló 2021. évi CXX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A koronavírus-világjárvány elleni küzdelem, majd a hétköznapi élet ezt követő újraindítása olyan újfajta, korábban ismeretlen kihívásokkal szembesítette a törvényalkotót, amelyeknek az bizonyos társadalmi viszonyokat érintően az állampolgárok egyes közbiztonsági és rendvédelmi tárgyú jogszabályok által garantált biztonságát még tovább erősítve kíván megfelelni.

A mindennapi élet biztonságosabbá tételére irányuló e célkitűzés a belügyminiszter jogalkotási feladat- és hatáskörébe tartozó szabályanyag átfogó felülvizsgálatát, illetve a közbiztonsági és rendvédelmi tárgyú törvények gyakorlati alkalmazása során felmerült jogalkalmazói igényekre szabott módosítását is elengedhetetlenné teszi annak érdekében, hogy a tárgykör tekintetében irányadó jogi szabályozás a továbbiakban is maradéktalanul illeszkedjen a veszélyhelyzet várható elmúltával előálló, megváltozott társadalmi keretrendszerbe.

Az egyes belügyi tárgyú törvényeknek a fenti célt szolgáló módosítása egyszersmind továbbá az általa felölelt joganyag jogharmonizációs célokat szolgáló további módosításaira is kézenfekvő alkalmat teremt.

A digitális nomádok Magyarország területén történő tartózkodásával összefüggő szabályozás kialakításáról szóló 1516/2021. (VII. 29.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) értelmében a Kormány egyetért a földrajzilag nem kötött, fejlett technológiai megoldással dolgozó, rugalmas külföldi munkavállalók Magyarország területén történő foglalkoztatását megkönnyítő be- és kiutazási, valamint tartózkodási jogok gyakorlásával összefüggő szabályozás kialakításával. Ennek érdekében a Korm. határozat felhívja a belügyminisztert, hogy – a külgazdasági és külügyminiszter, valamint az igazságügyi miniszter bevonásával – készítsen előterjesztést, amelyben javaslatot tesz a földrajzilag nem kötött, fejlett technológiai megoldással dolgozó, külföldi munkavállalók foglalkoztatását ösztönző, Magyarország területére történő be- és kiutazási, valamint tartózkodási jogok gyakorlásával összefüggő szabályok módosítására.

A Korm. határozat értelmében Magyarország támogatja a digitális nomádok magyarországi beutazását és tartózkodását.

A digitális nomádok olyan munkavállalók, vagy vállalkozási tevékenységet végzők, akik munkavégzése földrajzilag nem kötött a munkáltató telephelyéhez, illetve az érintett szokásos tartózkodási helyéhez, tekintettel arra, hogy a fejlett digitális eszközök, a gyors internet-hozzáférés, valamint az általuk végzett tevékenység jellege okán nem csak az állandó jelenlét, de az adott országban tartózkodás sem indokolt.

A törvényjavaslat célja a digitális nomádok magyarországi beutazását és tartózkodását elősegítő olyan új tartózkodási cél megalkotása, amely kifejezetten a digitális nomádok munkavégzésének körülményeihez, illetve jellemző életviteléhez igazodik.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A jogszabály-módosítás célja, hogy a származási hely adatot tartalmazó állandó személyazonosító igazolvány pótlása esetén az újonnan kiállított állandó személyazonosító igazolványon az a származási hely adat kerüljön feltüntetésre, amelyet a polgár a pótolandó állandó személyazonosító igazolvány kiállítása iránti kérelmében feltüntetett.

Szövegpontosítás szükséges annak egyértelműsítése érdekében, hogy a származási hely adat állandó személyazonosító igazolványon való feltüntetésére irányuló kérelmet csak abban az esetben kell az anyakönyvvezető vagy a hazai anyakönyvvezetés végzésére kijelölt szerv részére megküldeni, ha az elektronikus anyakönyv a származási hely adatot nem tartalmazza.

2. §

Lehetőséget biztosít az állandó személyazonosító igazolványon található e-alírási funkció képviseletre történő felhasználására.

3. §

2021. augusztus 2. napjától a személyazonosító igazolvány kötelező eleme az ujjnyomat. Az állampolgársági eljárások során ugyanakkor – az eljárások elhúzódása miatt – felmerülhet, hogy az érintett számára az ujjnyomat még nem kerül rögzítésre, a személyazonosító igazolvány azonban ennek okán nem kerül kiállításra. Mivel a polgár emiatt nem szenvedhet joghátrányt, biztosítani kell egy átmeneti időszakban, hogy a személyazonosító igazolvány nélkül is tehessen esküt/fogadalmat. A honosított személy a magyar állampolgárságról szóló törvényben meghatározott feltételek fennállta esetén is esküt vagy fogadalmat tehet, de ebben az esetben az állandó személyazonosító igazolvány kiállítására nem hivatalból, hanem kérelmére kerül sora Kormány egyedi, egyszerűbb szabályokat hozzon.

4. §

Az elektronikus ügyintézési ponton az eljárás megkezdésekor a polgár azonosítására kerül sor az arcképelemzési nyilvántartásról és az arcképelemző rendszerről szóló 2015. évi CLXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Arcképtv.) 12/B. §-ában meghatározott szolgáltatás keretében. A módosítás nyomán – a jogszabályok betartása érdekében –

az ekkor rögzített arcképmás kerül felhasználásra az Arcképtv. 12/D. § szerinti arcképmás összehasonlítási, valamint az egységes arcképmás- és aláírás-felvételezési eljárás során is.

5. §

Megteremti annak lehetőségét, hogy az elektronikus ügyintézési ponton történő eljárások során a Kormány egyedi, egyszerűbb szabályokat hozzon.

6. §

Az a) pont szerinti módosítás biztosítja, hogy a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból a személyi azonosító is megküldésre kerüljön.

A b) pont az 5. §-sal függ össze.

7. §

Az előírás hatályon kívül helyezése a 29. § (2b) bekezdésének módosításával összefüggésben szükséges, amely áttemeli és kiegészíti az érintett előírást.

A 29/E. § (3b) bekezdés hatályon kívül helyezése azért szükséges, mert az állampolgárságról szóló törvény csak ideiglenesen biztosít lehetőséget a személyazonosító igazolvány nélküli eskütételre.

8–18. §

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) módosítása a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (a továbbiakban: Hatóság) állami földtani feladatokat ellátó szervként és bányafelügyeletként történő törvényi kijelölése érdekében.

A Bt. 4. § (3) bekezdésének normaszövege a kutatási engedélynek a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet 6. § (1) és (2) bekezdéseiben meghatározott követelményeire vonatkozóan tartalmaz hivatkozást, amely egyértelműen szakmai kompetenciát igénylő terület, így szabályozása a bányafelügyeleti hatáskörrel rendelkező önálló szabályozó szerv rendeletében indokolt.

A Bt. 9. § (1) bekezdésének hatályos szövege csak közvetett módon utal arra, hogy az egyes ásványi nyersanyagfajták tekintetében az ország területének (vagy annak egy részének) zárttá nyilvánítása a bányafelügyelet hatáskörébe tartozik, így a jogalkotás módjára és szintjére vonatkozó konkrét előírás beiktatása indokolt a Bt-be.

A Bt. hatályos szabályozása szerint a zárt területeket a bányafelügyelet jelöli ki. Mivel a törvényjavaslat elfogadása esetén bányafelügyeletként a rendeletalkotási joggal rendelkező Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága jár el, indokolt, hogy a zárt területként történő kijelölésre továbbra is a bányafelügyelet legyen jogosult, immár rendelet kiadása útján.

Az önfenntartó működés szempontjaira figyelemmel indokolt, hogy az igazgatási szolgáltatási díjhoz hasonlóan a felügyeleti díj mértékét is a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának elnöke állapítsa meg rendeletben.

A Bt. 22/B. § (3) bekezdése jelenleg csak a geotermikus energia kinyerése esetében releváns háromdimenziós térrész (geotermikus védőidom) kijelölésére hatáskörrel rendelkező hatóságot nevez meg, az eljárás megindítására (kezdeményezésére) jogosult személyének megjelölése nélkül. Tekintettel arra, hogy a tárgyi eljárás valamennyi esetben kérelemre indul, szükségesnek mutatkozik a jogosult (engedélyes) ezen eljárást megindító cselekményének rendelkezésben történő rögzítése is.

A Bt. 35. § (1) bekezdése alapján a súlyos üzemzavar körébe tartozó események körét a bányászati ügyekért felelős miniszter rendeletben állapítja meg. Tekintettel arra, hogy a bányafelügyeleti feladat- és hatáskör kikerül a szakminiszter irányítása alól, szükségessé válik a fenti szabályozási tárgykörre vonatkozó felhatalmazás Hatóság elnökéhez való telepítése.

A Bt. 47/D. § (2) bekezdésében nevesített előírást jelenleg a bányászatban műszaki biztonsági szempontból jelentős munkakörök betöltéséhez szükséges szakmai képzésről és gyakorlatról szóló 60/2009. (XI. 3.) KHEM rendelet, a Bt. 47/D. § (3) bekezdésében hivatkozott, miniszteri rendeleti szintű szabályozást a külszíni bányászati tevékenységek Biztonsági Szabályzatáról szóló 43/2011. (VIII. 18.) NFM rendelet tartalmazza, amely tárgykörök szabályozása szintén a bányafelügyeleti feladatokat ellátó önálló szabályozó szerv rendeletében indokolt.

19. §

2021. augusztus 2. napjától a személyazonosító igazolvány kötelező eleme az ujjnyomat. Az állampolgársági eljárások során ugyanakkor – az eljárások elhúzódása miatt – felmerülhet, hogy az érintett számára az ujjnyomat még nem kerül rögzítésre, a személyazonosító igazolvány azonban ennek okán nem kerül kiállításra. Mivel a polgár emiatt nem szenvedhet joghátrányt, biztosítani kell egy átmeneti időszakban, hogy a személyazonosító igazolvány nélkül is tehessen esküt/fogadalmat.

A honosított személy a magyar állampolgárságról szóló törvényben meghatározott feltételek fennállta esetén is esküt vagy fogadalmat tehet, de ebben az esetben az állandó személyazonosító igazolvány kiállítására nem hivatalból, hanem kérelmére kerül sor.

A módosítás 2022. december 31-ig, a fenti ügyek kifizetéséig áll fenn.

20. §

A termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről szóló az Európai Parlament és a Tanács 2019. április 17-i (EU) 2019/882 irányelv (a továbbiakban: Akadálymentességi Irányelv) 4. cikk (8) bekezdése előírja, hogy a „112-es” egységes európai segélyhívó számra beérkezett segélyhívások tekintetében az illetékes segélyszolgálati állomás általi megválaszolás módjának meg kell felelnie az Akadálymentességi Irányelv I. melléklet V. szakaszában meghatározott egyedi akadálymentességi követelményeknek.

A Hívásfogadó Rendszer folyamatos fejlesztése eredményeként nem csupán hangalapú segélyhívások fogadása lehetséges, hanem sor kerülhet egyéb bejelentési csatornák, így SMS, a „112 SOS hallássérülteknek” mobil applikáció, valamint gépjárművekbe épített automata segélyhívó rendszer, az úgynevezett E-call használatára is, erre tekintettel szükséges a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (2) bekezdés 19. pontjának módosítása.

21. §

A védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 5. § 15. pont h) alpontja a védelmi és biztonsági események önálló válfajaként nevesíti a terrortámadás bekövetkezését, illetve annak jelentős veszélyét, amely esetekben a különböző szervezetek által végzett eseménykezelés során a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve koordinációs tevékenységének a megkezdéséig jelentkező irányítási és koordinációs feladatok ellátását a terrorizmust elhárító szerv hatáskörébe indokolt utalni.

A szóban forgó tevékenység újabb önálló feladatként kerül nevesítésre a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvénynek a terrorizmust elhárító szerv feladat- és hatásköreit megállapítani hivatott – sarkalatos – rendelkezése szövegében, amely feladatát a címzett a rendészetért felelős miniszter folyamatos tájékoztatása mellett köteles ellátni.

22. §

A módosítás a fokozott ellenőrzés törvényi garanciáit bővíti azzal, hogy rögzíti az elrendelés meghatározott időközönkénti kötelező felülvizsgálatát, biztosítva ezzel, hogy valóban csak érvényes cél megléte esetén, az annak eléréséhez szükséges ideig és földrajzi kiterjedésben legyen elrendelve fokozott ellenőrzés. A felülvizsgálat eredményéről a felettes szerv vezetőjét – ennek hiányában a miniszter – tájékoztatni kell, aki az információ birtokában szükséges esetben az irányítói jogosultság keretében be tud avatkozni.

23. §

A rendelkezés lehetőséget teremt a Terorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ (a továbbiakban: TIBEK) számára arra, hogy az általános rendőrségi feladatokat ellátó szerv személyszállítást végző légifuvarozóktól átvett

adatokat tartalmazó nyilvántartása mellett a Schengeni határ-ellenőrzési kódex alapján a hajó felelős vezetője vagy az úszólétesítmény üzemeltetője által szolgáltatott, a vízi közlekedésben résztvevő utasok adataihoz hozzáférjen.

Az érintett adatok az utas családi és utóneve, születési ideje, állampolgársága, illetve hontalan státusza, úti okmányának száma, érvényességi ideje és típusa; a járművön szállított utasok létszáma, a vízi járművek típusa és nyilvántartási száma, Magyarország schengeni külső határának átlépéséhez tervezett határátkelőhelyre vonatkozó adat, valamint a határátlépés tervezett időpontja, a járművön utazók kiinduló állomása és tervezett úticélja.

A célhoz kötöttség tekintetében fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy a TIBEK nem határrendészeti célból kezeli a szóban forgó utasadatokat, ezért azokat főszabály szerint nem a rendőrség közbeiktatásával, a határrendészeti célból kezelt adatállomány adataiból venné át, hanem – az adatkezelés céljának megjelölésével – a folyami információs szolgáltatások rendszerén rögzített adatok rögzítéskor (ún. PannonRIS-be feltöltött adatok) kerülne automatikusan átadásra részükre is az adatok ezen köre.

24. §

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (2) bekezdés 19. pontjának módosításához kapcsolódó jogharmonizációs klauzula.

25. §

Szövegcsérés módosítások.

Az a) pont szerinti szövegcsérés módosítás értelmében az idegenerációs szerv személyi állományának összetétele kiegészítésre kerül a tisztjelölti jogviszonnal is. A módosítást szükségessé teszi, hogy a Nemzeti Közszerületi Egyetem Rendészettudományi Kar Rendvédelmi Tagozata (a továbbiakban: Rendvédelmi Tagozat) 2021/2022-es tanévben induló I. évfolyamára felvételi eljárás keretében 13 fő jelentkezett és nyert felvételt a bevándorlási szak tisztjelölti képzésre. A bevándorlási szak tisztjelöltjeivel az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (OIF) ösztöndíjszerződést kötött. A tisztjelölt a vele ösztöndíj szerződést kötő rendvédelmi szerv tisztjelölti állományában, az előmenetelének megfelelő tisztjelölti rendfokozati jelzéssel teljesít szolgálatot. Szolgálateljesítési helye a Rendvédelmi Tagozat.

A 2021/2022-es tanév kezdetéig a rendészeti alapképzésben folytatott képzések felvételi követelményei alapján a tisztjelölti szolgálati jogviszony lehetőségének – a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szervek tekintetében – az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv szervezetében volt jelentősége, a 2021/2022-es tanévtől kezdődően azonban az idegenerációs szervnél is indokolt a jogviszony szerepeltetése.

A b) pont szerinti szövegcsérés módosítja a megbízhatósági vizsgálat keretében a Nemzeti Védelmi Szolgálat (a továbbiakban: NVSZ) eljáró tagja által elkövethető bűncselekmények körét, és megszünteti a hatályos szabályozás azon következtetlenségét, mely szerint a hamis vád, illetve a hatóság félrevezetése bűncselekmények súlyosabb alakzatát elkövetheti az NVSZ eljáró tagja a megbízhatósági vizsgálat keretében, de az enyhébbet nem.

A c)–e) pont szerinti szövegcsérés módosítások a folyami utasatok kockázatelemzésének szabályozása körében szükséges módosításokat tartalmaznak. A rendelkezés lehetőséget teremt a TIBEK számára arra, hogy az általános rendőrségi feladatokat ellátó szerv személyszállítást végző légifuvarozóktól átvett adatokat tartalmazó nyilvántartása mellett a Schengeni határ-ellenőrzési kódex alapján a hajó felelős vezetője vagy az úszólétesítmény üzemeltetője által szolgáltatott, a vízi közlekedésben résztvevő utasok adataihoz hozzáférjen.

Az f) pont szerinti szövegcsere összhangban az irányadó bírósági jogértelmezéssel – egyértelművé teszi, hogy önmagában a fokozott ellenőrzés végrehajtásának elrendelése ellen nincs helye jogorvoslatnak, amely nem érinti a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény alapján jelenleg is fennálló panaszjogot, amelynek keretében a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított egyedi rendőri intézkedéssel szemben az intézkedés alá vont személy panaszt nyújthat be. A fokozott ellenőrzés elrendelése, mint szakmai döntés elleni hagyományos panaszjog kategorikus kizárása sem jelenti azt, hogy az elrendelés joga parttalanul gyakorolható lenne. A fokozott ellenőrzés elrendelésének mind időtartamában, mind pedig földrajzi kiterjedését tekintve alkotmányosan indokolhatónak kell lennie, meg kell felelnie a szükségesség, az arányosság és a célhoz kötöttség hármas feltételének. A fokozott

ellenőrzés tekintetében tényleges jogorvoslat helyett felügyeleti intézkedések biztosítják az alkalmazás törvényességét.

26. §

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) új 8/B–8/D. §-át az Európai Határregisztrációs Rendszerrel, valamint az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszerrel összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2019. évi XCVI. törvény (a továbbiakban: ETIAS tv.) 11. §-a állapította meg.

A módosítás az Nbtv. 8/B. § (1) bekezdés b) pontjának pontosítására, továbbá a 8/B. § (1) bekezdésének új f) ponttal történő kiegészítésére, valamint a 8/B. § új (4)–(5) bekezdéssel való kiegészítésére irányul, az ETIAS figyelőlistával kapcsolatos szabályozás miatt. A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 111. § (3) bekezdés a) pontja alapján az ETIAS tv. 11. §-a nem lép hatályba.

Az utazási engedélyek iránti kérelmek manuális feldolgozása több résztevékenységből áll, amely magában foglalja – többek között – a találattal érintett kérelemfájlhoz kapcsolódó kockázatelemzést, a kérelemfájlban foglalt információknak a releváns európai uniós és nemzeti adatbázisokkal való összevetését, illetve a találattal érintett kérelemfájl vonatkozásában az utazási engedélyről történő határozathozatalt.

A kockázatelemzés során az ETIAS nemzeti egység megfelelő szintű jogosultságokkal rendelkező állománya az (EU) 2018/1240 európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikke szerint értékeli a biztonsági, az illegális bevándorlással kapcsolatos, illetve a magas szintű járványügyi kockázatokat.

A kockázatelemzés keretében, az Nbtv. 30/A.§-ban meghatározott együttműködő szerveitől, az ügyészségtől és a járványügyi hatóságtól, az (EU) 2018/1240 európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott rövid határidővel arányos ügyintézési határidőn belül minden olyan információt beszerez, amely annak megítéléséhez szükséges, hogy a találattal érintett kérelemfájlban megjelölt utazási engedély igénylőjének belépése jelent-e olyan biztonsági, illegálissal bevándorlással kapcsolatos vagy járványügyi kockázatot, amelynek okán az utazási engedély kiadásának megtagadására kerül sor. A felelős tagállam ETIAS nemzeti egysége semmiképpen sem hozhat automatikusan határozatot a specifikus kockázati mutatókon alapuló találat alapján, ezért szükséges, hogy az automatikus elemzés kapcsán levonható következtetések egyedi információkkal történő verifikálására az ETIAS nemzeti egység megfelelő információkkal rendelkezzen. Ezen kockázatelemző tevékenységét, mint terrorista bűncselekmények vagy egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése vagy nyomozása céljából vizsgáló illetékes hatóság bűnüldözési célú adatkezelés keretében végzi, ezen feladata végrehajtása során az adatkezelésére az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény alkalmazandó.

Az (EU) 2018/1240 európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikke alapján az ETIAS figyelőlistának az olyan személyekkel kapcsolatos adatokat kell tartalmaznia, akiket terrorista bűncselekmény vagy egyéb súlyos bűncselekmény elkövetésével vagy abban való részvétellel gyanúsítanak, illetve akiről az adott személy átfogó értékelésén alapuló tényszerű bizonyítékok vagy megalapozott indokok alapján feltételezhető, hogy terrorista bűncselekményt vagy egyéb súlyos bűncselekményt fognak elkövetni. Az ETIAS figyelőlistára az Europol vagy a tagállamok vihetnek be adatokat.

Az Europol, illetve a tagállamok maguk felelnek az ETIAS figyelőlistába bevitt minden adatért, az általuk bevitt adatok pontosságáért, illetve azok naprakészen tartásáért. Az Europolnak és a tagállamoknak rendszeresen, de legalább évente felül kell vizsgálniuk és ellenőrizniük kell az általuk az ETIAS figyelőlistába bevitt adatok folyamatos pontosságát.

Az ETIAS figyelőlista az ETIAS központi rendszerének részét képezi, a figyelőlistához hozzáféréssel rendelkező tagállami felhasználókat az ETIAS nemzeti egységen belül kell kijelölniük a tagállamoknak.

Az ETIAS figyelőlistára rögzítendő adatok az illetékes nemzeti hatóságok kezdeményezése alapján kerülhetnek az ETIAS nemzeti egységhez, ezért indokolt a személyes adatok továbbításával kapcsolatos szabályok törvényi szintű rögzítése.

Az ETIAS figyelőlista vonatkozásában a kapcsolattartás módját és sajátosságait indokolt kormányrendeleti szinten rögzíteni, amelynek keretében indokolt meghatározni, hogy az adatalemek bevitelének kezdeményezésére jogosult

szerveknek az ETIAS nemzeti egység felé elektronikus úton kell küldeniük az elhelyezéshez szükséges adatokat, amely kiterjed – többek között – az adatelemekre, a konkrét ügyben érintett bűncselekmény megnevezésére, az elhelyezés kezdő és befejező időpontjára, illetve a figyelőlistán elért találat esetén szükséges intézkedésekre.

Az (EU) 2018/1240 európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikke értelmében, amennyiben a 20. cikk (2)–(5) bekezdésében meghatározott automatizált feldolgozás egy vagy több találatot – ideértve az ETIAS figyelőlistában szereplő adatok összevetése nyomán elért találatokat – eredményezett, úgy a kérelmet a felelős tagállam ETIAS nemzeti egységének kell manuálisan feldolgoznia.

A manuális feldolgozás ebben az esetben is a tagállamok ETIAS nemzeti egysége által végzett ellenőrzés a kérelmezőkkel kapcsolatos biztonsági fenyegetések komplex vizsgálata, a belépéshez kapcsolódó kockázatok azonosítása és kiszűrése, illetve a terrorista bűncselekmények vagy egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése érdekében.

Az ETIAS figyelőlistán elért találat esetén a felelős tagállam ETIAS nemzeti egységének kockázatelemzéssel és kockázatértékeléssel összefüggő folyamatokat kell kidolgoznia a találatok kezelésére.

Tekintettel arra, hogy az ETIAS figyelőlistán elért találat esetén az ETIAS kérelemfájl adatai, illetve az abban szereplő információk tekintetében ETIAS nemzeti egységnek kell egyedileg értékelnie a biztonsági, illegális bevándorlással kapcsolatos és magas szintű járványügyi kockázatokat, ezért indokolt az Nbtv.-ben törvényi szintű felhatalmazást biztosítani az ETIAS nemzeti egységnek arra, hogy – amennyiben az ETIAS kérelemfájl komplex elemzése és a kockázatelemzés lefolytatásának konklúziói alapján indokolt, – értesítést küldjön a kezdeményező szerv felé az ETIAS figyelőlistán elért találatról és az azzal kapcsolatos megállapításokról.

Az ETIAS figyelőlista jellegzetességei alapján célszerű ugyanakkor ezt az értesítést lehetőségként – és nem kötelezettségként – biztosítani az ETIAS nemzeti egység számára, figyelemmel arra, hogy az ETIAS figyelőlistán szereplő adatok tekintetében elért találatok nem minden esetben relevánsak a kezdeményező szerv számára, így azt indokolt az ETIAS nemzeti egységnél lefolytatásra kerülő komplex információelemzést követően, annak eredménye függvényében lehetővé tenni.

27. §

A módosítás

1. megteremti a jogalapot ahhoz, hogy a TIBEK az ún. folyami utasadatokat az Nbtv. 3. számú mellékletében meghatározott bűncselekmények megelőzésének, felderítésének, nyomozásának és üldözésének elősegítése érdekében átvehesse. Az adatok kezelésének határidejét – az Nbtv. 52/H. § (8) bekezdése szerinti, PNR adatkezeléshez hasonlóan – a törvény öt évben maximálja,
2. megteremti a folyami utasadatok vonatkozásában is az elemző-értékelő tevékenység keretében végzett kockázatelemzés törvényi lehetőségét.

A folyami utasadatok kezelésének egyik legfontosabb hozzáadott értéke abban rejlik, hogy biztosítja az utasadatoknak az utazás megkezdését megelőző rendelkezésre állását. A már meglévő, illetve jelenleg kialakítás alatt álló rendszerek kínálta lehetőségek felhasználásával a személyek utazásával kapcsolatban rendelkezésre álló utazási adatok tekintetében a kockázatelemzés lehetőségének törvényi szintű rögzítése jelentősen hozzájárul Magyarország biztonságához, a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni harc eredményességéhez. A TIBEK-nél megvalósuló kockázatelemzés több résztvétekenyéből áll, amely – többek között – magában foglalja a folyami utasadatokat a releváns adatbázisokkal történő összevetését, a terrorizmussal összefüggésbe hozható személyek beazonosítását, illetve a rendelkezésre álló információk komplex értékelése nyomán a feladat- és hatáskörrel rendelkező együttműködő hazai szerv értesítésére vonatkozó lehetőség megteremtését.

A tervezet – a PNR adatokhoz hasonlóan – a folyami utasadatok tekintetében is tartalmazza azt, hogy a TIBEK-nek 6 hónap elteltével az egyes adatelemek elrejtése útján személyazonosításra alkalmatlanná kell tennie a folyami utasadatokat. A tervezet a személyazonosításra alkalmatlanná tett folyami utasadatokkal kapcsolatban érkező megkeresések kezelése érdekében az anonimizált légiutas adatokra vonatkozó visszaállítási szabályokat rendeli alkalmazni. A folyami utasadatok megőrzési ideje – utaló szabállyal – a légiutas adatokkal egyezően öt évben van rögzítve.

Tekintettel arra, hogy az elemző-értékelő tevékenység keretében végzett kockázatelemzés nyomán elért találat, illetve az ahhoz kapcsolódó információk tekintetében a TIBEK-nek kell egyedileg értékelnie a rendelkezésre álló információkat, indokolt az Nbtv.-ben törvényi szintű felhatalmazást biztosítani arra, hogy – amennyiben a folyami utasadatok komplex elemzése és a kockázatelemzés lefolytatásának konklúziói alapján indokolt, – értesítést küldhessen az Nbtv. 30/A. § a)–f) pontja szerinti együttműködő szervnek a kockázatelemzés eredményéről és az azzal kapcsolatos megállapításokról.

Az Nbtv. 30/A. § a)–f) pontja szerinti hazai szervek – az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv, a terrorizmust elhárító szerv, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, továbbá büntetőeljárás során az ügyészség és a bíróság – számára a feladat- és hatáskörük ellátása során, továbbá a konkrét cél megjelölése esetén a továbbiakban lehetővé válik a folyami utasadatoknak vagy az ilyen adatok kezelése eredményének az átvétele.

Az Nbtv. új 52/O. §-a a folyami utasadatok kezelésével összefüggő naplózás részletes szabályait hivatott meghatározni.

28. §

Az 1–25. pont szerinti szövegcsere módosítások a folyami utasadatok kockázatelemzésének szabályozása körében szükséges módosításokat tartalmaznak.

29. §

Megteremti annak lehetőségét, hogy az elektronikus ügyintézési ponton történő eljárások során a Kormány egyedi, egyszerűbb szabályokat hozzon.

30. §

Az a)–b) ponthoz: a szolgálati útlevelekre jogosultak körének bővítése az Országgyűlési Őrséggel. Az Országgyűlési Őrség országos illetékességgel rendelkező, a házelnök közvetlen irányítása alatt álló, központi költségvetési, fegyveres szerv, mely feladatait szervezeti elemei útján látja el. E speciális irányítása viszonyra tekintettel indokolt a bővítés.

31. §

A folyami hajózásban részt vevő fuvarozók részére a folyami utasadatok biztonsági célú kockázatelemzésének lehetővé tételéhez szükséges módosítás nem keletkeztet új adatszolgáltatási kötelezettséget – ezáltal a résztvevők adminisztrációs terhei nem növekednek.

A folyami utasadatok fogalma a hajó felelős vezetője vagy az úszólétesítmény üzemeltetője által a rendőrség határrendészeti szerve részére szolgáltatandó adatokat takarja. A jelenleg is kötelező adatszolgáltatás alapja a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet VI. melléklete 4.3. pontja szerinti előzetes tájékoztatási kötelezettség, amelyet Magyarország schengeni külső határának átlépése előtt kell teljesíteni. Az eszerint szolgáltatandó adatok: az utas családi és utóneve, születési ideje, állampolgársága, illetve hontalan státusza, úti okmányának száma, érvényességi ideje és típusa, a járművön szállított utasok létszáma, a vízi járművek típusa és – ha rendelkezésre áll – nyilvántartási száma, a Magyarország schengeni külső határának átlépéséhez tervezett határátkelőhelyre vonatkozó adat, valamint a határátlépés tervezett időpontja, a járművön utazók kiinduló állomása és tervezett úticélja.

A Schengeni határ-ellenőrzési kódex szerint az adatszolgáltatásra kötelezett az adatokat 24 órával a kikötőbe való megérkezést megelőzően, vagy legkésőbb az előző kikötő elhagyásakor, amennyiben a hajó útjának időtartama rövidebb huszonnégy óránál, vagy ha a rendeltetési kikötő nem ismert vagy a hajóút során megváltozott, akkor ennek az információnak a megismerésekor azonnal köteles továbbítani.

Arra jelenleg nincs kötelező előírás, hogy ezen adatokat milyen formában kell a határrendészeti szerv rendelkezésére bocsátani, a gyakorlat ebben a tekintetben változatos: az adatok emailen, faxon, PDF vagy Excel

formátumban is érkezhettek a rendőrséghez, amely különböző formátumok az adatok feldolgozását sokszor nehezkesse teszik.

A koncepció szerint jelen előterjesztéssel párhuzamosan kialakításra kerül egy olyan felület, ahol a folyami fuvarozók elektronikus úton rögzíthetik a szükséges adatokat, amelyek már alkalmasak arra, hogy az utasadatok kockázatelemzése céljából a TIBEK részére is továbbításra kerüljenek. A koncepció az adatrögzítésre alkalmas felület kialakítása révén csökkentheti is a folyami utasszállítást végző fuvarozók adminisztrációs terheit, amennyiben egy ilyen egységes felület egyszerűbbé és átláthatóbbá tenné az egyébként is fennálló adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését, anélkül hogy újabb kötelezéssel terhelné az érintett szereplőket, egyúttal a rendőrségi határrendészeti feladatok ellátását is megkönnyítheti.

A fent leírtak szerint új adatszolgáltatási kötelezettséget tehát a hajó felelős vezetője vagy az úszólétesítmény üzemeltetője részére nem határoz meg a törvényjavaslat, mindössze arra vonatkozó szabályt határoz meg, hogy az előzetes értesítési kötelezettség teljesítésére kialakítandó felületen is lehetséges ezen adatok elektronikus szolgáltatása. Az tehát már az érintettek szabad mérlegelésén múlik, hogy a jelenleg is meglévő kötelezettséget az eddigi módon teljesítik a jövőben is, vagy igénybe veszik a folyami információs szolgáltatások elektronikus felületét.

32. §, 1. melléklet

A módosítás célja az új budapesti multifunkcionális sport és rendezvénycsarnok vagyongazdálkodójaként a Ferencvárosi Torna Club kijelölése.

33. §

Az Európai Unió Hivatalos Lapjában megjelent az (EU) 2021/555 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek megfelelően a bizonyos tűzfegyverek megszerzésére és tartására vonatkozó engedélyek megtagadásával kapcsolatos információk elektronikus eszközökkel történő szisztematikus cseréjére vonatkozó részletes szabályok meghatározásáról szóló, 2021. május 21-i (EU) 2021/1423 bizottsági rendelet (a továbbiakban: Bizottsági Rendelet), amely uniós norma a tűzfegyverek hatósági engedélyezésének terén végzett szisztematikus tagállami információcserre egységes eljárási szabályait hivatott megállapítani.

Jóllehet saját jogforrási természetéből következően a Bizottsági Rendelet a többi tagállamhoz hasonlóan Magyarországon is teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó, a szóban forgó uniós aktust a lőfegyverekről és lőszerkekről szóló 2004. évi XXIV. törvénynek a tagállami feladatellátás rendjét meghatározó 6. § (4) bekezdés c) pontjában is szükséges megjeleníteni annak érdekében, hogy végrehajthatósága a hazai jogrendszerben is maradéktalanul biztosított legyen.

34. §

A módosítás biztosítja annak lehetőségét, hogy egyes polgári célú pirotechnikai termékek esetében előírható legyen állatvédelmi tájékoztató kötelező elhelyezése a pirotechnikai eszköz csomagolásán, melynek szövegét miniszteri rendelet állapítja meg.

35. §

Felhatalmazó rendelkezések az Ftv. „A POLGÁRI CÉLÚ PIROTECHNIKAI TEVÉKENYSÉGEK SZABÁLYAI” alcímének a kiegészítéséhez kapcsolódóan.

36–37. §

2021. április 26-án hatálybalépett a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló, 2021. március 24-i (EU) 2021/555 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Kodifikált Irányelv), amely uniós norma a tárgykört mind ez ideig hasonló cím alatt szabályozó, 1991. június 1-i 91/477/EGK tanácsi irányelvet váltotta fel. A Kodifikált Irányelv megjelenése a fegyverek megszerzésére és tartására vonatkozó tagállami szabályozással szemben támasztott európai uniós követelmények terén nem hozott semmiféle változást, csupán a korábbi módosításokkal egybefésülve foglalta egységes szerkezetbe a tárgykör tekintetében irányadó európai uniós jogi előírások összességét, nem érintve a közösségi joganyagban eredetileg lefektetett szabályozás normatív tartalmát.

A hatályos szabályanyag áttekinthetőségét biztosítandó a Kodifikált Irányelv egyidejűleg a fegyverjogi szabályozás terén korábban alkalmazott uniós normákat – így az önmaga elődjeként funkcionált 91/477/EGK tanácsi irányelvet, továbbá az ennek módosításáról szóló 2008/51/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet, valamint (EU) 2017/853 európai parlamenti és tanácsi irányelvet – is hatályon kívül helyezte. A Kodifikált Irányelv IV. MELLÉKLETE egyúttal az uniós joganyag szerkezeti felépítésében bekövetkezett strukturális változások mibenlétét is részletesen szemlélteti.

Jóllehet a Kodifikált Irányelv 26. cikk második mondataként deklarált előírás még az érintett tagállami jogszabályok szövegében előforduló tételes hivatkozások aktualizálásának a tekintetében is felmenti a tagállamokat az európai uniós fegyverjogi szabályanyag egységes szerkezetbe foglalásából származó jogharmonizációs kötelezettség teljesítése alól, a normaszövegben elhelyezett belső hivatkozások rendszerének a megváltozása indokoltta teszi a magyarországi fegyverjogszabályok megfelelő módosítását a jogalkalmazás elősegítése érdekében. Mindennek megfelelően a jelen törvénymódosítás a Kodifikált Irányelv hatálybalépése nyomán megváltozó belső hivatkozások aktualizálására irányuló – kizárólag technikai jellegű – korrekciókat vezet át a Lőfegyverekről és lőszerkekről szóló 2004. évi XXIV. törvény szövegén, a Kodifikált Irányelvhez hasonlóan úgyszintén nem érintve ugyanakkor az abban lefektetett szabályozás érdemi tartalmát.

38. §

Egyrészt a nemzetbiztonságra veszélyes külföldiek kiutasíthatósága indokolatlan mértékben korlátozott, tekintettel arra, hogy a 10 éves tartózkodás utáni kiutasítási tilalom abszolút, kivételt nem ismerő módon szabályozott. A módosítás értelmében nemzetbiztonsági okból sor kerülhet a 10 éve jogszerűen Magyarországon tartózkodó személy kiutasítására is.

Másrészt a módosítás megszünteti a kiutasítási tilalom kedvezményét az EGT-állampolgár családtagja vonatkozásában.

A módosítások összhangban állnak az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (EGT vonatkozású szöveg) című, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 28. cikk (3) bekezdés a) pontjával.

39. §

Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (EGT vonatkozású szöveg) című, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 31. cikk (2) bekezdése nem teszi lehetővé a kitoloncolás elhalasztását a kiutasító határozattal szemben kezdeményezett közigazgatási perre tekintettel sem, amennyiben a kiutasítási határozat a közbiztonság 28. cikk (3) bekezdése szerinti nyomós okán alapult.

40. §

Az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet, az 515/2014/EU rendelet, az (EU) 2016/399 rendelet, az (EU) 2016/1624 rendelet és az (EU) 2017/2226 rendelet módosításáról szóló, 2018. szeptember 12-i (EU) 2018/1240 európai parlamenti és tanácsi rendelet 55. cikk (5) bekezdése szerint abban az esetben, ha egy harmadik országbeli állampolgár megszerezte egy tagállam állampolgárságát vagy alkalmazandóvá vált rá a 2. cikk (2) bekezdésének a)–c) pontja, az adott tagállam hatóságainak ellenőrizniük kell, hogy az adott személy rendelkezik-e érvényes utazási engedéllyel, és adott esetben haladéktalanul törölni kell a kérelemfájlt az ETIAS központi rendszeréből.

Az idegenrendészeti hatóság által kiállított okmányok tekintetében ezért adatot kell szolgáltatni az ETIAS nemzeti egység részére a fenti feladat végrehajtásának biztosítása céljából.

41. §

A tagállamok külső határait átlépő harmadik országbeli állampolgárok belépésére és kilépésére, valamint beléptetésének megtagadására vonatkozó adatok rögzítésére szolgáló határregisztrációs rendszer (EES) létrehozásáról és az EES-hez való bűnüldözési célú hozzáférés feltételeinek meghatározásáról, valamint a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény, a 767/2008/EK rendelet és az 1077/2011/EU rendelet módosításáról szóló, 2017. november 30-i (EU) 2017/2226 európai parlamenti és tanácsi rendelet 35. cikke alapján felhatalmazást kap az idegenrendészeti hatóság arra, hogy az EES rendszerbe általa rögzített adatokkal kapcsolatos műveleteket – kiegészítés, helyesbítés, törlés – elvégezze.

42. §

Mivel az okmány visszavonását már önmagában a védett érték – vagyis Magyarország közrendje, köz- vagy nemzetbiztonsági érdeke – veszélyeztetése is megalapozza, a visszavonást a védett érték sérelméhez feltételként kötő korábbi szabályozás fenntartása a továbbiakban nem indokolt.

43. §

A Fehér Kártya bevezetésének célja a digitális nomádok bevonása Magyarország területére, a törvény értelmező rendelkezéseit indokolt kiegészíteni a részükre kiállításra kerülő speciális tartózkodási engedély fogalmának meghatározásával.

A Fehér Kártya kiállítható egy Magyarországon kívüli országban fennálló foglalkoztatásra irányuló jogviszonyra tekintettel, ha a fejlett digitális technológia alkalmazása miatt a munka bárhol elvégezhető és a kérelmező Magyarország területéről kívánja azt elvégezni. Ezen kívül a Fehér Kártya abban az esetben is kiállítható, ha a kérelmező olyan Magyarországon kívüli országban bejegyzett vállalkozás, cég tulajdonosa, mely vállalkozásnak illetve cégnek a nyereséges működése érdekében folyamatos tevékenységet végez, és e tevékenységét – tekintettel arra, hogy fejlett digitális technológiai megoldás útján is ellátható – Magyarország területén kívánja folytatni.

44. §

A többi tartózkodási célhoz hasonlóan törvényben szükséges rögzíteni, hogy ki jogosult a Fehér Kártyára, valamint azt, hogy mely esetekben kell elutasítani a kérelmet vagy visszavonni a tartózkodási engedélyt. Kizáró oknak minősül például a magyarországi munkavégzés, mivel az egy másik (már létező) tartózkodási célt valósít meg.

A digitális nomádok tevékenységének alapja a rugalmasság, az hogy munkájukat bárhol el tudják látni, erre tekintettel a hosszabb érvényességi idejű tartózkodási engedély önmagában nem jelent vonzóerőt. A hosszabb érvényességi idejű engedély a visszaélések miatt nem kívánatos, továbbá az elérni kívánt célt sem támogatja.

A családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv 8. cikke szerint a tagállam előírhatja a családegyesítő számára, hogy egy két évet nem meghaladó időszakon keresztül tartózkodjon jogszerűen a területén, mielőtt családtagjai egyesülnének vele. Figyelemmel arra, hogy a digitális nomádok jellemzően 40 év alatti, egyedülálló személyek, így esetükben nem indokolt a hozzájuk fűződő családi kapcsolatra való hivatkozással (családi együttélés biztosítása céljából vagy egyéb célból) tartózkodási engedély kiállítása.

45. §

A 2003/109/EK tanácsi irányelv 22. cikkének a) pontja alapján, amíg a harmadik ország állampolgára meg nem szerzi a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállást, a második tagállam dönthet úgy, hogy elutasítja a tartózkodási engedély megújítását vagy visszavonja azt, és a nemzeti jog által megállapított eljárásokkal összhangban – beleértve a kiutasítási eljárást is – kötelezi az érintett személyt és annak családtagjait, hogy hagyják el a tagállam területét, a 17. cikkben meghatározott, közrenddel vagy közbiztonsággal kapcsolatos okokból. Ezen irányelvi szabály nemzeti jogban történő egyértelmű megjelentetése érdekében indokolt a módosító rendelkezés bevezetése.

A letelepedési engedély valamennyi típusának szabályozása tartalmazza a kérelmező nemzetbiztonsági, illetve közbiztonsági szempontból való ellenőrzését, valamint az ezzel kapcsolatos szakhatósági eljárás

szabályozását. Az ideiglenes letelepedés szabályainak kiegészítése egységesíti a letelepedési eljárásokat, továbbá a nemzetbiztonsági, valamint a közbiztonsági kockázatok vizsgálatára is jogalapot teremt.

46. §

A szakhatósági eljárásra megállapított határidők nem biztosítják a szakhatóság számára azt, hogy állást tudjon foglalni az adott személy tekintetében a nemzetbiztonsági kockázat fennállásáról vagy annak kizárásáról. A határidő hosszabbítása lehetőséget biztosít a bonyolultabb megítélésű ellenőrzések lefolytatására is, ezen felül az egyszerűbb megítélésű ügyek gyorsabb elintézése is megvalósul. A letelepedési és bevándorlási engedélyek visszavonására irányuló eljárások esetén is indokolt azonos eljárási határidőket meghatározni a szakhatóság számára.

Tekintettel arra, hogy a digitális nomád célja a rövid távú, földrajzi helyhez nem kötött tartózkodás, valamint arra, hogy nem foglalkoztat magyar állampolgárokat, továbbá nem magyar munkáltató foglalkoztatja, a tartózkodása nem áll összhangban a Magyarországon történő, határozatlan idejű letelepedéséhez szükséges nemzeti érdekekkel, így indokolt a Fehér Kártya birtokában Magyarországon való tartózkodás időtartamát a letelepedési engedély kiállításához szükséges tartózkodási időtartam számításánál figyelmen kívül hagyni.

47. §

A rendelkezésekben megállapított határidők nem alkalmasak arra, illetőleg nem biztosítják, hogy állást lehessen foglalni az adott személy tekintetében a nemzetbiztonsági kockázat fennállásáról, illetve kizárásáról. A határidő hosszabbítása lehetőséget biztosít a bonyolultabb megítélésű ellenőrzések lefolytatására is, ezen felül az egyszerűbb megítélésű ügyek gyorsabb elintézése is megvalósul.

48. §

A Fehér Kártya kiállításának alapjául szolgáló, külföldi munkáltatóval fennálló munkaviszonynak, illetve a külföldi vállalkozásnak – mint igazolt tartózkodási célnak – az engedély érvényességi idején belül történő megszűnése a korábban igazolt tartózkodási célt érintő olyan változás, amelyet érintően az idegenrendészeti hatóság megfelelő tájékoztatása érdekében szükséges a Fehér Kártyával rendelkező külföldi bejelentési kötelezettségének meghatározása.

49. §

Az (1) bekezdés szerinti módosításhoz: az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet, az 515/2014/EU rendelet, az (EU) 2016/399 rendelet, az (EU) 2016/1624 rendelet és az (EU) 2017/2226 rendelet módosításáról szóló, 2018. szeptember 12-i (EU) 2018/1240 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: ETIAS rendelet) 55. cikk (5) bekezdése szerint abban az esetben, ha egy harmadik országbeli állampolgár megszerezte egy tagállam állampolgárságát vagy alkalmazandóvá vált rá a 2. cikk (2) bekezdésének a)–c) pontja, az adott tagállam hatóságainak ellenőrizniük kell, hogy az adott személy rendelkezik-e érvényes utazási engedéllyel, és adott esetben haladéktalanul törölni kell a kérelemfájl az ETIAS központi rendszeréből.

Az ETIAS rendelet 55. cikk (6) bekezdése szerint ha a harmadik országbeli állampolgárra alkalmazandóvá vált a 2. cikk (2) bekezdésének d), e), f) vagy l) pontja, az érintett tájékoztathatja az engedélyt kiadó tagállam illetékes hatóságát arról, hogy érvényes utazási engedéllyel rendelkezik, és kérelmezheti a kérelemfájl törlését az ETIAS központi rendszeréből. Ebben az esetben a tagállam illetékes hatóságának ellenőriznie kell, hogy az adott személy rendelkezik-e érvényes utazási engedéllyel, és adott esetben haladéktalanul törölni kell a kérelemfájl az ETIAS központi rendszeréből.

Az idegenrendészeti hatóság által kiállított okmányok tekintetében ezért adatot kell szolgáltatni az ETIAS nemzeti egység részére a fenti feladat végrehajtásának biztosítása céljából.

A (2) bekezdés szerinti módosításhoz: a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról, szóló, 2006. december 20-i 1987/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 20. cikk (2) bekezdése, valamint a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról szóló, 2007 június 12-i 2007/533/IB tanácsi határozat

23. cikk (2) bekezdése értelmében a rendelkezésre álló ujjnyomatot fel kell vinni a SIS-be a schengeni figyelmeztető jelzéshez, amennyiben az rendelkezésre áll.

A fenti rendeletet felváltó, az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikk (1) bekezdése továbbá kötelezővé teszi majd a figyelmeztető jelzés elhelyezése előtt a tagállamok számára a daktiloszkópiai adatokkal való lekérdezést is abból a célból, hogy az érintett személyre vonatkozóan helyeztek-e már el figyelmeztető jelzést a SIS-ben, amennyiben ilyen adat rendelkezésre áll.

A Magyarországra vonatkozó 2019. évi schengeni értékelés során feltárt hiányosságok kiküszöbölésére irányuló ajánlás megállapításáról szóló tanácsi végrehajtási határozat szerint a SIS tekintetében biztosítani kell, hogy az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság csatolhassa figyelmeztető jelzéseihez a megfelelő ujjnyomatokat és más biometrikus azonosítókat, amennyiben azok országos szinten rendelkezésre állnak.

A schengeni értékelés megállapításának való megfelelés, valamint a SIS AFIS funkció implementálása érdekében a javaslat szerint az idegenrendészeti hatóság adatokat igényelhet a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásából.

A (3) bekezdés szerinti módosításhoz: tagállamok külső határait átlépő harmadik országbeli állampolgárok belépésére és kilépésére, valamint beléptetésének megtagadására vonatkozó adatok rögzítésére szolgáló határregisztrációs rendszer (EES) létrehozásáról és az EES-hez való bűnüldözési célú hozzáférés feltételeinek meghatározásáról, valamint a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény, a 767/2008/EK rendelet és az 1077/2011/EU rendelet módosításáról szóló, 2017. november 30-i (EU) 2017/2226 európai parlamenti és tanácsi rendelet 35. cikke alapján felhatalmazást kap az idegenrendészeti hatóság arra, hogy az EES rendszerbe általa rögzített adatokkal kapcsolatos műveleteket – kiegészítés, helyesbítés, törlés – elvégezze.

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (Harmtv.) 106. §-ában koherenciázavar jön létre, ha az Európai Határregisztrációs Rendszerrel, valamint az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszerrel összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2019. évi XCVI. törvény (a továbbiakban: EES-ETIAS tv.) 26. § (1) bekezdése hatályba lép, ezért az EES-ETIAS tv. e rendelkezése nem lép hatályba, hanem ismételten megállapításra kerül.

50. §

A bevándorolt, letelepedett, vagy az ilyen státusú személlyel házassági vagy családi életközösségben élő és tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár kiutasíthatóságát indokolatlan a nemzetbiztonság, a közbiztonság, vagy a közrend „sértéséhez” kötni, a kiutasíthatóságot ugyanis már önmagában a védett érték veszélyeztetése is megalapozza. A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv 12. cikk (1) bekezdése alapján a kiutasítás feltétele a „tényleges és kellően súlyos veszély”, így a nemzeti érdekeket előtérbe helyező megfogalmazás alkalmazása az uniós jogi keretek között is érvényesül.

Az Európai Unió tagállama által kiadott, a tagállam területén tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár kiutasíthatóságát szintén indokolatlan a nemzetbiztonság, a közbiztonság, vagy a közrend „sértéséhez” kötni. Esetükben a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikk (1) bekezdése szerint a kiutasítás feltétele az érintett védett értékhez kapcsolódó ok, amely lényegesen szélesebb körű alkalmazást tesz lehetővé, mint a „sértés”. A nemzeti érdekeket előtérbe helyező, az uniós jogi keretek között érvényesülő megfogalmazás alkalmazása indokolt.

A fenti esetekben tehát a nemzeti érdekeket előtérbe helyező megfogalmazás alkalmazása az uniós jogi keretek között is érvényesül.

A b) és d) pontot érintő módosítások célja az egységes terminológia kialakítása.

51. §

A módosítással elérhető az a jogalkotói cél, amely szerint a kiegészítő védelmi jogállásból, azaz az oltalmazottkénti elismerés lehetőségéből ki kell zárni azt a külföldit, aki Magyarországon kizárólag azért terjeszt elő menedékjog iránti kérelmet, hogy a származási országa szerinti büntetőjogi felelősségre vonást elkerülje vagy hátráltassa.

A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról (átdolgozás) című, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Kvalifikációs Irányelv) 17. cikk (3) bekezdése szerint a kiegészítő védelmi jogállás csak olyan személy esetében biztosítható, aki nem követett el olyan bűncselekményt, amely valamely tagállamban történő elkövetése esetén szabadságvesztéssel lenne büntetendő.

Mindezek alapján az oltalmazotti elismerésből kizárhatóak azok, akik a származási országukban olyan bűncselekményt követtek el, amelyre magyarországi elkövetés esetén a magyar Büntető Törvénykönyv legalább 3 évi szabadságvesztés kiszabását rendeli. A Kvalifikációs Irányelv 17. cikk (3) bekezdésének átültetése lehetővé teszi a jogalkalmazó számára a kiegészítő védelemre valóban jogosult menedékkérők elhatárolását azoktól a személyektől, akik a kiegészítő védelmi formát csak a származási országukban velük szemben érvényesítendő büntetőjogi felelősségre vonás megakadályozása, elkerülése érdekében igénylik. Ez utóbbi visszaélésszerű kérelmezői magatartás alkalmas arra, hogy feleslegesen terhelje a hazai menekültügyi rendszert és a közigazgatási igazságszolgáltatói fórumot.

Az oltalmazottkénti elismerésből történő kizárás ugyanakkor nem feltétlenül jelenti azt, hogy a kérelmező teljes mértékben védelem nélkül marad, ha ugyanis származási országában faji, illetve vallási okok, nemzeti hovatartozása, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozása, avagy politikai meggyőződése miatt üldöztetés veszélyének vagy az Alaptörvény XIV. cikk (3) bekezdésében meghatározott magatartásnak lenne kitéve, és nincs olyan biztonságos harmadik ország, amely befogadja, a visszaküldés tilalmának megállapításával befogadotti jogállásban részesül.

52. §

A menekültügyi eljárás olyan speciális közigazgatási eljárás, amelynek során nem nélkülözhető a kérelmező személyes jelenléte. A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (Met.) 35. § (2) bekezdése szerint az elismerését kérő a menekültügyi eljárásban személyesen jár el.

A nemzetközi védelem iránti kérelem előterjesztőjétől elvárható, hogy a nemzetközi védelem megszerzése érdekében személyesen vegyen részt az egyes eljárási cselekményeken – különös figyelemmel a Met. 35. § (4) bekezdés, 36. § (8) bekezdés és 43. § (1) bekezdés szerinti rendelkezéseire –, együttműködjön a kérelme tárgyában eljárást folytató hatósággal, továbbá jogorvoslati kérelme elbírálása alkalmával a közigazgatási perben is együttműködést tanúsítson. Ha a menedékkérő a számára kijelölt szálláshelyet 48 órát meghaladóan engedély nélkül elhagyva ismeretlen helyre távozik, magatartásával megsérti a Met. 5. § (2) bekezdés a) és c) pontjában foglalt kötelezettségeit, amelyeket meghatalmazottjának eljárása nem pótolhat. Az ismeretlen helyen tartózkodó, illetve az együttműködést elmulasztó kérelmezőnek Magyarország a gyakorlatban nem tud hatékony védelmet nyújtani. A személyes eljárás feltételének hiányában a Met. 66. § (2) bekezdés c) és d) pontja a hatóság számára lehetővé teszi az eljárás megszüntetését. Hasonló megfontolás alapján a közigazgatási per megindítását követően ismeretlen helyre távozó felperes esetében indokolt az eljárás megszüntetésének lehetővé tétele.

A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról (átdolgozás) című, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (Eljárási Irányelv) 46. cikk (11) bekezdése szerint a tagállamok nemzeti jogszabályaikban meghatározhatják azokat a feltételeket is, amelyek alapján feltételezhető, hogy a kérelmező hallgatólagosan visszavonta a jogorvoslat iránti kérelmét vagy attól elállt, valamint az ehhez kapcsolódó eljárási szabályokat.

A tagállamok előírhatják a kérelmező jelenlétét a személyes meghallgatáson akkor is, ha a nemzeti jog szerinti jogi vagy egyéb tanácsadó képviseli, továbbá előírhatják, hogy a kérelmező személyesen adjon választ a feltett kérdésekre.

A bíróság keresetlevelet visszautasító vagy permegszüntető végzése ellen a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 48. § (4) bekezdése és 81. § (5) bekezdése biztosítja a fellebbezés lehetőségét, ezért a külföldi hatékony jogorvoslatához fűződő joga nem sérül a módosítással.

53. §

Az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet, az 515/2014/EU rendelet, az (EU) 2016/399 rendelet, az (EU) 2016/1624 rendelet és az (EU) 2017/2226 rendelet módosításáról szóló, 2018. szeptember 12-i (EU) 2018/1240 európai parlamenti és tanácsi rendelet 55. cikk (5) bekezdése szerint abban az esetben, ha egy harmadik országbeli állampolgár megszerezte egy tagállam állampolgárságát vagy alkalmazandóvá vált rá a 2. cikk (2) bekezdésének a)–c) pontja, az adott tagállam hatóságainak ellenőrizniük kell, hogy az adott személy rendelkezik-e érvényes utazási engedéllyel, és adott esetben haladéktalanul törölni kell a kérelemfájlt az ETIAS központi rendszeréből.

A menekültügyi hatóság által kiállított okmányok tekintetében ezért adatot kell szolgáltatni az ETIAS nemzeti egység részére, a fenti feladat végrehajtásának biztosítása céljából.

54. §

A Met. szövegébe beépülő jogharmonizációs záradék.

55. §, 59. §, 60. §, 61. §

Az 5000 lélekszám alatti településeket érintő támogatásokra vonatkozó szabályok újrakodifikálásának a célja, hogy e településeken minél szélesebb körben induljanak fejlesztések, amelyhez az állami támogatás is hozzájárul.

56–57. §

A Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról, szóló, 2006. december 20-i 1987/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 20. cikk (2) bekezdése, valamint a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról szóló, 2007 június 12-i 2007/533/IB tanácsi határozat 23. cikk (2) bekezdése értelmében a rendelkezésre álló ujjnyomatot fel kell vinni a SIS-be a schengeni figyelmeztető jelzéshez, amennyiben az rendelkezésre áll.

A fenti rendeletet felváltó, az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikk (1) bekezdése továbbá kötelezővé teszi majd a figyelmeztető jelzés elhelyezése előtt a tagállamok számára a daktiloszkópiai adatokkal való lekérdezést is abból a célból, hogy az érintett személyre vonatkozóan helyeztek-e már el figyelmeztető jelzést a SIS-ben, amennyiben ilyen adat rendelkezésre áll.

A Magyarországra vonatkozó 2019. évi schengeni értékelés során feltárt hiányosságok kiküszöbölésére irányuló ajánlás megállapításáról szóló tanácsi végrehajtási határozat szerint a SIS tekintetében biztosítani kell, hogy az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság csatolhassa figyelmeztető jelzéseihez a megfelelő ujjnyomatokat és más biometrikus azonosítókat, amennyiben azok országos szinten rendelkezésre állnak.

A schengeni értékelés megállapításának való megfelelés, valamint a SIS AFIS funkció implementálása érdekében a javaslat szerint az idegenrendészeti hatóság adatokat igényelhet a bünygi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásából.

58. §

A módosítás eredményeképpen az állami fenntartású városi kórházak Áht.-ban rögzített kötelezettségvállalási joga a megyei irányító intézmények javára korlátozásra kerül oly módon, hogy bizonyos kötelezettségvállalásokhoz az irányító intézmény előzetes jóváhagyása lesz szükséges. Ez a jelenlegi veszélyhelyzeti szabályozáshoz képest rugalmasabb megoldás továbbra is biztosítja az irányítási jogokat, az alá-fölérendeltség megvalósulását a megyei (irányító) intézmények tekintetében.

62. §

A létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvény szövegébe beépülő megfelelési záradék.

63. §

A Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról, szóló, 2006. december 20-i 1987/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 20. cikk (2) bekezdése, valamint a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról szóló, 2007 június 12-i 2007/533/IB tanácsi határozat 23. cikk (2) bekezdése értelmében a rendelkezésre álló ujjnyomatot fel kell vinni a SIS-be a schengeni figyelmeztető jelzéshez, amennyiben az rendelkezésre áll.

A fenti rendeletet felváltó, az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikk (1) bekezdése továbbá kötelezővé teszi majd a figyelmeztető jelzés elhelyezése előtt a tagállamok számára a daktiloszkópiai adatokkal való lekérdezést is abból a célból, hogy az érintett személyre vonatkozóan helyeztek-e már el figyelmeztető jelzést a SIS-ben, amennyiben ilyen adat rendelkezésre áll.

A Magyarországra vonatkozó 2019. évi schengeni értékelés során feltárt hiányosságok kiküszöbölésére irányuló ajánlás megállapításáról szóló tanácsi végrehajtási határozat szerint a SIS tekintetében biztosítani kell, hogy az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság csatolhassa figyelmeztető jelzéseihez a megfelelő ujjnyomatokat és más biometrikus azonosítókat, amennyiben azok országos szinten rendelkezésre állnak.

A schengeni értékelés megállapításának való megfelelés, valamint a SIS AFIS funkció implementálása érdekében a javaslat szerint az idegenrendészeti hatóság adatokat igényelhet a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásából.

64. §

Beépítésre kerülnek a jogszabályba az elektronikus ügyintézési ponton keresztül történő ügyintézéshez szükséges rendelkezések.

65. §, 68. §, 70. §

Az Európai Unióban alkalmazandó átlátható és kiszámítható munkafeltételekről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1152 európai parlamenti és tanácsi irányelv 3–7. cikke a munkáltató tájékoztatási kötelezettségét írja elő számos, a munkaviszonyt érintő alapvető feltételek és szempontok vonatkozásában. Mind a hivatásos állomány, mind a rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állomány vonatkozásában indokolt az irányelvnek történő megfelelés érdekében az írásbeli tájékoztatási kötelezettség garanciális előírása. A tájékoztatás részletes tartalma, illetve pontos módja az irányelvvel összhangban, de végrehajtási rendelkezések keretében kerülnek meghatározásra, a hivatásos állomány tagja vonatkozásában a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (Hszt.) 341. § (1) bekezdés 6. pont a) alpontja alapján kiadandó miniszteri rendeletben, illetve a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok vonatkozásában a Hszt. 342. § (1) bekezdés b) pontja alapján kiadandó miniszteri utasítás rendelkezései között, míg a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak esetében felhatalmazó rendelkezés megalkotása is szükséges. A rendelkezések hatálybalépése az irányelvben meghatározott átültetési időhöz igazodnak.

66. §

A 2019/1152 európai parlamenti és tanácsi irányelv előírja a bizonyítási teher megfordításának kötelezettségét a tagállamok részére, amellyel kapcsolatos rendelkezés a Hszt. bírósági jogvitát szabályozó rendelkezései közé beemelésre kerül.

67. §

A módosítás egy olyan rendelkezést iktat be a tisztjelöltekre vonatkozó szabályozásba, amely a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény hatálya alá tartozó rendőri szervek tisztjelöltjei esetében más rendőri szervnél is lehetővé teszi a szakmai gyakorlat lefolytatását, amely esetben a szakmai gyakorlatot biztosító rendőri szervekre vonatkozó szabályok szerint járhatna el a szakmai gyakorlat ideje alatt a tisztjelölt.

Ezt a módosítás az indokolja, hogy rendőr tisztjelölt a képzési struktúrára tekintettel – a Hszt. hatályos szabályozásával összhangban – most már nem csak az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervnél, hanem az idegenrendészeti szervnél is alkalmazásra kerül. A szükséges közterületi szakmai gyakorlat megszerzése

érdekében – amely minden rendőr tisztjelölt esetében indokolt, hogy a képzés részét képezze – szükségessé vált a Hszt. fentiek szerinti kiegészítése. Ez a módosítás megfelelően biztosítja, hogy valamennyi rendőr tisztjelölt megszerezze a szükséges tudást és képességeket.

69. §

A 2019/1152 európai parlamenti és tanácsi irányelv előírja a bizonyítási teher megfordításának kötelezettségét a tagállamok részére, amellyel kapcsolatos rendelkezés a Hszt. bírósági jogvitát szabályozó rendelkezései közé beemelésre kerül.

71. §

A 2019/1152 európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezés.

72. §

A Hszt. jogharmonizációs záradékának módosítását tartalmazza.

73. §

Az a) és b) pont szerinti szövegcsere módosítás: a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény tekintetében szükséges az alapilletmény összetételének meghatározását tartalmazó rendelkezés pontosítása.

A c) pont szerinti szövegcsere módosítás indoka a jogharmonizációs záradék megfogalmazásának pontosításának szükségessége.

74. §

A § a szerepkör tanúsításhoz tartozó fogalom-meghatározásokat tartalmazza.

75. §

Diplomáciai ügyek tekintetében – ideértve az olyan sportdiplomáciai ügyeket is, mint például a sportról szóló 2004. évi I. törvény 30/B. § (2) bekezdésében meghatározott, miniszteri támogató nyilatkozat kiadására irányuló eljárás, amelynek során a kiemelt nemzetközi sport- és sportdiplomáciai események rendezéséért felelős miniszter, valamint a sportpolitikáért felelős miniszter kinyilvánítja hazánk érintett nemzetközi sportszövetség alapításával kapcsolatos sportszakmai és sportdiplomáciai álláspontját – az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény rendelkezései számos esetben nem értelmezhetőek, illetve az érintett entitások köre is speciális. Ezt felismerve jelen módosítás lehetőséget ad arra, hogy az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény ne nyerjen kötelezően alkalmazást olyan diplomáciai ügyekben, ahol – a széles körű ügyintézési szolgáltatásokkal szemben – az érintettek különleges érdekei kerülnek kinyilvánításra.

76–78. §

A módosításnak célja olyan új központi elektronikus ügyintézési szolgáltatások bevezetése is, amely révén a közigazgatásban növekedhet az érintésmentesen, személyes kontaktus mellőzésével elvégezhető feladatok köre.

A szolgáltatások révén lehetőség nyílik arra, hogy a szóban elhangzott nyilatkozatokat írásbelivé transzformálja az eljáró szerv, ezzel pedig kiváltható az írásbeliség. Azaz egy írásbeliséget előíró nyilatkozat is megtehető szóban, az később írásban kerül eltárolásra.

Az új szolgáltatások révén az elektronikus ügyintézését biztosító szervek megbízható megoldásokkal fognak rendelkezni a mesterséges intelligenciával támogatott kapcsolattartásra és a piaci életben már alkalmazott megoldások útján egyszerűsödik az ügyintézés. A létrejövő szolgáltatások révén az ügyfél és a szerv által hangkapcsolat útján tett nyilatkozatai hitelesíthetőek, a nyilatkozatok felhasználhatóak és írásbelinek is tekinthetőek lesznek. Mindez lehetővé teszi majd, hogy az ügyfél pl. szóban nyújtson be írásbeli kérelmet vagy egy chatrobot útján terjesszen elő írásbeli nyilatkozatot anélkül, hogy az ügyintéző leterhelése növekedjen.

A nyilatkozatok hitelességének szabályait a Kormány rendelete fogja tartalmazni. A hitelesség garanciáját a következő elemek jelentik:

- az ügyfél azonosítása (a Kormány által biztosított azonosítási szolgáltatásokkal)
- a nyilatkozattevő a nyilatkozatot ellenőrizheti előzetesen, ő dönt a véglegesítéséről,
- a nyilatkozat transzformálása a szolgáltató zárt rendszerében történik,
- a hangfájlt a nyilatkozattevő a szolgáltatás lezárásakor letöltheti,
- a végleges szöveget a szolgáltató elektronikusan hitelesíti.

Az elektronikus ügyintézészt biztosító szervek az eljárási folyamataikba szabadon, a szokásos ügymenetnek megfelelően építhetik be az új KEÜSZ-öket. Mindez azt jelenti, hogy nem kötelesek azok használatára, szabadon választják meg, hogy be kívánják-e építeni ügyeik intézésébe, mely ügyekhez teszik elérhetővé, mely szinten kívánják azt alkalmazni (konkrét, döntéselőkészítéshez, döntésre is alkalmas módon vagy csak tájékoztató felületen). Törvény vagy a Kormány eredeti jogalkotói jogkörében meghozott rendelete a mesterséges intelligencián alapuló szolgáltatások igénybevételét korlátozhatja.

A hiteles elektronikus dokumentumkészítés célja, hogy az elektronikus dokumentum alkalmas legyen a kellő joghatás kiváltására.

A tervezetben szereplő szerepkör-tanúsítvány segítségével az elektronikus aláírás funkcionalitásának alkalmazásakor a dokumentum aláírásával, hitelesítésével egyidejűleg csatolásra kerül az aláíró szerepkörére, tisztségére (beosztására) (a továbbiakban: szerepkör) vonatkozó „hiteles adat”, egy ún. szerepkör-tanúsítvány.

A szerepkör igazolása a szerepkör-nyilvántartó felelősségi körében kiállított – rövid lejáratú – tanúsítványon alapul, amely az aláírás elhelyezésének időpontjában igazolja az aláíró személy szerepkörének valamely jogszabályon vagy szabályzaton alapuló nyilvántartásban fennálló tényét.

A szerepkör-tanúsítvány első körben a közfeladat ellátásának, annak igazolása érdekében kerül bevezetésre, azt a Kormány által kijelölt szolgáltató biztosítja.

A modell alapján:

1. A Kormány határozza meg, mely szerepkörök igazolhatóak szerepkör-tanúsítvánnyal.
2. A Kormány a közfeladatok esetében önálló szervet jelöl ki a szerepkör-tanúsítvány kiállítására.
3. A szerepkör-tanúsítvány központi megoldás, az ún. szerepkör-tanúsító platform szolgáltatás (SZTSZ) útján válik elérhetővé: ennek segítségével a polgár kiválaszthatja, hogy mely szerepkörét kéri épp tanúsítani, amely tanúsítvány bekerül az elektronikus aláírásával hitelesített dokumentumba.

79–80. §

A polgári perrendtartásról szóló törvény módosítása lehetővé teszi, hogy a leiratozott nyilatkozatok teljes bizonyítóerejű magánokiratnak minősüljenek. A rendelkezés alapján a szolgáltatást igénybevevő piaci szereplők esetén is hiteles irat lesz, mindez biztosíthatja a szóbeli nyilatkozatok hiteles írásbelivé transzformálását a piaci szférában is. A rendelkezés lehetőséget biztosít arra, hogy törvény ettől a főszabálytól eltérjen.

A törvényjavaslat biztosítja azt is, hogy a szerepkör-tanúsítvány, valamint az AVDH igazolása teljes bizonyító erővel tanúsítja az aláíró szerepköröt.

A teljes bizonyító erő megállapításának célja, hogy az eljárásokban a bizonyítási teher megforduljon: a Kormány által biztosított megoldások kellő jogi és technikai garanciákat tartalmaznak a hitelességre, így nem azt kell bizonyítani, hogy azok használata megfelelően történt, hanem jogvita esetén az ellenérdekű félnek kell igazolnia, hogy a szolgáltatások nem megfelelően működtek.

81. §

Jogtechnikai módosítás. Az Európai Határregisztrációs Rendszerrel, valamint az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszerrel összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2019. évi XCVI. törvénynek a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 8/B–8/D. §-sal való kiegészítését előíró szabálya a jelen törvényjavaslatban ismételtlen megállapításra kerül.

82. §

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (Harmtv.) 106. §-ában koherenciázavar jön létre, ha az Európai Határregisztrációs Rendszerrel, valamint az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszerrel összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2019. évi XCVI. törvény (a továbbiakban: EES-ETIAS tv.) 26. § (1) bekezdése hatályba lép, ezért az EES-ETIAS tv. e rendelkezése nem lép hatályba, hanem ismételten megállapításra kerül.

83–84. §

A COVID-19 okozta járványhelyzetben kiemelkedő fertőzésveszélyt jelentenek az ország határain kívülről, ellenőrizetlen körülmények között érkezők. A tranzitzona alkalmasnak bizonyult arra, hogy meggátolja a fertőzés terjedését, azáltal, hogy onnan Magyarország területére nem lehetett belépni. Az EU Bíróság 2020. május 14-én C 924/19. PPU. és C 925/19. PPU. számú ügyekben hozott ítélete alapján a tranzitzona kiürítése vált szükségessé. A járvány elterjedésének további akadályozása érdekében egy új eljárásrend került bevezetésre. A járvány elleni sikeres védekezés elősegítése érdekében a bevezetett szabályozást továbbra is indokolt fenntartani 2022. december 31-ig.

85. §

A módosítás célja, hogy jelen törvénytervezetben az államháztartásról szóló törvény módosításával megvalósuló, a városi kórházak kötelezettségvállalását korlátozó szabály a magánjogi státuszú, vagyis az államháztartás rendszerén kívül eső, de irányító megyei feladatokat ellátó klinikák tekintetében is megállapításra kerüljön.

86–90. §

A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságáról szóló 2021. évi XXXII. törvény egyes rendelkezéseinek módosítására vonatkozó rendelkezések az állami földtani és bányafelügyeleti feladatok Hatósághoz telepítésével, az Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat megszűnésével, valamint a kormányhivatalok feladatkörének változásával összefüggésben, illetve a szükséges átmeneti rendelkezések megállapítása, a Hatósághoz kerülő foglalkoztatottak tekintetében a jogutódlás szabályozása érdekében.

91. §

Hatályba léptető rendelkezések. A fő szabály szerint kihirdetést követő 15. naptól eltérést a megfelelő felkészülési idő biztosítása teszi szükségessé.

92. §

Sarkalatosági záradék, amely meghatározza azokat a módosításokat, amelyek elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

93–101. §

Jogharmonizációs záradékok.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes belügyi tárgyú törvényeknek az Alaptörvény kilencedik módosításával, valamint a védelmi és
biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvénnyel összefüggő módosításáról
szóló 2021. évi CXXI. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az Alaptörvény kilencedik módosítása, valamint a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Vbö.) – 2023. július 1-i hatállyal – új alkotmányos alapokra helyezte egyrészt a különleges jogrendi helyzeteket, másrészt továbbá a védelmi és biztonsági célú állami feladatellátás rendjét övező jogi szabályozást, amely vívmány az egyes belügyi tárgyú jogszabályok esetében is elengedhetlenné teszi a szóban forgó alkotmányos reformok jelentette változásoknak az alapul fekvő törvényi szintű joganyagban történő megfelelő megjelenítését.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Az Alaptörvény kilencedik módosításával összefüggésben a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXI. törvényt érintően szükségessé vált, az egyes jogszabályok közti terminológiai és jogintézményi összhangot biztosítani hivatott módosítás.

2. §

A Vbö. bevezeti az összehangolt védelmi helyzet fogalmát annak érdekében, hogy a súlyos, elhúzódó, kormányzati beavatkozást igénylő válsághelyzetekben az ország védelmét és biztonságát szolgáló erők közös, összehangolt igénybevétele biztosított legyen. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (Vgtv.) határozza meg az árvíz- és belvízvédekezés országos irányításának rendjét, ami tipikusan olyan terület, ahol az összehangolt védelmi tevékenység elrendelése szükségessé válhat. Ennek megfelelően indokolt a Vgtv. 17. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezésnek az összehangolt védelmi tevékenység jogintézményére utaló kitételrel történő megfelelő kiegészítése.

3. §

Az Alaptörvény kilencedik módosításával, valamint a Vbö.-vel összefüggésben a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényt érintően szükségessé vált, az egyes jogszabályok közti összhangot fenntartani hivatott módosítás, amely a továbbiakban a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének a vezetője számára is minősítési jogkört biztosít.

4. §

A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvényt érintően a Vbö.-vel összefüggésben szükségessé vált, az egyes jogszabályok közti terminológiai és jogintézményi összhangot biztosítani hivatott módosítás.

5–15. §

A Vbö. alapján a katasztrófa és annak veszélye védelmi és biztonsági eseménynek minősül, amely esetben az összkormányzati koordinációs feladatokat a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve látja el.

Normál időszaki működés esetén az élet- és vagyonbiztonság megóvásával kapcsolatos feladatok ellátását az arra hivatott szervek végzik. A Vbő. alapján az összkormányzati válságkezelés, a kormányzati koordináció, a különleges jogrendi feladatellátással kapcsolatos feladatok végrehajtása, a káresemények kezelése a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve útján valósul meg.

Ugyanakkor a különböző káresemények kezelése során, az idővesztés elkerülése, ezáltal a kárterületen lévő állampolgárok és vagyontárgyaik megóvása, a további károk megelőzése érdekében szükség lehet azonnali beavatkozásokra. A helyben való gyors reagálás hiányában veszélybe kerülhet az érintett személyek élet- és vagyonbiztonsága. A kárelhárításban érintett szervezetek összehangolt, egymásra épülő tevékenységével biztosítható a gyors és hatékony eseménykezelés, amelynek a során a koordinációt – az idővesztés elkerülése érdekében – a katasztrófavédelem mint elsődleges beavatkozó szervezet hatáskörébe indokolt helyezni, a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerv koordinációs tevékenységének a megkezdéséig. Ez a jogintézmény biztosítja azon esetekben is a beavatkozást, amikor az esemény súlyára, kiterjedtségére figyelemmel az összkormányzati szintű koordináció nem szükséges.

A fentiekkel biztosított a koordinációs feladatok végrehajtása a különböző eseménykezelési fázisokban, így a helyben való azonnali és komplex reagálás a kárhelyszíneken, igazodva a védelmi és biztonsági igazgatás új feladatrendszeréhez.

A Vbő. a védelmi és biztonsági igazgatás területi szervét területi védelmi bizottsággént nevesíti. Az egységes terminológia érdekében indokolt tehát a „területi védelmi bizottság” kifejezés alkalmazása.

A Vbő. 5. § 14. pont a) alpontja alapján védelmi és biztonsági eseménynek minősül a törvényben meghatározott ágazati üzemzavar. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek központi koordinációt igénylő kezelésétől szükséges elhatárolni a veszélyes tevékenységhez kapcsolódó kisebb súlyú, helyi – jellemzően üzemi szintű – erővel elhárítható eseményeket. Ezen események hatósági kivizsgálását a megelőzés erősítése érdekében az iparbiztonsági hatóság végzi a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvényben és a kapcsolódó végrehajtási rendeletben foglaltaknak megfelelően, ezért a módosítás a 3. § 30. pontjának a pontosítását is tartalmazza.

16–18. §

Az Alaptörvény kilencedik módosításával, valamint a Vbő.-vel összefüggésben a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvényt érintően szükségessé vált, az egyes jogszabályok közti terminológiai és jogintézményi összhangot fenntartani hivatott módosítás.

19. §

Az egyes jogszabályok közti összhangot fenntartani hivatott törvénymódosítások hatálybalépésének az időpontja értelemszerűen az alapul fekvő alkotmányos reformok hatálybalépési dátumához igazodik.

20. §

Sarkalatosági záradék.

Végső előterjesztői indokolás az egyes igazságügyi tárgyú, valamint kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2021. évi CXXII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az egyes igazságügyi tárgyú, valamint kapcsolódó törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) célja egyes igazságügyi tárgyú és ahhoz kapcsolódó törvények módosítása annak érdekében, hogy az elmúlt időszak gyakorlati tapasztalatai hasznosuljanak és a jogalkalmazást segítsék, valamint annak érdekében, hogy a törvények illeszkedjenek a változó társadalmi, szervezeti, technikai viszonyokhoz.

A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjt.) módosítása a Magyar Országos Közjegyzői Kamara által jelzett gyakorlati tapasztalatok alapján vált szükségessé. A módosítások érintik az első éves irodavizsgálathoz fűződő joghatások rendjét, továbbá a közjegyzői okirat felolvasásának, a ténytanúsítványnak, valamint a magánvégrendelet letétbe helyezésének a szabályait.

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) módosítása a reorganizációra utaló szövegrészeket hatályon kívül helyezi, tekintettel arra, hogy a reorganizációs eljárásra külön jogszabályok vonatkoznak. A Cstv.-nek a felszámolók névjegyzékére vonatkozó szabályai 2022. július 1-jei hatálybalépéssel kiegészülnek azzal, hogy névjegyzéki adat az is, ha a felszámoló szervezet szerkezetátalakítási tevékenység végzésére is jogosult. A Cstv. 65. és 67. §-ának módosítása a Cstv. IV. fejezetét, azaz a csődjogi szempontból stratégiaileg kiemelt csőd- és felszámolási ügyek sajátos szabályait érinti. A Cstv. 65. §-ának módosítása arra irányul, hogy az egyes csődügyekben, illetve felszámolási ügyekben a stratégiaileg kiemeltté minősítést kimondó kormányrendelet kiadására vonatkozó határidő meghosszabbításra kerüljön annak érdekében, hogy ezekre az eljárásokra vonatkozóan a sajátos eljárásrendet az indokolt esetekben alkalmazni lehessen. A csődjogi szempontból stratégiaileg kiemelt, a Cstv. 67–70. §-a szerinti felszámolási ügyekben azok összetettsége miatt nem lehetséges a felszámolási zárómérleget 270 napon belül elkészíteni. Ezért a módosítás kimondja, hogy a bíróság a záró mérleg elkészítésére előírt határidőt meghosszabbíthatja az adott ügy sajátosságait mérlegelve.

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.) módosítása – a gyakorlati tapasztalatok és a szakmai szervezetek visszajelzései alapján – három kiemelt kérdéskör tekintetében valósítja meg a szabadalmi oltalomra vonatkozó szabályozás finomhangolását, ezek a Bolar kivétel, a szabadalmi bifurkációs rendszer, és a szabadalmi perekben elrendelhető ideiglenes intézkedések.

A szabadalmi oltalom kizárólagos jogot biztosít a jogosultnak arra, hogy a szabadalom fennállásának ideje alatt a szabadalmi oltalom tárgyát hasznosítsa, annak hasznosítására másoknak engedélyt adjon, illetve fellépjen az esetleges jogsértésekkel szemben. Ugyanakkor e kizárólagos jog nem korlátlan, a szabadalmi jog e kizárólagos jog alóli, szűk körű kivételeket biztosít. Ilyen kivétel az elsődlegesen a gyógyszeripar területét érintő Bolar kivétel, amelynek célja, hogy a generikus gyógyszergyártó cégek a szabadalmi oltalom lejártát követő napon ténylegesen piacra tudjanak lépni (ún. day-1 piacról lépés), amelyhez szükséges a szabadalmi oltalom fennállása alatt a törzskönyvezéshez, forgalomba hozatali engedélyhez szükséges kísérletek, vizsgálatok elvégzése, amelyek jellemzően hosszabb időt vesznek igénybe. Az Szt. 19. § (6) bekezdés b) pontja a korábbiakban együttesen szabályozta a kísérleti célú cselekményekre vonatkozó általános kivételt, és az ezzel csak részben átfedésben álló Bolar kivételt, így tehát a korábbi rendelkezés két kivételt tartalmazott egy rendelkezésben. A két kivétel szétválasztása mind tartalmi, mind kodifikációs technikai szempontból indokoltnak mutatkozik.

A szabadalombitorlási és megsemmisítési kérdésekben az Szt. jelenleg bifurkációs rendszert követ, vagyis a bitorlási perben előterjesztett megsemmisítési kifogást a bíróság nem jogosult elbírálni, hanem a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: SZTNH) előtt lefolytatandó megsemmisítési eljárás és annak esetleges jogorvoslati idejére a bitorlási pert fel kell függesztenie. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy ez a megoldás bizonyos esetekben teret adott a bitorlási perek elhúzódásának. Az eljárások gyorsítása érdekében az Szt. 44. §-ának, 80. §-ának, valamint 104. §-ának a módosítása a bifurkációs rendszer részleges felülvizsgálatát célozza azzal, hogy a jövőben a szabadalombitorlás miatt indított per alperese a szabadalom megsemmisítése iránt a perben eljáró bíróság előtt viszontkeresetet terjeszthet elő (a továbbiakban: megsemmisítési viszontkereset), amennyiben releváns megsemmisítési ok áll fenn, valamint nem folyik párhuzamosan az SZTNH előtt azonos

okból megsemmisítési eljárás. Abban az esetben, ha a szabadalom megsemmisítése iránti kérelmet terjesztenek elő, az SZTNH az eljárást felfüggeszti a viszontkereset vonatkozásában lefolytatandó bírósági eljárás jogerős befejezéséig, ezzel elkerülve egy párhuzamos eljárás lefolytatását. A módosítás nem érinti az SZTNH-nak a szabadalombitorlási perekon kívüli megsemmisítési eljárással kapcsolatos hatáskörét.

Az Szt. ideiglenes intézkedést érintő módosításai hangsúlyosabbá teszik a szabadalommal kapcsolatos megsemmisítési viszontkereset figyelembevételét az ideiglenes intézkedés elrendelése során, speciális rendelkezést tartalmaznak ideiglenes intézkedés hatályon kívül helyezésére és a szabadalom megsemmisítése okán utólag alaptalaná vált ideiglenes intézkedésből fakadó kártalanítás tekintetében.

Az Szt. módosítása végezetül a Visegrádi Szabadalmi Intézet (a továbbiakban: VSZI) által elvégezhető nemzetközi jellegű kutatás törvényi háttérét is megteremti.

A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) módosítása – az előadó versenytanács tag és a vizsgáló jogköreinek bővítése útján – a versenyfelügyeleti és végrehajtási eljárás gyorsítását, és az összefonódás-ellenőrzés tekintetében a digitális kor kihívásaira reagáló szabályozás létrehozását, az érintett piacok megállapításának átláthatóságát szolgálja. Ugyanakkor a módosítás rendezi a figyelmeztetés alkalmazásának lehetőségeit különösen az utóvizsgálat esetében, illetve a már megfizetett bírságösszeg után fizetendő kamat elrendelésének kamatfizetés szabályait abban az esetben, ha a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) eljárási bírságot kiszabó végzése a közigazgatási bíróság jogerős ítélete szerint jogszabályt sértett.

A Tpv. 2021. szeptember 30. napján hatályba lépett 25/B. §-a biztosítja, hogy a Tpv. szerinti előzetes összefonódás bejelentési kötelezettség ne vonatkozzon azon befektetésekre, amelyek révén többségi állami tulajdonban lévő kockázati tőkealapok szereznek közösen irányítási jogot olyan céltársaságban, amelynek előző évi nettó árbevétele nem érte el az egymilliárd forintot, és amely befektetések az Európai Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánított állami támogatási jogcímenek valósulnak meg.

A Javaslat átvezeti azokat a technikai szabályokat, amelyek a Tpv. 25/B. §-ához kapcsolódó, elsősorban eljárásjogi kérdéseket hivatottak rendezni. A módosítás lehetővé teszi többek között azt, hogy a tájékoztatási kötelezettség elmulasztását a GVH eljárási bírsággal szankcionálja, valamint biztosítja, hogy a vizsgáló a Tpv. 25. §-ának hatálya alá eső összefonódások esetében is elrendelhesse az összefonódás vizsgálatát, ha nem nyilvánvaló, hogy az érintett piacon nem csökken jelentős mértékben a verseny. A Javaslat módosítja az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvényt (a továbbiakban: lasz.), a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvényt (a továbbiakban: Bjt.), valamint a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvényt (a továbbiakban: Újt.). A módosítások az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvénnyel való összhang megteremtését szolgálják azzal, hogy a létrehozott új szolgálati jogviszony megjelenítésre kerül az egyes törvények azon rendelkezési között, ahol azok utalnak az egyéb jogviszonyokra. A Bjt. módosítása emellett a jogalkalmazás során felmerült tapasztalatok figyelembe vételével felülvizsgálja a bírák értékelésére vonatkozó előírásokat. E körben a Javaslat egyebek mellett a jelenlegi garanciális előírások mellett olyan további rendelkezéseket rögzít a Bjt.-ben, amelyek tovább erősítik a bírói vizsgálat és értékelés objektivitását például a vizsgálóra vonatkozó kizárási szabályok törvényi meghatározásával. Az lasz., valamint a Bjt. módosításával a Javaslat – az ügyészekre, valamint a nem ügyész ügyészségi alkalmazottakra vonatkozó szabályozásnak megfelelően – az igazságügyi alkalmazottak és a bírák számára is biztosítja a jubileumi jutalmat 45 év szolgálati idő után.

A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jst.) módosítása a jogalkalmazói visszajelzések alapján szükségessé vált – többek között – annak érdekében, hogy a büntető és a határon átnyúló tartási ügyekhez hasonlóan immár a polgári peres és – a végrehajtási eljárás kivételével – nemperes eljárásokban, valamint a közigazgatási perekben, egyéb közigazgatási bírósági eljárásokban és közigazgatási nemperes eljárásokban is alkalmazható legyen az eljárási előleg jogintézménye. Szintén jogalkalmazói igények indokolták a jogi segítővel kötött szolgáltatási szerződés felmondására és a jogi segítői névjegyzékbe történő felvétellel vonatkozó szabályok módosítását.

A kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) módosítása a kisajátítási eljárás egyes részeinek rugalmasabbá és egyszerűbbé tételét célozza.

A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.), az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.), a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény (a továbbiakban: MEKHtv.), valamint a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságáról szóló 2021. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: SZTFHtv.) módosításának célja, hogy az alkotmányos szervek minősített többséggel megválasztott vezetői kapcsán a megbízatás megszűnéséhez szükséges szavazati arányok, valamint az önálló szabályozó szervek elnökeinek, valamint elnökhelyetteseinek a megbízatás megszűnését és megszüntetését rendező szabályai is egységesítésre kerüljenek.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH) joggyakorlatában több olyan eset merült fel, amely indokoltá tette a Hatóság számára rendelkezésre álló azon eszközök bővítését, amelyek a személyes adatok védelméhez fűződő jog sérelme esetén a súlyos jogsértések elleni fellépést hatékonyabbá teszik. A NAIH – figyelemmel több olyan ügyére, amelyekben az adatkezelés jellemzően az interneten zajlott akként, hogy az adatkezelő személye nem volt megállapítható vagy az adatkezelő egyébként nem volt hatósági eszközökkel az eljárásban elérhető – jogalkotási javaslattal fordult a jogalkotóhoz annak érdekében, hogy ezen eszközrendszert az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) módosításával bővítse akként, hogy speciális esetekben az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására és hozzáférhetetlenné tételére is sor kerülhessen.

Az elektronikus adat eltávolítása és ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele olyan, a magyar jogrendszerben (lásd például a szerencsejáték szervezéséről szóló törvény, a büntetőeljárásról szóló törvény, elektronikus hírközlésről szóló törvény) már létező jogintézmény, amelynek alkalmazásával elérhető, hogy azon esetekben, amelyekben az elektronikus hírközlő hálózat útján közzétett adat közzététele miatt folyik eljárás, és az eljárás alá vont az együttműködési kötelezettségét nem teljesíti (és így az elháríthatatlan és súlyos jogsértéssel fenyegető állapot másként nem szüntethető meg), a jogsértést előidéző elektronikus adathoz történő hozzáférés ideiglenesen korlátozható, így a további jogsérelem bekövetkezése megakadályozható legyen. A javasolt módosítás mindezeket szigorú feltételekhez kötné, így ezen intézkedésre kizárólag csak adatvédelmi hatósági eljárásban, illetve csak gyermekek, illetve olyan érintettek esetében kerülhetne sor, akikre vonatkozóan az adatkezelő különleges adatnak minősülő adatot (egészségügyi adat, szexuális irányultság, vallási, felekezeti hovatartozás, bűnügyi adatok) kezel, feltéve, hogy a NAIH eljárása más módon nem vezetett eredményre, valamint, ha ezen intézkedés hiánya a személyes adatok védelméhez fűződő jog elháríthatatlan és súlyos sérelmét eredményezné.

A javaslat továbbá pontosításokat is eszközöl az Infotv. szövegében a jogalkalmazói tapasztalatok és gyakorlat alapján.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) módosítására a sarkalatosági záradék pontosítása miatt kerül sor.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) módosításával a jogkeresők régi igényének tesz eleget a jogalkotó azzal, hogy biztosítja a közös szülői felügyelet bírói elrendelésének lehetőségét a gyermek érdekében abban az esetben is, ha ezt csak a szülők egyike kéri. A közös szülői felügyelet lehetőségének a házasság felbontását követő szélesebb körű biztosítása jogilag garantálja a szülő-gyermek kapcsolat teljességét. Ezt igazolja azoknak az európai országoknak a példája is, ahol a már együtt nem élő szülők közös felügyeleti joga a házasság felbontását követően is főszabályként érvényesül. Nem egységes a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy a bíróság – a szülők egyetértése hiányában – a kapcsolattartásról való döntése során a gyermek váltott elhelyezésről rendelkezhet-e. A tárgyban hozott legutóbbi bírói döntés szerint a szülői felügyelet kizárólagos gyakorlása esetén megállapodás hiányában a kapcsolattartás ítélettel nem szabályozható olyan módon, hogy az a különélő szülőt a gondozó szülővel azonos időtartamban illesse meg, az ilyen rendezés a közös szülői felügyeletnek a kapcsolattartás jogintézményével való pótlását, tartalmában burkolt közös szülői felügyeletet jelent (BH2020. 11.). Ebből következik, hogy a szülők házasságának felbontását követően a gyermek ugyanannyi időt töltsön mindkét a szülőjével, feltételezi azt is, hogy szülei a szülői felügyeletet közösen gyakorolják. Következésképpen, ahhoz, hogy ez a fajta azonos intenzitású gondoskodás lehetőségének biztosítása a gyakorlatban megfelelően működjön, lehetővé kell tenni a bíró számára azt is, hogy az egyik szülő egyoldalú kérelmére dönthesse a szülői felügyelet közös gyakorlásáról. Nyilvánvaló, hogy ennek elrendelésére a körülmények széleskörű bírói mérlegelését követően akkor kerülhet sor, ha a bíró a gyermek meghallgatását követően meggyőződik arról, hogy valóban ez a döntés a gyermek számára a legkedvezőbb. A Ptk. javasolt módosítása arra biztosít lehetőséget, hogy a bíróság – a szülők megállapodása hiányában – az egyik szülő kérelmére is dönthesse a szülői felügyelet közös

gyakorlásáról, nem szükséges erre kizárólag az egyik szülőt feljogosítani. A javasolt szabályozás ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a házasság felbontását követően a közös szülői felügyelet automatikusan fennmaradna a szülők között, hanem arra lenne mód, hogy a bíróság – mérlegelve, hogy a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődése miként biztosítható a legkedvezőbbben – az egyik szülő egyoldalú kérelmére is határozhatna úgy, hogy a szülői felügyelet a házasság felbontását követően is közös marad. A közös szülői felügyelet elrendelése csak egy lehetőség, lényeges, hogy ennek fenntartása minden esetben a gyermek érdekében messzemenőig összhangban álljon és semmiképpen ne okozzon zavart a gyermek fejlődésében, mindennapjaiban. Hangsúlyozandó, hogy a bíróságnak – a gyermek érdekében és a szülők körülményeire figyelemmel – továbbra is módja van arra is, hogy a szülői felügyelet gyakorlására csak az egyik szülőt jogosítsa fel vagy bizonyos szülői felügyeleti jogokat a szülők között megosszon. Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy a szülők a szülői felügyeletet különülésük esetén nemcsak oly módon gyakorolhatják közösen, hogy a gyermek egyikük háztartásában lakik és a másik szülővel hétfőként tart kapcsolatot, hanem arra is van mód, hogy a szülők gyermekkel való tényleges kapcsolatának egyenlősége fennmaradjon. Amíg a szülők közötti közös szülői felügyelet fennállása önmagában nem feltétlenül jelenti a gyermekkel való fizikai értelemben való együttlételet, addig a Javaslat alapján arra is van mód, hogy a bíróság a kiskorú gyermek érdekében figyelemmel elrendelje, hogy a szülők a gyermekről felváltva, azonos időtartamban gondoskodjanak. Ez a lehetőség már egyértelműen azt eredményezi, hogy a gyermek számára a házasság felbontása nem jár azzal, hogy egyik szülőjétől el kell, hogy váljon. Nyilvánvaló, hogy ennek elrendelésére is a körülmények széleskörű bírói mérlegelését követően akkor kerülhet sor, ha a bíróságnak a szülők és gyermek meghallgatását követően meggyőződik arról, hogy valóban ez a döntés a gyermek számára a legkedvezőbb. A Javaslat részletesen kitér arra, hogy abban az esetben, ha a közös szülői felügyelet gyakorlását a bíróság rendeli el, miről kell határoznia.

A digitalizáció jogrendszerét is érintő fejlődése – jogbiztonsági és garanciális okokból – indokolta teszi egyes jogviszonyok esetében a jogalkalmazói gyakorlatot is egységesítő szabályozás megteremtését, nem elszakadva a tudatosan technológiaselemleges megközelítéstől. A digitalizáció jegyében az ingatlan-nyilvántartási eljárás elektronizálása, valamint a jogi személyek nyilvántartási szabályainak reformja is kiemelt szerepet kapott, amelyre tekintettel szükséges az említett eljárásokhoz kapcsolódó okiratok egységes felhasználhatóságának biztosítása. Az innovatív technológiai újítások a banki ügyleteket is érintik, ezért indokolt a szabályozás hatályának kiterjesztése a pénzügyi szegmensre is. A családjogi és öröklési jogi jogviszony személyhez fűződő jellege jogbiztonsági szempontból teszi szükségessé a minősített okirati forma garantálását. A Javaslat meghatározza azokat a jogviszonyokat, amelyek esetén kizárólag magasabb biztonsági szintet garantáló elektronikus formában hozható létre elektronikus okirat, azzal, hogy a Javaslat egyúttal lehetőséget biztosít az ágazati jogszabályoknak a Javaslattól való eltérésre azokon a jogterületeken, ahol a jogviszony-specifikus jelleg miatt indokolt. A Ptk. 6:7. § új (3a) bekezdésének a célja annak egyértelművé tétele, hogy az említett jogviszonyokra irányadó jogszabályi követelményeknek megfelelően létrehozott elektronikus okirat az írásbeliség feltételeit kielégíti, további bírói mérlegelést e tekintetben az alakosság megítélése nem igényel. A felsorolt jogviszonyokra irányadó ágazati jogszabályi rendelkezések szerint elektronikus okiratba foglalt, írásjelekkel rögzített tartalommal létrejött jognyilatkozat – a Ptk. 6:7. § (3) bekezdésétől eltérően – törvény erejénél fogva írásba foglaltnak minősül. Az ágazati jogszabályi rendelkezések megsértésével vagy nem írásjelekkel rögzített tartalommal létrehozott okiratban meg tett jognyilatkozat ebből következően nem minősül írásba foglaltnak, és ez esetben a Ptk. 6:7. § (3) bekezdése szerinti feltételek sem képezik vizsgálat tárgyát. A Ptk. 6:7. § új (3a) bekezdésében nem említett jogviszonyokkal összefüggésben elektronikus úton tett jognyilatkozat írásbeliségének vizsgálata változatlanul a Ptk. 6:7. § (3) bekezdése szerint történik.

A természetes személyek adósságrendeleséről szóló 2015. évi CV. törvény (a továbbiakban: Are. tv.) módosítása kapcsolódik az Are. tv.-nek a Szát.-tal megállapított módosításaihoz. A módosítások főként az egyéni vállalkozó adósokra vonatkoznak.

Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) módosítását a jogalkalmazói visszajelzések indokolják. A Javaslat így többek között jogalkalmazói döntéseket megkönnyítő technikai jellegű módosításokat tartalmaz, valamint megszünteti a területi ügyfélszolgálati pontokat és a fegyelmi vétség fogalmának kiterjesztésével az etikai eljárásokat.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) módosítása egyrészt az értesítési cím megszűnésére tekintettel a személy- és lakcímnnyilvántartás szerinti hatályos fogalmak használatát szolgálja, másrészt az eljárás megindulását a kérelem hatóságához történő megérkezésének időpontjához köti,

mivel a hatóságnak bizonyos esetekben (azonnali döntéshozatal, elektronikus eljárás) már a kérelem benyújtásával egy időben eljárási cselekményt kell végeznie vagy döntést hoznia. Tekintettel arra, hogy ezen utóbbi módosításnak kihatása van az ügyintézési határidőre, amely így már a kérelem megérkezésének napján megindul, ezért a hosszabb felkészülési idő biztosítása szükséges a hatóságok számára.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos perekre vonatkozó speciális szabályait a gyakorlat visszajelzései alapján szükséges kiegészíteni a Pp. munkaügyi perekben alkalmazott egyes kedvezményes eljárási szabályaival. A módosítás ezen felül a jogi képviselő nélkül eljáró természetes személy felek esetében szélesíti a hiánypótlás felhívásban a bíróság tájékoztatási kötelezettségét. A Kp. módosítása továbbá egyértelműsíti a joggyakorlatban megjelent bizonytalanság miatt, hogy a benyújtott keresetlevelet abban az esetben is továbbítani kell a bírósághoz, ha az erre nyitva álló időben az alperes közigazgatási szerv visszavonja azt. A keresetlevél a bírósághoz intézett kérelmet tartalmaz, amelyről csak a bíróság hozhat döntést, függetlenül attól, hogy a benyújtást követően a per tárgya megszűnt létezni.

A bírósági peres és nemperes eljárásokra adott általános meghatalmazások közhiteles nyilvántartásáról szóló 2017. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Ányt.) módosításai alapvetően a nyilvántartás adattartalmának pontosítását szolgálják.

A választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX. törvényt (a továbbiakban: Vbt.) a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság testületének jogalkalmazása során felmerült és a jogalkotó számára jelzett jogértelmezési kérdésre tekintettel indokolt pontosítani. A módosítás azokat az esetköröket érinti, amelyek az elnökség tagjainak választottbírói eljárásban történő részvételét szabályozzák. A módosítások a szabályozás lényegi tartalmát nem érintik, csupán a következetes és egységes jogértelmezést szolgálják.

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) módosítását indokolja, hogy az egészségügyi szolgálati jogviszonyt szükséges az ügyvédi tevékenység ellátását megalapozó jogviszonyok közé, valamint az összeférhetlenségi szabályokba is felvenni.

A szerkezetátalakításról és egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2021. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Szát.) módosítása a szerkezetátalakítási szakértőkre vonatkozóan tartalmaz pontosító rendelkezést, továbbá elhagyásra kerül egy feleslegessé vált felhatalmazó rendelkezés.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A javaslat biztosítja annak a – korábban iránymutatásban szereplő – követelménynek az érvényesülését, amely szerint az első éves irodavizsgálatig a közjegyző csak egy közjegyzőhelyettes alkalmazhat. Ez a rendelkezés – az újonnan kinevezett közjegyzőkre vonatkozó korlátozásként – törvényi szintű szabályozást igényel. A szabályozás indoka, hogy a közjegyző a közjegyzői szolgálat kezdetén legfeljebb egy közjegyzőhelyettes gyakorlati képzéséről tud megfelelően gondoskodni.

2. §

Az első éves irodavizsgálat eredményes lezárása annak a feltétele, hogy a közjegyző – a működése első évében megszerzett megfelelő szakmai tapasztalat birtokában – állandó vagy tartós helyettesként kirendelhető legyen, mivel ezt követően válik arra alkalmassá, hogy saját feladatai mellett a helyettesítésből eredő kötelezettségeket is ellássa. Kivételt képez ez alól, ha a közjegyző korábban közjegyzőhelyettesként tartós helyettesi feladatot látott el, és annak lezárásakor lefolytatott vizsgálaton megfelelt.

3. §

A közjegyzői okirat felolvasásának mellőzését a hatályos szabályok szerint csak a jogi képviselővel eljáró jogi személy felek kérhetik. A jogi személy fél ugyanakkor fogalmilag nem eshet a Kjtv. 124. § a)–c) pontjainak hatálya alá, így a felolvasás mellőzésének a kizárására vonatkozó feltételek csak a jogi személy fél természetes személy jogi képviselője vonatkozásában értelmezhetőek. Egyes esetekben a közjegyzői okirat felolvasása – az okirat terjedelménél fogva – nem végezhető el egy napon, ebben az esetben a közokirat érvényességének feltétele, hogy a felolvasás megszakításának és folytatásának időpontját is óra, perc pontossággal rögzítse az okiratban a közjegyző.

4. §

Technikai jellegű pontosítást igényel, hogy a fél helyett annak képviselője is kérheti, hogy az ügyleti tanúk csak a közjegyzői okirat aláírásánál legyenek jelen. Ha a fél vagy képviselője vak, fokozott jogvédelmük érdekében az ügyleti tanú a közjegyzői okirat felolvasásánál és aláírásánál is jelen van, a teljes okiratszerkesztési folyamatot azonban nem kell figyelemmel kísérniük.

5. §

A rendelkezés technikai jellegű pontosítása szükséges, tekintettel arra, hogy a Kjtv. 115. §-a nem csak adatokról, hanem egyéb megjelölésekről is rendelkezik.

6. §

Technikai jellegű pontosítást igényel, hogy a fél mellett annak képviselőjére is vonatkozik, hogy a közjegyzői ténytanúsítványt – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – nem kell aláírnia.

7. §

A közhiteles nyilvántartásban szereplő tények, adatok tekintetében kiállított tanúsítványok vonatkozásában – az okiratról készített másolathitelesítéshez hasonlóan – nincs jelentősége annak, hogy a közjegyzői tanúsítvány elkészítését ki kéri, ezért az eljárást kezdeményező fél, illetve képviselője adatait a hitelesítési záradékban nem kötelező feltüntetni.

8. §

A közjegyző a jelenlétében megtörtént jogi jelentőségű tényekről – jegyzőkönyv vagy záradék formájában – tanúsítványt állít ki, amelynek során a közjegyzői okiratokra vonatkozó általános szabályokat köteles megfelelően alkalmazni. Tanúsítvány készítésekor a közjegyző felelőssége a tanúsítvány, mint közokirat alakosságának megtartására és a tanúsítvány tartalmi valódiságára terjed ki. A módosítás azt juttatja kifejezésre, hogy a vonatkozó előírásokat a közjegyző nemcsak tevőlegesen, hanem mulasztással is megsértheti, ezen esetek valamelyikében a ténytanúsítvány nem tekinthető közokiratnak.

9. §

A módosítás rögzíti, hogy a magánvégrendelet közjegyzői letétbe helyezésekor a félnek – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 7:17. § (1) bekezdés c) pontjával összhangban személyesen kell eljárnia.

10. §

A magánvégrendelet visszavétele tekintetében a Ptk. 7:44. §-a rögzíti, hogy a közjegyzőnél letett magánvégrendelet hatályát veszti, ha azt a végrendelkező visszaveszi. A végrendelet visszavételéhez fűződő joghatás jelentősége miatt indokolt, hogy erről a közjegyző a végrendelkezőt a végrendelet visszaadásakor tájékoztassa. Pontosító jellegű rendelkezés, hogy a visszavétel tényét – a letételhez hasonlóan – a Végrendeletek Országos Nyilvántartásába be kell vezetni.

11. §

Átmeneti szabály szükséges annak érdekében, hogy a Javaslat által bevezetett módosítások a hatályba lépést megelőzően készített közjegyzői okiratokra is alkalmazhatóak legyenek.

12. §, 17–18. §

A Cstv.-ből az adós „reorganizációjára” vonatkozó szövegrészek elhagyása indokolt, tekintettel arra, hogy ezek a §-ok nem függenek össze a vállalkozások reorganizációjáról, valamint a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény rendelkezéseivel, továbbá a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény eltérő alkalmazásáról szóló 345/2021. (VI. 18.) Korm. rendelet 1. alcímével, sem pedig a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény 20. alcímével bevezetett reorganizációs eljárással. Szükséges továbbá egyéb szövegcsérés technikai módosítások átvezetése is.

13. §

A felszámoló névjegyzékében nyilvántartandó adatok köre 2022. július 1-jétől kiegészül a szerkezetátalakítási tevékenység végzésére történő jogosultsággal, tekintettel a Szt. 24. §-ában foglaltakra.

14. §

A csődjogi szempontból stratégiaileg kiemeltté minősítést kimondó kormányrendelet kiadására vonatkozó határidő meghosszabbításra kerül annak érdekében, hogy az eljárásokra vonatkozóan a Cstv. IV. fejezete szerinti sajátos eljárásrendet az indokolt esetekben alkalmazni lehessen.

15. §

A csődjogi szempontból stratégiaileg kiemelt, a Cstv. 67–70. §-a szerinti felszámolási ügyekben azok összetettsége miatt nem lehetséges a felszámolási zárómérleget 270 napon belül elkészíteni. Ezért ezekben az esetekben a Cstv. 52. §-ának szabályait kell alkalmazni, de emellett a bíróság a záró mérleg elkészítésére előírt határidőt meghosszabbíthatja az adott ügy sajátosságait mérlegelve.

16. §

Átmeneti rendelkezés.

19. §

A rendelkezés az Európai Parlament és a Tanács 2004/27/EK irányelvvel módosított emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló 2001/83/EK irányelv 10. cikk (6) bekezdésének való megfelelést szolgálja.

A Javaslatban az Szt. 19. § (6) bekezdés b) pontjának módosítása teljesen technológia-semleges megfogalmazást alkalmaz a kísérleti célú cselekmények vonatkozásában, egyúttal egy új, c) pontba helyezni át a Bolar kivételt. A Javaslat – az uniós jog keretei között – egyértelműsíti, hogy a Bolar kivétel szerinti gyógyszer forgalomba hozatali engedélyének megszerzéséhez köthető kísérleti célú felhasználás nemcsak belföldi, hanem más EGT tagállamban, illetve harmadik országokban történő törzskönyvezés esetén is alkalmazható.

Az Szt. 19. § (6) bekezdés c) pontja alkalmazásában a kizárólagos hasznosítási jog alóli mentesített, a forgalombahozatali engedély megszerzésének céljához kötött cselekményeket végző kérelmezővel, illetve forgalombahozatali engedély jogosulttal egy tekintet alá esik a vele ezen célból egy vállalatcsoporton belül együttműködő más jogi személy, és a vele ezen célból gazdasági kapcsolatban álló egyéb közreműködő is. A kivétel alá eső cselekmények a forgalombahozatali engedély megszerzéséhez szükséges mértékben nem haladhatják meg.

20. §

A rendelkezés a bifurkációs rendszer részbeni felülvizsgálatához kapcsolódóan a szabadalombitorlási perben indított megsemmisítési viszontkereset elbírálását a Fővárosi Törvényszék hatáskörébe utalja.

21. §, 24. §

A Visegrádi Szabadalmi Intézettről szóló megállapodás 3. cikk (3) bekezdésének második mondata szerint a VSZI Igazgatótanácsa határozhat úgy, hogy a VSZI-t a szabadalmak területére eső más, hasonló feladatok ellátásával is megbízza.

Ilyen feladat lehet – többek között – a Szabadalmi Együttműködési Szerződés (Patent Cooperation Treaty, a továbbiakban: PCT) 15. cikk (5) bekezdésében szabályozott nemzetközi jellegű kutatás (International Type Search) intézménye is, amely nemzetközi bejelentés nélküli, nemzeti bejelentésen alapuló nemzetközi jellegű kutatást tesz lehetővé. A nemzetközi jellegű kutatás akkor hasznos a bejelentő számára, ha további információra van szüksége a külföldi szabadalmaztatás lehetőségeinek alaposabb megfontolása érdekében. A nemzetközi jellegű kutatás a PCT szabályai szerint kerül lefolytatásra. Az új kutatási opció bevezetésére a VSZI ügyfelei részéről igény mutatkozik, így ennek a lehetőségnek a megteremtését a VSZI is szorgalmazza.

Az Szt. új 69/B. §-a a nemzetközi jellegű kutatás végzésének a lehetőségét teremti meg nemzeti jogszabályi szinten, mivel ahhoz, hogy a VSZI Igazgatótanácsa a magyar bejelentők esetében a nemzetközi jellegű kutatás lefolytathatósága érdekében szükséges döntéseket meghozza, az is szükséges, hogy Magyarország nemzeti joga lehetővé tegye a nemzetközi jellegű kutatás elvégzését. Lengyelország és Szlovákia nemzeti jogszabályaikban már biztosították ennek lehetőségét.

22. §

Az Szt. 80. § (6) bekezdésének módosítása – az Szt. 44. § (2) bekezdés c) pontjának módosításához kapcsolódóan – kiküszöböli a párhuzamos eljárás lehetőségét azzal, hogy amennyiben már megsemmisítési viszontkereset került benyújtásra a Fővárosi Törvényszékhez, az ezt követően SZTNH-hoz is benyújtott, viszontkereset tárgyát képező megsemmisítési eljárás felfüggesztésre kerül a bírósági eljárás jogerős befejezéséig.

Az SZTNH, valamint a Fővárosi Törvényszék döntései közötti ellentmondások kizárására, valamint egyazon eljárás más fórum előtti megismétlésének elkerülésére szolgál az Szt. 80. § (7) bekezdése, amely szerint az SZTNH elutasítja azon megsemmisítési kérelmet, amellyel kapcsolatban azonos ténybeli alapon, azonos szabadalom megsemmisítése tárgyában a bíróság korábban már jogerős döntést hozott megsemmisítési viszontkereset alapján.

23. §

Az európai szabadalmakkal szemben az Európai Szabadalmi Egyezmény 105a. cikk (1) bekezdése alapján korlátozási vagy megvonási eljárás indítható, amely azonban a szabadalmas egyoldalú kérelmére indul és nem kontradiktórium jellegű. Az Szt. 84/M. § (2) bekezdése ilyen esetben a megsemmisítési eljárás felfüggesztését helyezi kilátásba, amennyiben ez különösen indokolt.

25. §

Az Szt. 104. § új (1a)–(1i) bekezdései a szabadalmi bifurkációs rendszer részleges felülvizsgálatát célozzák. E körben az Szt. 104. § (1a) bekezdése – az Szt. 44. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt módosítással együttesen – megteremti a szabadalmi bitorlási perekben a szabadalom megsemmisítési viszontkereset útján történő, bíróság előtti megtámadásának lehetőségét. Az Szt. 104. § (1b) bekezdése az olyan szabadalombitorlási perekre irányul, amelyekben a jogosult – például azért, mert a hasznosító lép fel a szabadalombitorlással szemben – még nem vesz részt, azonban perbevonása szükséges a megsemmisítési viszontkereset elbírálásához. A perbe vont alperes és a viszontkeresetet előterjesztő alperes a vonatkozó perjogi szabályok alkalmazásakor ellentétes érdekállású félnek minősül. Az Szt. 104. § (1c) bekezdése rendelkezik a megsemmisítési viszontkereset-levél visszautasításának, az (1d) bekezdés pedig felfüggesztésének esetéről. Az Szt. 104. § (1e) és (1f) bekezdései rögzítik a bíróság tájékoztatási kötelezettségét az SZTNH felé a megsemmisítési viszontkereset tartalmáról és benyújtásának időpontjáról, valamint a megsemmisítési viszontkereset tárgyában meghozott eljárást befejező jogerős határozatról. Az SZTNH a megsemmisítési viszontkereset előterjesztésének tényét, valamint a szabadalom részleges vagy teljes megsemmisítését – amennyiben arról a határozat rendelkezik – a szabadalmi lajstromban rögzíti. Az (1g), (1h) és (1i) bekezdések célja az eljárás gyorsaságának biztosítása. Az (1g) bekezdés rögzíti, hogy a bíróságnak soron kívül kell eljárnia, ha az alperes a szabadalombitorlási perben megsemmisítési viszontkeresetet terjeszt elő. Az (1h) bekezdés a kirendelt szakértőnek – legyen az az SZTNH vagy más szakértő – 30 napot biztosít

a szakvélemény előkészítésére. Ennek elmulasztása esetén a bíróság választása szerint a határidő eredménytelen elteltét követően a szakértői díjat napi 1%-al csökkenti, vagy a határidőt elmulasztó szakértő felmentése mellett eseti szakértőt rendelhet ki. Az (1i) bekezdés a szakkérdésre vonatkozó szakértői bizonyítás sajátos jellegére és az eljárás gyors lefolytatásához fűződő érdekre tekintettel kizárja a magánszakértői bizonyítás lehetőségét.

Az Szt. 104. § (2) bekezdése az ideiglenes intézkedés elrendelése során kifejezetten nevesíti, hogy a szabadalombitorlási perben előterjesztett megsemmisítési viszontkeresetben illetve a 104. § (4) bekezdése szerinti ideiglenes intézkedés iránti kérelemmel szembeni az ellenkérelmében előterjesztett bizonyítékokat a bíróságnak – az eset összes körülményei körében – figyelembe kell vennie.

Az Szt. 104. § (12a) bekezdése a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló 2004/48/EK irányelv 9. cikk (7) bekezdésének leképezése útján kifejezetten rögzíti, hogy ha a bíróság a per folyamán utóbb megállapítja, hogy az ideiglenes intézkedés elrendelésére okot adó kérelem megalapozatlan volt, akkor a bíróság kérelemre kötelezi az ideiglenes intézkedés kezdeményezőjét az ellenérdekű félnek az ideiglenes intézkedés által okozott károk tekintetében való kártalanításra. A perben az ideiglenes intézkedés iránti kérelem megalapozatlansága különösen akkor állapítható meg, ha a szabadalmat utólag megsemmisítik, a felperes cselekménye vagy mulasztása folytán az ideiglenes intézkedés hatályát veszti, vagy a bíróság megállapítja, hogy nem történt szabadalombitorlás és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, a bíróság megítélése szerint nem állt fenn annak közvetlen veszélye sem. A módosítás az alaptalanul elrendelt ideiglenes intézkedéssel okozott károkért járó kompenzáció kérdését is szabályozza. A módosítás eredményeként a jelenlegi helyzettel szemben, amely szellemi tulajdonjogra vonatkozó speciális szabályok hiányában egyedül a Polgári Törvénykönyv általános kártérítési szabályainak kiegészítő alkalmazására nyújt lehetőséget, mód nyílik arra, hogy a bíróság az ügy valamennyi releváns körülménye és a felek magatartásának figyelembevételével, de a szabadalmi jogból fakadó sajátosságokat is tekintetbe véve hozza meg döntését a „megfelelő kompenzációként” működő kártalanítás kérdésében. Ezzel a Polgári Törvénykönyv kártalanítással kapcsolatos rendelkezéseinek alkalmazása helyett speciális szabályt hoz létre az alaptalanul elrendelt ideiglenes intézkedéssel kapcsolatos károk megtérítése tekintetében.

Az Szt. 104. § (14) bekezdése a biztosíték vagy ellenbiztosíték kiadására vagy visszaadására vonatkozó szabályok tekintetében eltér a Pp. kapcsolódó rendelkezéseitől azzal, hogy a bíróság az előzetes bizonyítás, illetve az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzést hatályon kívül helyező vagy annak hatályvesztését megállapító végzésben is rendelkezhet a biztosíték vagy ellenbiztosíték visszaadásáról vagy kiadásáról, és hogy a biztosíték kiadására a (12a) bekezdés szerinti kártalanítás elrendelése esetén is lehetőséget biztosít. A biztosíték kiadása és a kártalanítás elrendelése során szükséges a káron szerzés tilalmának elvét szem előtt tartani.

26. §

Átmeneti rendelkezés, amely pontosítja, hogy a bifurkációs rendszer felülvizsgálatához kötődő és ideiglenes intézkedésekre vonatkozó módosításokat a 2022. január 1. napját követően indult eljárásokban kell alkalmazni, a megfelelő felkészülési idő biztosítása érdekében.

27. §

Az Szt. jogharmonizációs rendelkezéseinek kiegészítése.

28. §

A rendelkezés beépíti a Tpv-t-be a jogalkalmazói gyakorlatban megjelenő egyes, a digitális kor kihívásaira reflektáló vizsgálati szempontokat. A szabályozási javaslat figyelembe veszi, hogy a digitális platformok esetén azok piaci ereje és értéke az őket használók számától függ a digitális szektorban érvényesülő hálózati hatások révén, amelyeket kihasználva egy piaci szereplő piaci erőfölénybe kerülve ellehetlenítheti a piacon lévő versenytársakat, vagy újabb versenytársak piacra lépését. A módosítás ugyanakkor tekintettel van arra, hogy az adat a digitális gazdaság alapköve, illetve, hogy az egyik piacon nagy piaci részesedést elérő vállalkozás más kapcsolódó piacokon is kihasználhatja a hálózati hatás által nyújtott előnyöket.

29. §

A Tpvt. 25/B. § (1) bekezdése a 24. § (1) bekezdésétől való eltérésként az érintett vállalkozások adminisztratív és anyagi terheinek csökkentése érdekében arra irányul, hogy a Tpvt. szerinti előzetes összefonódás bejelentési kötelezettség ne vonatkozzon azon befektetésekre, amelyek révén többségi állami tulajdonban lévő kockázati tőkealapok szereznek közösen irányítási jogot olyan céltársaságban, amelynek előző évi nettó árbevétele nem érte el az egymilliárd forintot, és amely befektetések az Európai Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánított állami támogatási jogcímeiken valósulnak meg.

A fenti módosítások a Tpvt. hivatkozott módosításához kapcsolódó eljárásjogi kérdéseket tisztáznak. A rendelkezések egyrészt megállapítják, hogy a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása eljárási bírsággal szankcionálható, valamint a bejelentés visszautasításának vagy a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetésének eseteként szabályozzák, ha a felek a kivétel szabály ellenére az összefonódást mégis bejelentik a Gazdasági Versenyhivatalhoz.

A Javaslat pontosítja továbbá a valamely összefonódás közérdekből nemzetstratégiai jelentőségűnek minősítése esetén követendő eljárási szabályokat, és rendelkezik a megfizetett igazgatási szolgáltatási díj egy részének visszafizetéséről.

A Tpvt. 15. § (3), a 27. § (3) és a 25/B. § (1) bekezdésében az állami (önkormányzati) többségi tulajdon állami (önkormányzati) irányításra módosul. A módosításra azért van szükség, mivel a Tpvt. 23. § (2) bekezdésének rendelkezései alapján nem zárható ki, hogy a többségi tulajdon nem keletkezett irányítást, illetve többségi tulajdon hiányában is fennállhat az irányítás. Márpedig versenyjogi szempontból az irányításnak van meghatározó jelentősége.

A Tpvt. 43/N. § (4) bekezdése biztosítja, hogy a piaci szereplők tájékoztatást kaphassanak azokról az egyszerűbb megítélésű, versenyaggályt nem felvető összefonódás-bejelentésekről, amelyekben a GVH hatósági bizonyítványt állít ki arról a tényről, hogy az összefonódás-bejelentés vizsgálatára okot adó körülmény nem áll fenn. Ez a tájékoztatás lehetővé teszi a potenciális összefonódásban érintett vállalkozások számára, hogy a piacdefiniciók vagy legalábbis a lehetséges érintett piacok ismeretében tudják megítélni a bejelentés sikerességének valószínűségét, illetve a vállalkozások számára is további információt szolgáltató azokról a piacokról, amelyen működnek.

30. §, 32–36. §, 46. §

A Tpvt. 2021. szeptember 30. napján hatályba lépett 25/B. §-ához, illetve a felülvizsgált 43/N. § (1) bekezdéséhez kapcsolódó, technikai módosítás.

31. §

A Tpvt. rendelkezései csupán általános rendelkezéseket tartalmaznak az eljáró versenytanács összetételére vonatkozóan azzal, hogy a részletes szabályok megállapítását a Versenytanács közjogi szervezetszabályozó eszköznek minősülő és ezáltal a Magyar Közlöny mellékletét képező Hivatalos Értesítőben közzétételre kerülő szervezeti és működési szabályzatára bízta. A Tpvt. lehetővé teszi azt is, hogy a Versenytanács bizonyos döntéseit ne három- vagy öttagú tanácsban eljárva hozza meg, hanem a döntéshozatali jogkört az eljáró versenytanács előadó versenytanácsstagjára telepíti. A módosítás kibővíti az előadó versenytanácsstag által hozható döntések körét egyes önálló jogorvoslattal megtámadható döntésekre is, amely lehetővé teszi, hogy a Versenytanács rugalmasabban és hatékonyabban, az ügy körülményeire jobban reflektáló rendben hozhassa meg döntéseit. Garanciális szabályként érvényesül azonban, hogy az előadó versenytanácsstag önállóan nem hozhatja meg az ügyet érdemben lezáró határozatot és az eljárás szempontjából jelentősebb elsőfokú végzéseket, valamint az is, hogy az eljáró versenytanács összetételére vonatkozó részletes szabályokat a Versenytanács szervezeti és működési szabályzatában szükséges megállapítani. Az eljáró versenytanács előadó versenytanácsstagja által meghozható elsőfokú végzések alóli kivételek köre a Tpvt. 65/E. §-a alapján alkalmazott Ákr. 107. §-ára tekintettel a biztosítási intézkedéseket, valamint az ideiglenes biztosítási intézkedéseket elrendelő végzésekre is kiterjed.

37–38. §

A módosítás lehetővé teszi, hogy az eljáró versenytanács bírság kiszabása helyett enyhébb szankciót szabhasson ki azokban az esetekben, amikor az utóvizsgálat során azt állapítja meg, hogy a kötelezett a határozatban előírt, Tptv. 75. § szerinti kötelezettségvállalást, vagy meghatározott cselekmény elvégzésére, meghatározott magatartás tanúsítására vagy attól való tartózkodásra vonatkozó kötelezettségét nem a határozatban előírtaknak megfelelően teljesítette, azonban e mulasztása csak olyan fokú, amely figyelmeztetés alkalmazásával is hatékonyan orvosolható, további kedvező változást biztosítva ezáltal a kis- és középvállalkozások számára. Figyelemmel arra, hogy a Tptv. 78. § (8) bekezdése rendelkezik a figyelmeztetés alkalmazásának feltételeiről, a kiszabható szankciók közötti mérlegelési szempontok a Tptv. 78. §-ában foglalt rendelkezések alapján megfelelően alkalmazhatók. Ennek megfelelően a GVH elsősorban akkor dönthet majd úgy, hogy elégségesnek ítéli figyelmeztetés alkalmazását, ha – anélkül, hogy jogsértést állapított volna meg – a kötelezettséget írt elő a vállalkozással szemben, annak teljesítésére azonban nem kellő terjedelemben vagy nem kellő időben kerül sor, tipikusan valamilyen méltányolható okból.

39. §

A Tptv. 48. § (2) bekezdéséhez kapcsolódó módosítás, amellyel egyértelművé válik, hogy az eljáró versenytanács előadó versenytanácstagjának végzésével szembeni jogorvoslat az eljáró versenytanács végzésével szembeni jogorvoslat sorsát osztja.

A Tptv. 82. § (7)–(9) bekezdései a Tptv. 84. § (1)–(3) bekezdéseivel tartalmilag azonos rendelkezések. A módosítás célja annak biztosítása, hogy a versenyfelügyeleti eljárás során bírságfizetésre kötelezés esetén ne csak a Versenytanács határozatában kiszabott bírság visszatérítése esetében legyen lehetőség a visszatérítendő összeg után kamat fizetésére a kötelezettek javára, hanem a Tptv. 61. § (1) bekezdése alapján kiszabott eljárási bírságok esetében is.

40. §

A módosítás a vizsgáló hatáskörébe utalja a bíróság döntése miatt visszatérítendő, már megfizetett bírságösszeg után fizetendő kamat kifizetésének elrendelését a döntések végrehajtásának gyorsítása érdekében.

41. §

A módosítás a vizsgáló hatáskörébe utalja a végrehajtási eljárás lefolytatását. A Tptv. 84/A. § (1) bekezdése szerint a Tptv. végrehajtási fejezetében nem szabályozott kérdésekben az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni. Mivel a Tptv. végrehajtási fejezete a végrehajtás elrendelésének kérdését nem szabályozza, abban az Ákr. vonatkozó rendelkezései adnak iránymutatást. Az Ákr. 133. § (1) bekezdése szerint „a végrehajtást – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – a döntést hozó hatóság, másodfokú döntés esetén pedig az elsőfokú hatóság rendeli el”. Annak lehetővé tétele érdekében, hogy a vizsgáló rendelhesse el a végrehajtást – az eljáró versenytanács elsőfokú döntéseit is ideértve – valamennyi döntés esetében, szükség van az Ákr. hivatkozott rendelkezésétől eltérő szabály megállapítására. A rendelkezés ezenkívül a végrehajtási eljárás vizsgálói hatáskörbe utalása miatti technikai módosításokat tartalmaz.

42–44. §

A végrehajtási eljárás vizsgálói hatáskörbe utalása miatt szükséges módosítások.

Az Ákr. értelmében a hatóság döntése határozat vagy végzés lehet. A végrehajtás során hozott hatósági döntésekkel szemben igénybe vehető önálló jogorvoslati szabályokat a Tptv. 84/A. § új (2) bekezdése, valamint az Ákr. tartalmazza. E szabályokra és a szabályozás koherenciájára tekintettel indokolt a 84/E. § hatályának kizárólag a végrehajtás foganatosítása során hozott törvénysértőnek tartott intézkedésekre történő korlátozása.

45. §

Átmeneti rendelkezés.

47. §

Az igazságügyi alkalmazottak és a nem ügyész ügyészségi alkalmazottak javadalmazásának szabályai az elmúlt évtizedekben hagyományosan azonos elvek mentén kerültek kialakításra. Az Üjt. ilyen irányú szabályozására tekintettel a Javaslat az lasz. módosításával rögzíti, hogy az igazságügyi alkalmazottak a nem ügyész ügyészségi alkalmazottakkal egyező módon, 45 év szolgálati idő után is jogosultak jubileumi jutalomra. Ennek mértékét a Javaslat az Üjt. szabályozásához illeszkedve, hathavi illetménynek megfelelő összegben állapítja meg.

A fentiek mellett a Javaslat az Üjt. és a Bjt. szabályozásával való összhang megteremtése érdekében az igazságügyi alkalmazottak esetében pontosítja, hogy a jubileumi jutalomra való jogosultság szempontjából a szolgálati viszony idejébe mely korábbi jogviszonyokban töltött időt kell beszámítani. A módosítás alapján az eddigiek mellett be kell számítani a bírói szolgálati viszonyban, az ügyészségi szolgálati viszonyban töltött időt, valamint az ügyvédi tevékenység, a közjegyzői és a bírósági végrehajtói szolgálat időtartamát is, kivéve az ügyvédi tevékenység, illetve a közjegyzői, valamint a bírósági végrehajtói szolgálat szünetelésének idejét.

A bírákra vonatkozó előírásoknak megfelelően a Javaslat azt is rögzíti az lasz.-ban, hogy ha a jubileumi jutalomra jogosító idők számítása során azonos időszakra több jogviszonyt is figyelembe lehetne venni, közülük csak egy jogviszony számítható be az igazságügyi alkalmazottak esetében is.

48. §

A módosítások az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvénnyel való összhang megteremtését szolgálják azzal, hogy a létrehozott új szolgálati jogviszony megjelenítésre kerül az lasz. azon rendelkezési között, ahol az lasz. előírásai az egyéb jogviszonyokra utalnak.

49. §

Az lasz.-nak a munkavégzés alóli mentesítésre vonatkozó szabályozását indokolt összhangba hozni a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény és a Bjt. szabályozásával.

50. §

A Jst. 5. § (2) bekezdésének jelenleg hatályos b) pontja arról rendelkezik, hogy „(j)övedelmi és vagyoni helyzetére tekintet nélkül rászorultnak tekintendő az a fél, aki [...] közgyógyellátásban részesül vagy egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát állapították meg”. A jogalkalmazói visszajelzések alapján a rendelkezés pontosítása szükséges annak egyértelműsítése érdekében, hogy melyik jogszabályi definíciót kell irányadónak tekinteni az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, mint rászorultsági körülmény figyelembevétele során. Figyelemmel arra, hogy az eredeti jogalkotói szándék az volt, hogy csupán a szociális rászorultság alapján megállapított egészségügyi szolgáltatásra jogosultság legyen elfogadható alanyi rászorultsági feltételként, a Javaslat egyértelműsíti, hogy alanyi jogon rászorultnak az a fél tekintendő, akinek a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 54. §-a alapján került megállapításra az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsága.

51. §

A módosítás a közös háztartásban élők összjövedelméből levonható költségek bővítését tartalmazza, melynek eredményeképpen a jelenlegi rászorultsági összeghatárokkal is több ügyfél lesz bevonható a támogatásba.

52. §

A Javaslat a jogalkalmazói visszajelzések alapján a polgári peres és – a végrehajtási eljárás kivételével – nemperes eljárásokban, valamint a közigazgatási perekben, egyéb közigazgatási bírósági eljárásokban és közigazgatási nemperes eljárásokban is bevezeti a határon átnyúló tartási ügyekben és a büntetőeljárás során a Jst. 62/A. § és 63/A. § alapján már alkalmazott eljárási előleg intézményét, mikor kimondja, hogy a pártfogó ügyvéd a perben az eljárást befejező elsőfokú érdemi határozat elleni fellebbezés benyújtását követően eljárási előleg iránti kérelmet terjeszthet elő. Figyelemmel arra, hogy a perben az eljárás szünetelés folytán történő megszűnése esetén érdemi határozat meghozatalára nem kerül sor, a Javaslat arról is rendelkezik, hogy a pártfogó ügyvéd az eljárás szünetelése folytán történő megszűnését megállapító végzés közlését követően is kérheti az eljárási előleg megállapítását.

53. §, 55. §

A jogi segítői munka színvonalának fejlesztése érdekében a Javaslat a jogi segítő ügyvédek, valamint azon ügyvédek esetében, akikkel a jogi segítő szervezetek a jogi szolgáltatás nyújtására megbízási szerződést kötöttek – a Magyar Ügyvédi Kamara javaslatára és támogatásával – a névjegyzékbe történő felvétel feltételeként határozza meg a Magyar Ügyvédi Kamara szabályzatában meghatározott jogi segítői továbbképzést elvégzését.

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy az ügyvédi iroda csak akkor vehető fel a névjegyzékbe, ha van olyan tagja, aki az ügyvédek és a tevékenységüket Magyarországon állandó jelleggel végző európai közösségi jogászok névjegyzékbe történő felvételi feltételeinek megfelel.

54. §

A módosítás célja olyan szabályozási környezet megteremtése, amely biztosítja a jogi segítségnyújtó szolgálat és a jogi segítő szerződéses jogainak és kötelezettségeinek egyensúlyát a szerződés megszüntetése körében. Abban az esetben, ha a jogi segítő a Jst., a Ptk. (akár kötelmi jogi, akár alapelvi szabályokat sértő módon), vagy más jogszabályi rendelkezésekbe ütköző módon jár el, a jogi segítségnyújtó szolgálat egyoldalú jognyilatkozattal megszüntetheti a szerződést. A módosítás nem érinti a jogi segítő felmondásra vonatkozó jogát.

A Javaslat emellett a névjegyzékbe történő felvételre vonatkozó szabályok módosításához kapcsolódóan rögzíti azt is, hogy a jogi segítségnyújtó szolgálat a szolgáltatási szerződést akkor is felmondja, ha az ügyvéd a Magyar Ügyvédi Kamara szabályzatában meghatározott jogi segítői továbbképzés általa vagy tagja által történő elvégzését a névjegyzékbe történő felvétel során tett vállalása ellenére nem igazolja.

56. §

A módosításban – Kstv. 21. § (6) bekezdés új i) pontjával összefüggésben – meghatározásra kerül, hogy a végrehajtó milyen határidővel köteles közölni a számlaszámát a kisajátítást kérővel.

57. §

A gyakorlatban felmerült, hogy a kisajátítást kérő (az állam vagy az önkormányzat nevében eljáró szerv, gazdasági társaság stb.) nem rendelkezik megfelelő állapotú és üresen álló csereingatlással, cserehelyiséggel, ezért a kisajátítandó ingatlanban lakó, illetve helyiségben tevékenységet gyakorló és csereingatlanra jogosan igényt tartó tulajdonos (használó) számára – a törvényi kötelezettség ellenére – nem tud megfelelő ingatlant felajánlani, és más ingatlan beszerzésének időigénye a közérdekű beruházások megvalósításához szükséges kisajátítási eljárást aránytalan módon elnyújtja.

Ezért a Javaslat főszabályként megtartja ugyan a csereingatlan felajánlásának kötelezettségét, azonban az alóli kivételként szabályozza azt, ha a kisajátítást kérő nyilatkozik arról, hogy megfelelő csereingatlan nem áll a rendelkezésére. Ugyanakkor garanciális előírásként a Javaslat azt is tartalmazza, hogy ezen kivételszabály alkalmazására csak akkor van lehetőség, ha a kisajátítást kérő egyben valószínűsíti, hogy a megfelelő ingatlan felajánlásához szükséges intézkedések (az ingatlan felkutatása, az eladóval való tárgyalások, a kártalanításra jogosult tulajdonossal való egyeztetések) megtétele – azok időigénye folytán – az eljárás jelentős elhúzódásához vezetne. A tulajdonosok védelme érdekében ezen további feltétel előírására azért van szükség, mert ha viszonylag rövid időn belül lehetséges a megfelelő ingatlant beszerezni, vagy a kisajátítási eljárásban valamely oknál fogva be lehet várni az akár hosszabb időt is igénybe vevő intézkedéseket, akkor – ha erre a tulajdonos igényt tart – indokolt megkísérelni a csereingatlannal való kártalanítást.

Ha a kivételszabály alkalmazása folytán nem kerül sor csereingatlan felajánlására, a kisajátított ingatlanért pénzbeli kártalanítás jár (Kstv. 11. §), így a tulajdonos (használó) teljes körű kártalanításban részesül ebben az esetben is.

58. §

A Kstv. értelmében, ha a kisajátított ingatlanra végrehajtási jog van bejegyezve, az ingatlanért járó pénzbeli kártalanítást a végrehajtói letéti számlára kell átutalni vagy befizetni [Kstv. 8. § (5) bekezdés]. A Kstv. azonban nem rendelkezik egyrészt arról, hogy mi a határideje a letéti számlaszám kisajátítást kérővel történő közlésének [ezt a hiányt orvosolja a Kstv. 8. § (5) bekezdésének a módosítása]. Másrészt a törvény nem szól arról, hogy hogyan lehet

a kártalanítást megfizetni, ha a végrehajtó nem közli a számlaszámát a kisajátítást kérővel. Ezért a módosítás erre az esetre a letétbe helyezéssel történő megfizetést írja elő.

59. §

A hatályos szabályozás alapján a kisajátított ingatlanok a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény és a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény alapján kijelölt vagyonkezelőjét a kisajátítást kérő minden egyes kisajátítási határozat kézhezvételét követően külön-külön megindított ingatlan-nyilvántartási eljárásban kéri bejegyezni az ingatlanügyi hatóságtól. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 11. § (7a) bekezdésében foglaltak szerint a vagyonkezelői jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésére – újabb szerződés megkötése nélkül – a vagyonkezelő egyoldalú nyilatkozatát tartalmazó kérelme alapján kerülhet sor, amelyet a vagyonkezelő a kisajátítási eljárás megindításakor küldene meg a kisajátítási hatóság részére, a későbbi véglegessé vált kisajátítási határozattal együtt történő továbbítás céljából. A módosítással felére csökkenne az ingatlanügyi hatóság kisajátításokkal kapcsolatos eljárásainak a száma, mivel a kisajátítási határozat alapján az állam tulajdonjogának bejegyzése mellett egyidejűleg a vagyonkezelői jog bejegyzésére is sor kerülne, arról nem kellene külön eljárásban dönteni. A Javaslat alapján kizárható lenne az az adminisztratív hiba is, hogy a vagyonkezelői jog bejegyzésére vonatkozó külön kérelem esetleges elmulasztása esetén a törvény által kijelölt vagyonkezelő nem jelenik meg az ingatlan-nyilvántartásban.

60. §

A rendelkezés indokolása a Kstv. 8. § (2a) bekezdésének indokolásával összefüggésben már kifejtésre került.

61. §

Technikai korrekció.

62. §

A módosítás következtében – a MEKhtv. illetve az SZTFHtv. rendelkezéseivel összhangban – pontosításra kerül a felmentési idő kezdete. A rendelkezés kimondja, hogy amennyiben a hatóság elnökével szemben lefolytatott büntetőeljárás eredményeként a hatóság elnökének bűnösségét a bíróság (szabadságvesztés vagy a hatóság elnökének tevékenységének megfelelő foglalkoztatástól eltiltás büntetést tartalmazó) jogerős ítélete megállapította, a köztársasági elnök a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnökét az ítélet jogerőre emelkedésének napjával menti fel. Az új rendelkezés értelmében a hatóság elnökhelyettesének megbízatása a megbízatási időtartam lejártával is megszűnik. Továbbá az elnökhelyettes felmentési okai is kiegészülnek. A hatóság elnöke abban az esetben is felmenti az elnökhelyettest, ha az elnökhelyettest a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezték, vagy ha neki felróható okból több mint hat hónapon át nem tesz eleget megbízatásából eredő feladatainak.

63. §

Az Állami Számvevőszék az Országgyűlés legfőbb pénzügyi és gazdálkodási ellenőrző szerve. Alkotmányos jogállásából adódóan az Állami Számvevőszék funkciója nélkülözhetetlen a végrehajtó hatalom törvényhozói hatalmi ág általi ellenőrzésében. Az intézmény folyamatos működését ezért biztosítani szükséges, melynek elsőszámú felelőse az Állami Számvevőszék elnöke. Az ÁSZ tv. 13. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „Az Állami Számvevőszéket az elnök vezeti. Gondoskodik arról, hogy az Állami Számvevőszék a feladatait, tevékenységét a jogszabályok előírásainak megfelelően lássa el.”

Az elnöki feladatok ellátását támogatja a 2021. évi LXXXIV. törvénnyel bevezetett második alelnök is. Ezen túlmenően azonban szükséges azokat a rendelkezéseket is törvényben rögzíteni, melyek biztosítják, hogy az ÁSZ, mint alkotmányos szervezet működése és feladatellátása az irányítási és vezetési hatáskörgyakorlás szempontjából is folyamatosan biztosított legyen.

Figyelemmel arra, hogy az Állami Számvevőszék feladatai jól tervezettek, féléves, illetve éves tervek határozzák meg tevékenységét, az elnök 60 napot meghaladó időszakon túli akadályoztatása esetén indokolt a kijelölt alelnök – törvényben meghatározott korlátokkal történő – helyettesítési jogkörét előírni. A kijelölt alelnök

helyettesítési jogköre az elnök akadályoztatásától számított 61. napon éled fel, függetlenül attól, hogy esetlegesen már az akadályoztatás kezdetén nyilvánvalóvá válik, hogy megfogja haladni a 60 napot. Az akadályoztatás 61. napjától a helyettesi jogkör lép életbe, tehát az alelnök ettől az időponttól kezdve a saját nevében, a törvényben és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott megszorításokkal gyakorolja az elnöki jogosultságot és teljesíti a kötelezettségeket.

A törvényi korlátokat indokolt továbbá a az elnöknek a számvevőszéki ellenőrzés eljárási szabályai és módszerei megállapításáért és nyilvánosságra hozataláért való felelősségével bővíteni, hiszen ennek szerepe az Állami Számvevőszéknek – az Országgyűlés döntéseire alapozott – módszertani fejlesztései miatt felértékelődött, és az ezzel kapcsolatos feladatok ellátása az ellenőrzési tervhez igazodik, mely egyébként is kizárólagos elnöki hatáskör.

64. §

Az Ákr. 48. § (2) bekezdése értelmében törvény lehetővé teheti az eljárás felfüggesztését, ha az előkérdés más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak a hatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el.

Az Ákr.-nek ez a szabálya arra biztosít lehetőséget az ágazati jogalkotó számára, hogy az Ákr. 48. § (1) bekezdésében meghatározott felfüggesztési okokon kívül további, az Ákr.-ben meghatározott körben az eljárás felfüggesztésére lehetőséget biztosítson az ágazati közigazgatási hatóság számára.

Az általános adatvédelmi rendeleten alapuló, a NAIH által folytatott hatósági jogalkalmazás és a közigazgatási peres gyakorlat rámutatott arra, hogy az adatkezelések komplexitása, az érintetti kérelmek változatossága és gyakori átfedése, az adatvédelmi jognak a más jogterületekkel való szoros összefüggése, valamint az ágazatokon és gyakran jogágakon átívelően felmerülő jogkérdések összetettsége miatt az adatvédelmi ügy számos esetben csak úgy dönthető el megalapozottan, ha a NAIH a döntésébe be tudja építeni más szerv, ideértve más hatóságok és egyéb szervek állásfoglalását, illetve az adatvédelmi döntést ennek ismeretében hozhatja meg. A megalapozott döntés emellett függhet a NAIH által folytatott egyéb vizsgálattól vagy más hatósági eljárásától is, amely esetben szintén indokolt a NAIH számára lehetővé tenni a felfüggesztést.

Fontos rámutatni, hogy a jelen törvényi felhatalmazás ugyanakkor nem csak az általános adatvédelmi rendeleten, hanem más adatvédelmi jogszabályon, így az Infotv.-en alapuló, valamennyi, a NAIH hatáskörébe tartozó hatósági eljárásban alkalmazható a fent említett indokok miatt.

A Javaslat azt is egyértelművé teszi, hogy a módosítással beiktatott szabályok az Ákr.-ben és az Infotv.-ben eddig is érvényesülő felfüggesztési szabályaihoz képest további felhatalmazást biztosítanak, vagyis az új szabályok mellett azok továbbra is alkalmazandók. A Javaslat ugyanakkor tartja magát ahhoz az elvhez, hogy az Ákr.-től csak annyiban és csak ott tér el, illetve ad kiegészítő szabályozást, ahol és amennyiben erre az Ákr. felhatalmazást ad, vagy az ágazati szabályozási igény kiemelten indokolt.

Garanciális okból a Javaslat előírja az eljárás felfüggesztéséről szóló végzés közlését a megkeresett szervvel, továbbá a hatóságok együttműködésének biztosítása és az eljárás hatékonysága, valamint időszerűsége miatt arról is rendelkezik, hogy a másik szerv, személy köteles a NAIH-ot az eljárás eredményéről tájékoztatni. A Javaslat emellett kiegészítő szabályként rendelkezik az eljárás felfüggesztésének határidőkre gyakorolt joghatásáról. Az ügyintéző határidőre emellett az Ákr. 50. § (5) bekezdés a) pontja folytán érvényes, hogy az eljárás felfüggesztése az ügyintézési határidőbe nem számít bele.

65. §

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó adatkezelési műveletek felügyelete során a NAIH az ezen, a magyar jogban közvetlenül hatályosuló és alkalmazandó rendeletben foglalt jogkövetkezmények bármelyikét alkalmazhatja, amely jogkövetkezmények közül példálózó jelleggel kiemeli a legjelentősebbeket, amelyek alapján akár kérelemre, akár hivatalbóli eljárása esetén elrendelheti a jogellenesen kezelt személyes adatok törlését – e törlés módját a konkrét ügy körülményeire tekintettel meghatározva –, továbbá átmenetileg vagy véglegesen egyéb módon korlátozhat bármely, az adatkezelő által jogellenesen végzett adatkezelési műveletet.

66. §

A NAIH joggyakorlatában több olyan eset merült fel, amely indokolttá tette azon eszközök bővítését, amelyek a személyes adatok védelméhez fűződő jog sérelme esetén a súlyos jogsértések elleni fellépést hatékonyabbá teszik, ezért jogalkotási javaslattal fordult a jogalkotó felé annak érdekében, hogy ezen eszközrendszer biztonságosabbá, tekintettel arra is, hogy az általános adatvédelmi rendelet 58. cikk (6) bekezdése ilyen eszközök biztosítására a tagállami jogalkotót kifejezetten felhatalmazza.

Az elektronikus adat eltávolítása és ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele olyan, a magyar jogrendszerben (lásd például a szerencsejáték szervezéséről szóló törvény, a büntetőeljárásról szóló törvény, elektronikus hírközlésről szóló törvény) már létező jogintézmény, amelynek alkalmazásával elérhető, hogy azon esetekben, amelyekben az elektronikus hírközlő hálózat útján közzétett adat közzététele miatt folyik eljárás, és az eljárás alá vont az együttműködési kötelezettségét nem teljesíti, így az elháríthatatlan és súlyos jogsértéssel fenyegető állapot másként nem szüntethető meg, a jogsértést előidéző elektronikus adathoz történő hozzáférés ideiglenesen korlátozható, így a további jogsérelem bekövetkezése megakadályozható legyen.

Tekintettel arra, hogy ezen eszköz adott esetben más alapjog (a véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jog) korlátozásával is járhat, a szabályozás kialakítása során a jogalkotónak különös körültekintéssel kell eljárnia, az általános adatvédelmi rendelet 85. cikke azonban egyértelműen rögzíti az uniós tagállamok azon kötelezettségét, hogy e két érintett alapjogot jogszabályban egyeztesse össze. E kötelezettségnek megfelelően a Javaslát az elektronikus adat ideiglenes eltávolításának, illetve hozzáférhetetlenné tételének elrendelését több, szigorú feltételhez köti.

A Javaslát kétlépcsős szabályozást vezet be a szükségesség-arányosság tiszteletben tartása érdekében. A Hatóság az Alaptörvény VI. cikk (4) bekezdésében foglalt feladata hatékony és tényleges érvényesülése érdekében a sikeres tartalomeltávolítások eléréséhez először a tartalom eltávolítására a jogsértő tartalom tárhelyszolgáltatóját kötelezi.

A Javaslát szerint a hozzáférés ideiglenes megakadályozására célszerűen és *ultima ratio* jelleggel abban az esetben kerülne sor, ha a tárhelyszolgáltató nem teljesít. Az elektronikus adat ideiglenes eltávolítása, illetve hozzáférhetetlenné tétele jogintézményének alkalmazására tehát kizárólag meghatározott eljárásokban (csak adatvédelmi hatósági eljárásban és hatósági ellenőrzés során), meghatározott érintetti kör (gyermek személyes adatai) vagy meghatározott adatfajták esetén (különleges adatok, bűnügyi személyes adatok), elektronikus adat hozzáférhetetlenné tétele esetén kizárólag akkor kerülhet sor, ha a NAIH egyéb intézkedése, ideértve tehát az ideiglenes eltávolítást, nem vezetett eredményre (például az adatkezelő vagy adatfeldolgozó az eljárást akadályozza, az eljárás lefolytatásához szükséges információkat nem bocsátja a NAIH rendelkezésére), valamint annak hiányában a késedelem a személyes adatok védelméhez fűződő jog elháríthatatlan és súlyos sérelmével járna (például a kiskorúról, emberi méltóságát súlyosan sértő személyes adat közzététele esetén). Ezen, a véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülését szolgáló garanciális jellegű feltételek alapján tehát nyilvánvalóan kizárt például az elektronikus adat ideiglenes eltávolításának, illetve hozzáférhetetlenné tételének elrendelése olyan személyes adatok esetén, amelyeket a jogalkotó közérdekből nyilvános adatnak minősített. Mindezek mellett a Javaslát kifejezetten rendelkezik arról is, hogy az elektronikus adat ideiglenes eltávolításáról, illetve hozzáférhetetlenné tételéről szóló döntés ellen önálló jogorvoslatnak van helye, ezen jogorvoslattal így az adatkezelő vagy adatfeldolgozó akkor is élhet, ha az adatvédelmi hatósági eljárás még folyamatban van.

Mindezekon kívül az elektronikus adat ideiglenes eltávolítása, illetve ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele jogintézmény a magyar jogrendszerben már létező jogi megoldásokat alkalmazza az Infotv. rendszerében is (így többek között a jogintézmény kötelezettjei az elektronikus hírközlési szolgáltatók, amelyek részére a döntés közzlése hirdetményi úton történik, végrehajtását a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság az elektronikus hírközlésről szóló törvény alapján rendeli el és ellenőrzi).

Az elektronikus adat ideiglenes eltávolítása, illetve hozzáférhetetlenné tétele jogintézmények alkalmazását a Javaslát továbbá biztosítja akkor is, ha az adatvédelmi hatósági eljárás már végleges döntéssel lezárult, amely döntésben az elektronikus adat jogellenességét a NAIH megállapította és az adat törlését rendelte el, de ezen kötelezettséget annak kötelezettje (az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó) ismételt felhívásra sem teljesítette.

67. §

A Javaslat rendelkezései egyrészt biztosítják az ahhoz szükséges módosításokat, hogy az elektronikus adat ideiglenes eltávolítása, valamint hozzáférhetetlenné tétele jogintézmények mind az általános adatvédelmi rendelet, mind az annak hatálya alá nem tartozó adatkezelési műveletek esetén alkalmazhatóak legyenek, másrészt további, az Infotv. rendelkezéseinek egyértelművé tételét szolgáló pontosításokat is tartalmaznak.

68. §

A bíró határozott idejű kinevezésének lejárta előtt meg kell vizsgálni a bíró működését, és állást kell foglalni abban a kérdésben, hogy a bíró alkalmas-e a határozatlan idejű kinevezésre. A Bjt. hatályos rendelkezései alapján a határozatlan idejű kinevezéssel rendelkező bírák rendszeres értékelése során a vizsgálat elvégzésére 60 nap áll rendelkezésre. A határozott idejű kinevezés lejárta előtti vizsgálat lefolytatására a Bjt. rövidebb időt, 30 napot határoz meg annak érdekében, hogy a határozatlan idejű kinevezés érdekében szükséges eljárások és intézkedések a 3 éves határozott idő leteltére befejezhetőek legyenek, és a határozott idő utolsó napját követő naptól a bíró a határozatlan idejű kinevezésére sor kerülhessen. Ugyanakkor annak érdekében, hogy a vizsgálat körültekintően elvégzésre kerülhessen, a Javaslat a vizsgálatra rendelkezésre álló határidőt 45 nappal növeli.

Az értékelés általános szabályai alapján az értékelést 15 napon belül kell elvégezni a határozott idő lejártát megelőző értékelés során is. Tekintettel arra, hogy a Javaslat a határozatlan idejű kinevezéssel rendelkező bírák rendszeres értékelésére rendelkezésre álló határidőt 45 nappal növeli arra figyelemmel, hogy kellő időt biztosítson a vizsgált bíró számára az értékelés tervezetében foglaltak megismerésére és az arra való nyilatkozattételre, indokolt a határozott idő lejárta előtti értékelésre rendelkezésre álló határidőt is megnövelni. Minderre figyelemmel a Javaslat erre az értékelésre 30 napot biztosít.

A vizsgálatra és az értékelésre rendelkezésre álló határidő megnövelése miatt a határozott időre kinevezett bírónak a határozott idő lejárta előtt 120 nappal kell beszerezni az arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy kéri-e a határozatlan idejű kinevezést.

69. §

A gyakorlatban problémát jelent, hogy a határozott idő lejártát megelőző bíróvizsgálatnál nem egységesen értelmezik a tényleges bírói működést. Az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás miatt indokolt a „tényleges bírói működés” fogalmának törvényi meghatározása.

A tényleges bírói működés időtartamába nem indokolt beszámítani az egybefüggően hosszú inaktív időszakokat. Az egységes jogalkalmazás érdekében ezeket az időszakokat is meghatározza a Javaslat. Tartósan távollévők azok, akik egybefüggően 30 napot meghaladóan keresőképtelenek, fizetés nélküli szabadságon vagy szülési szabadságon vannak.

70. §

Az egységes jogalkalmazás érdekében a módosítás egyértelművé teszi, hogy a soron kívüli vizsgálat elrendelésének kezdeményezésére mind a beosztási hely szerint illetékes, mind a fellebbviteli kollégiumvezető jogosult. Szintén az egységes jogalkalmazás érdekében a módosítás egyértelműen rögzíti azt is, hogy a soron kívüli vizsgálat nemcsak a határozatlan időre kinevezett, hanem a határozott időre kinevezett bíró esetében is elrendelhető.

71. §

A Javaslat az értékelés elvégzésére nyitva álló határidőt 45 napban határozza meg, arra figyelemmel, hogy kellő időt biztosítson a vizsgált bíró számára az értékelés tervezetében foglaltak megismerésére és az arra való nyilatkozattételre.

A módosítás a fentiek mellett rögzíti, hogy a nemperes ügyeket intéző, valamint a tanácsba beosztott bíró tevékenységének az értékelésénél ezt a körülményt is figyelembe kell venni.

Garanciális szabályként rögzíti a módosítás, hogy a vizsgáló személyéről haladéktalanul tájékoztatni kell a vizsgált bírót. E tájékoztatás azért is bír külön jelentőséggel, mert a módosítás meghatározza a vizsgálóra vonatkozó kizárási

szabályokat, és lehetőséget biztosít a vizsgált bíró számára, hogy ha ennek feltételei fennállnak, kizárási kérelmet terjesszen elő a vizsgálóval szemben.

72. §

A bírói munka értékelésének teljes folyamata alatt, a vizsgálatot végző bíró kijelölésétől kezdődően biztosítani kell a pártatlan és befolyásolásmentes vizsgálat lehetőségét. Erre figyelemmel a Javaslat meghatározza a vizsgálóval szembeni kizárási okokat és a vizsgáló számára előírja, hogy ha vele szemben kizárási ok áll fenn, azt jelentse be a vizsgáló kijelölésére jogosult, a bíró beosztási helye és szakterülete szerint illetékes kollégiumvezetőnek, aki ebben az esetben új vizsgálót jelöl ki. Amennyiben a kizárási ok a kijelölésére jogosult, a bíró beosztási helye és szakterülete szerint illetékes kollégiumvezetővel szemben áll fenn, a kijelöléssel kapcsolatos feladatokat a vizsgált bíró beosztási helye és szakterülete szerint illetékes kollégiumvezető-helyettes látja el.

A fentiek felül a Javaslat a vizsgált bíró részére lehetőséget biztosít arra, hogy kizárási kérelmet nyújtson be a vizsgálóval szemben, ha a törvényben meghatározott kizárási ok az esetében fennáll.

A kizárási kérelmet az elsőfokú szolgálati bíróság bírálja el egyfokú eljárásban. Ha az elsőfokú szolgálati bíróság a kérelemnek helyt ad, a vizsgáltot kijelölő kollégiumvezető, illetve az ő érintettsége esetén a kollégiumvezető-helyettes haladéktalanul új vizsgálót jelöl ki.

73. §

A Javaslat módosítja, illetve kiegészíti a vizsgálat során beszerzésre kerülő iratok, vélemények körét. A bírák munkáját legjobban a másodfokú ügyekben eljáró tanácselnökök ismerik, ezért a kollégiumvezető helyett a vizsgált bíró legtöbb ügyében eljáró tanácselnökök összefoglaló véleménye a vizsgálatához hasznos információval szolgál. Amennyiben az eljáró bíró magatartása szerepet játszott az ügy elhúzódsában, és a bíróság elnöke ezzel összefüggésben igazgatási intézkedés(ek)e)t tett, a vizsgálat körébe ezen intézkedéseket is be kell vonni a bírói munka teljes körű vizsgálata érdekében.

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy mely kollégiumvezetőnek milyen szerepe van az értékelés folyamatában. Mind a vizsgált bíró beosztási helye szerinti, mind a fellebbviteli (felülvizsgálati) ügyekben eljáró bíróság kollégiumvezetőjét megilleti az a jog, hogy a vizsgálatához véleményt fűzzön, ezért a számukra a vizsgáló előzetesen megküldi a vizsgálati jelentést és az értékelési javaslatot. A Javaslat a járásbírói bíróság esetében fenntartja azt a szabályozást, amely szerint az esetében az ítéltábla kollégiumvezetőjének is meg kell küldeni a vizsgálati jelentést és az értékelési javaslatot véleményezés érdekében. Járásbírói bíróság esetében az ítéltábla kollégiumvezetőjének bevonására annak érdekében kerül sor, hogy a bíró értékelésében egy, a bíró másodfokú bíróságaként eljáró bírói fórumtól független, külső résztvevő is eljárjon.

74–76. §

A Javaslat 45 nappal növeli az értékelés elkészítésének határidejét, és részletesebb szabályozást ad az értékelés folyamatára. Az értékelés keretében az értékelés tervezetét a vizsgálati jelentés és az értékelési javaslat kézhezvételétől számított 15 napon belül kell elkészíteni, majd ezt követően, az értékelés ismertetésének időpontja előtt legalább 15 nappal az írásbeli értékelés tervezetét a bírónak át kell adni. Ez az előírás fontos garanciális szabály a bíró számára, mivel így kellő idő áll rendelkezésére, hogy a tervezetre észrevételt tegyen. Az értékelés eredményét írásban meg kell indokolni és azt meg kell küldeni a bírónak, valamint a bíró beosztási helye és szakterülete szerint illetékes kollégiumvezetőnek, továbbá – a kúriai bíró kivételével – a bíró beosztási helye és szakterülete szerint illetékes fellebbviteli (felülvizsgálati ügyekben eljáró) bíróság kollégiumvezetőjének, a járásbírói bíróság esetében az ítéltábla bíró szakterülete szerinti kollégiumvezetőjének, akik az értékelés eredményének kézhezvételét követő 30 napon belül jogorvoslatért az elsőfokú szolgálati bírósághoz fordulhatnak.

A Bjt. 74. § (2) bekezdésének hatályos rendelkezése szerint az értékelésben csak tényszerűen megalapozott értékítéletek szerepelhetnek. Ezt az előírást fenntartja a Javaslat, azonban az a 75. § (2) bekezdésében kerül elhelyezésre, mivel a 74. § az értékelés tervezetére vonatkozó szabályokat tartalmaz, míg a 75. § tartalmazza az értékelésre vonatkozó rendelkezéseket.

77. §

A módosítás pontosítja, hogy mely kollégiumvezetők véleményét szerzi be a szolgálati bíróság az eljárása során az értékelés vitatása, illetve az alkalmatlanság megállapítása esetén.

78. §

A bírák és az ügyészek tradicionálisan azonos javadalmazásának elvére, valamint az Üjt. ilyen irányú szabályozására tekintettel a Javaslat rögzíti, hogy a bírák az ügyészekkel egyező módon, 45 év szolgálati idő után is jogosultak jubileumi jutalomra. Ennek mértékét a Javaslat az ügyészekre vonatkozó szabályozással egyezően hathavi illetménynek megfelelő összegben állapítja meg.

79. §

A Javaslat módosítja a határozott időre kinevezett bírák esetében a vizsgálat és az értékelés határidejét, valamint erre tekintettel azt írja elő, hogy a határozott időre kinevezett bírónak a határozott idő lejárta előtt 120 nappal kell beszerezni az arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy kéri-e a határozatlan idejű kinevezést. Figyelemmel arra, hogy a hatályos szabályozás alapján a határozott időre kinevezett bírónak a határozott idő lejárta előtt 90 nappal kell beszerezni az arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy kéri-e a határozatlan idejű kinevezést, átmeneti szabályt ad e körben a Javaslat. Az átmeneti szabály alapján az új rendelkezéseket azon bírák esetében kell alkalmazni, akiknek a határozott idejű kinevezése 2022. május 1. napját követően jár le, mivel ők azok, akiknek az esetében a módosítás hatálybalépését követően először tartható a 120 napos határidő.

80. §, 1–2. melléklet

A Bjt. sarkalatossági záradékának módosításához kapcsolódó technikai módosítás.

81. §

A módosítás az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvénnyel való összhang megteremtését szolgálja azzal, hogy a létrehozott új szolgálati jogviszony megjelenítésre kerül a Bjt. 221. § (1) bekezdésében, amely utal az egyéb jogviszonyokra. Emellett a Javaslat módosítja a Bjt. sarkalatossági záradékát, mivel a Javaslattal beiktatásra kerülő új 232/T. § sarkalatosnak minősül. A módosítás a sarkalatos rendelkezések között feltünteti a Bjt. 2–4. mellékletét is, mivel azok a bírák és a bírósági vezetők javadalmazására, valamint a bírák vagyonynyilatkozatára vonatkozó rendelkezéseket tartalmaznak.

82. §

A módosítás egyrészt az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvénnyel való összhang megteremtését szolgálja azzal, hogy a létrehozott új szolgálati jogviszony megjelenítésre kerül a Bjt. 4. § (2) bekezdés g) pontjában és 184. § (3) bekezdésében, ahol a Bjt. előírásai az egyéb jogviszonyokra utalnak. Emellett a módosítás lehetővé teszi, hogy a bírói munka értékelését megalapozó vizsgálat során ne csak a jogerősen befejezett ügyek legyenek vizsgálhatók, ugyanis felmerülhetnek olyan körülmények, amelyek a még folyamatban lévő ügyek vizsgálatát is szükségessé tehetik. Kiegészíti továbbá a módosítás a szolgálati bíróság hatáskörébe utalt ügyek felsorolását, mivel a jövőben a vizsgálóval szemben előterjesztett kizárási kérelmet is a szolgálati bíróság bírálja el.

83. §

A módosítások az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvénnyel való összhang megteremtését szolgálják azzal, hogy a létrehozott új szolgálati jogviszony megjelenítésre kerül az Üjt. azon rendelkezési között, ahol az Üjt. előírásai az egyéb jogviszonyokra utalnak.

84. §

A módosítás a sarkalatos rendelkezések között feltünteti a Mötv. 2. mellékletét is, mivel az a helyi önkormányzati képviselő (polgármester, alpolgármester) vagyonynyilatkozatára vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz.

85. §

A módosítás célja az Alaptörvényben szabályozott alkotmányos szervek minősített többséggel megválasztott vezetői kapcsán a megbízatás megszűnéséhez szükséges szavazati arány egységesítése annak érdekében, hogy a megbízatás megszüntetésének szabályai a megválasztáshoz előírt rendelkezésekhez igazodjanak.

86. §

A Ptk. 4:164. §-a tartalmazza a szülői felügyelet gyakorlására irányadó főszabályt, amely szerint mindaddig, amíg a szülők a szülői felügyelet gyakorlásáról másképp meg nem állapodnak, illetve a bíróság másképp nem dönt, a szülői felügyelet – az apai és az anyai státusz egyenlőségéből következően – mindkét szülőt megilleti, függetlenül attól, hogy együtt élnek-e vagy sem. A szülők különélése és ennek következtében adott esetben az a körülmény, hogy a gyermekük csak egyik háztartásukban él, nem hat ki automatikusan a közös szülői felügyeletre, azt a szülők jogilag ebben az esetben is tudják közösen gyakorolni. Ugyanakkor különélő szülők esetén is egyre gyakoribb, hogy a szülők úgy állapodnak meg a szülői felügyeletről, hogy gyermekük nem kizárólag egyikükkel él tovább, hanem – ha ezt a körülmények lehetővé teszik – mindkettőjük háztartásában ugyanannyi időt tölt. A közös szülői felügyelet két helyszínen való megvalósítására utal a Javaslat szerinti kiegészítés, amely egyértelművé teszi azt a gyakorlatban már érvényesülő tendenciát, hogy a szülők a közös szülői felügyeletet úgy is gyakorolhatják, hogy felváltva, azonos időtartamban töltenek időt gyermekükkel, illetve jogosultak és kötelesek a gyermek nevelésére és gondozására. Természetesen ebben az esetben is irányadó norma a Ptk. 4:164. § (2) bekezdésének hatályos rendelkezése, amely szerint a különélő szülőknek a közös szülői felügyelet gyakorlása során biztosítaniuk kell gyermekük kiegyensúlyozott életvitelét.

87. §

A Ptk. hatályos rendelkezése alapján – a szülők megállapodása hiányában – nincs mód arra, hogy a bíróság az egyik szülő kérelmére közös szülői felügyeletről döntsön. A Javaslat lehetőséget biztosít arra, hogy a bíróság a gyermek érdekében ezt megtegye. Ehhez a Ptk. – szülői felügyelet gyakorlásának bírósági rendezésére vonatkozó – 4:167. §-ának kiegészítése szükséges, amely arról rendelkezik, hogy mi a helyzet akkor, ha a szülők nem tudják megállapodással rendezni gyermekük helyzetét. A javasolt szabályozás természetesen nem azt jelenti, hogy a házasság felbontását követően a közös szülői felügyelet automatikusan fennmarad a szülők között, hanem csak arra ad lehetőséget, hogy a bíróság – körültekintően mérlegelve, hogy a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődése miként biztosítható a legkedvezőbbben – az egyik szülő egyoldalú kérelmére is dönthetne úgy, hogy a szülői felügyelet a házasság felbontását követően is közös marad. Lényeges, hogy különélő szülők esetén a szülői felügyelet közös gyakorlásának elrendelése ne okozzon zavart a gyermek fejlődésében, mindennapjaiban. Nyilvánvaló, hogy ennek elrendelésére a körülmények széleskörű bírói mérlegelését követően csak akkor kerülhet sor, ha a bíróság a szülők és gyermek meghallgatását követően meggyőződik arról, hogy valóban ez a döntés a gyermek számára a legkedvezőbb.

Hangsúlyozandó, hogy a bíróságnak – a gyermek érdekére és a szülők körülményeire figyelemmel – továbbra is módja van arra is, hogy a szülői felügyelet gyakorlására csak az egyik szülőt jogosítsa fel vagy bizonyos szülői felügyeleti jogokat a szülők között megosszon.

88. §

A Javaslat kiegészíti a Ptk. szülői felügyelet gyakorlásának bírósági rendezésére vonatkozó részét egy új §-sal (4:167/A. §), amely részletezi, hogy abban az esetben, ha a bíróság ítéletében a szülői felügyelet közös gyakorlásáról dönt, miről kell rendelkeznie. Az ítélet tartalma eltérő lehet aszerint, hogy a szülők a szülői felügyeletet csak jogilag gyakorolják közösen, de a gyermek egyikük háztartásában lakik és a másik szülővel hétvégeként tart kapcsolatot. Ebben az esetben a bíróságnak döntenie kell a Ptk. 4:181. §-ának megfelelően – a gyermek korának, egészségi állapotának, életkörülményeinek, a szülők személyes körülményeinek és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek véleményének figyelembevételével – a gyermek és különélő szülője közötti kapcsolattartás szabályozásáról, rendelkeznie kell a különélő szülő által fizetendő gyermektartásdíj mértékéről, illetve a gyermek lakóhelyéről.

Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy a szülők a szülői felügyeletet különülésük esetén nemcsak oly módon gyakorolhatják közösen, hogy a gyermek egyikük háztartásában lakik és a másik szülővel hétvégeként tart kapcsolatot, hanem arra is van mód, hogy a szülők gyermekkel való tényleges kapcsolatának egyenlősége

fennmaradjon. Amíg a szülők közötti közös szülői felügyelet fennállása önmagában nem feltétlenül jelenti a gyermekkel való fizikai értelemben vett együttlétet, addig a Javaslat alapján arra is van mód, hogy a bíróság a kiskorú gyermek érdekében figyelemmel elrendelje, hogy a szülők a gyermekről felváltva, azonos időtartamban gondoskodjanak, vagyis a gondozás, nevelés jogát a mindennapok szintjén is mindketten gyakorolják. Ez a lehetőség már egyértelműen azt eredményezi, hogy a gyermek számára a házasság felbontása nem jár azzal, hogy egyik szülőjétől el kellene válnia. Nyilvánvaló, hogy ennek elrendelésére a körülmények széleskörű bírói mérlegelését követően akkor kerülhet sor, ha a bíró – a szülők és gyermek meghallgatását követően – meggyőződik arról, hogy valóban ez a döntés a gyermek számára a legkedvezőbb, illetve az azonos időtartamú gondoskodást a szülők életkörülményei is lehetővé teszik.

Abban az esetben, ha a szülők azonos időtartamban vesznek részt a gyermek nevelésében, nincs szükség arra, hogy a bíróság a kapcsolattartásról rendelkezzen, figyelemmel arra, hogy ebben az esetben – azontúl, hogy a szülői felügyeleti jog közös – a szülők külön-külön ténylegesen is hasonló intenzitással vesznek részt a gyermek nevelésében, a gyermek mindkét szülőjével ugyanannyi időt tölt. Természetesen ebben az esetben sincs teljesen kizárva az, hogy a bíróság kapcsolattartásról határozzon, ha a gyermek érdekében az egyéni körülményekre, időtartam hosszára figyelemmel az áll, hogy a szülőjével a külön töltött idő alatt is mindenképpen találkozzon.

A bíróságnak ítéletében arról azonban mindenképpen döntenie kell, hogy a szülők a gyermek gondozása kapcsán milyen időközönként váltják egymást, illetve hol és mikor adják át egymásnak a gyermeket. Az időtartam meghatározásánál kiemelt szerepe lehet többek között a gyermek korának is. A bíróságnak a szülő által önállóan gyakorolt gondoskodás időtartamának mértékéről való döntésében – a kapcsolattartásról való határozat analógiájára – figyelemmel kell lenni, illetve külön rendelkeznie kell a szünetek és az ünnepek időszakáról is. Nyilvánvaló, hogy nem lenne igazságos, hogy minden évben ugyanaz a szülő töltsen együtt a gyermekkel a karácsonyi ünnepet vagy adott esetben az őszi szünetet. Megjegyzendő továbbá, hogy az, hogy a szülők a gyermekről ugyanannyi ideig gondoskodnak, nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy a bíróság – a szülők eltérő vagyoni- és jövedelmi viszonyaira, illetve életkörülményeire figyelemmel –, szükség esetén az egyik szülő részéről tartásdíj fizetési kötelezettséget állapítson meg, ún. kiegészítő gyermektartásdíjat írjon elő.

A közös szülői felügyeletről szóló bírói döntésben a gyermek lakóhelyét minden esetben ki kell jelölni függetlenül attól, hogy a gyermek ténylegesen csak egyik szülője háztartásában lakik vagy mindkét szülőjével ugyanannyi időt tölt.

A 4:167/A. § (3) bekezdésében a hatásköri viták elkerülése érdekében a Javaslat egyértelművé teszi, hogy ha a bíróság a szülőket felváltva, azonos időtartamban jogosítja fel a gyermek gondozására, akkor az időtartammal, illetve a gyermek átadásával, átvételével kapcsolatos döntések megváltoztatását is a bíróságtól lehet kérni. Ugyanakkor továbbra is irányadó a Ptk. 4:166. §-a szerinti szabály, amely szerint a közös szülői felügyelet gyakorlása kapcsán felmerülő egyéb vitás kérdésekben – a lelkiismereti és vallásszabadság körébe tartozó kérdés kivételével – a gyámhatóság dönt. Következésképp, ha a szülők a mindennapi életben előforduló, a közös szülői felügyelet gyakorlása körébe tartozó kérdésekben nem tudnak megegyezni, az illetékes gyámhatósághoz kell fordulniuk, ha viszont a bíróság által a közös szülői felügyeletet elrendelő határozatban meghatározott, a szülő által önállóan gyakorolt gondoskodás időtartamával kapcsolatos döntés valamely pontját vitatják, akkor erre irányuló keresetet kell benyújtaniuk a bírósághoz.

89. §

A digitalizáció jogrendszeret is érintő fejlődése – jogbiztonsági és garanciális okokból – indokoltá teszi egyes jogviszonyok esetében a jogalkalmazói gyakorlatot is egységesítő szabályozás megteremtését, nem elszakadva a tudatosan technológiásemleges megközelítéstől. A digitalizáció jegyében az ingatlan-nyilvántartási eljárás elektronizálása, valamint a jogi személyek nyilvántartási szabályainak reformja is kiemelt szerepet kapott, amelyre tekintettel szükséges az említett eljárásokhoz kapcsolódó okiratok egységes felhasználhatóságának biztosítása. Az innovatív technológiai újítások a banki ügyleteket is érintik, ezért indokolt a szabályozás hatályának kiterjesztése a pénzügyi szegmensre is. A családjogi és öröklési jogi jogviszony személyhez fűződő jellege jogbiztonsági szempontból teszi szükségessé a minősített okirati forma garantálását.

A Javaslat meghatározza azokat a jogviszonyokat, amelyek esetén kizárólag magasabb biztonsági szintet garantáló elektronikus formában hozható létre elektronikus okirat, azzal, hogy a Javaslat egyúttal lehetőséget biztosít

az ágazati jogszabályoknak a Javaslatból való eltérésre azokon a jogterületeken, ahol a jogviszony-specifikus jelleg miatt indokolt.

A Ptk. 6:7. § új (3a) bekezdésének a célja annak egyértelművé tétele, hogy az említett jogviszonyokra irányadó jogszabályi követelményeknek megfelelően létrehozott elektronikus okirat az írásbeliség feltételeit kielégíti, további bírói mérlegelést e tekintetben az alakítás megítélése nem igényel. A felsorolt jogviszonyokra irányadó ágazati jogszabályi rendelkezések szerint elektronikus okiratba foglalt, írásjelekkel rögzített tartalommal létrejött jognyilatkozat – a Ptk. 6:7. § (3) bekezdésétől eltérően – törvény erejénél fogva írásba foglaltnak minősül. Az ágazati jogszabályi rendelkezések megsértésével vagy nem írásjelekkel rögzített tartalommal létrehozott okiratban meg tett jognyilatkozat ebből következően nem minősül írásba foglaltnak, és ez esetben a Ptk. 6:7. § (3) bekezdése szerinti feltételek sem képezik vizsgálat tárgyát. A Ptk. 6:7. § új (3a) bekezdésében nem említett jogviszonyokkal összefüggésben elektronikus úton tett jognyilatkozat írásbeliségének vizsgálata változatlanul a Ptk. 6:7. § (3) bekezdése szerint történik.

90–92. §

A módosítás következtében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnökét a köztársasági elnök – a miniszterelnök javaslatára – hét évre nevezi ki, valamint a hivatal elnökének jogviszonyának megszűnését ugyancsak a köztársasági elnök állapítja meg.

93. §

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) módosítása azért vált szükségessé, mert a Javaslat módosítja a Ptk. szülői felügyelet bírósági rendezésére vonatkozó szabályait. A Ptk. új lehetőségként vezeti be, hogy a bíróság a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése során az egyik szülő kérelmére is rendelkezhet a szülői felügyelet közös gyakorlásáról. A Ptké. módosítása az ehhez kapcsolódó átmeneti szabály megállapítása miatt vált indokolttá, egyértelművé téve, hogy a Ptk. módosítást csak a hatálybalépést követő bírósági eljárásokban kell alkalmazni.

94–97. §

Az Are. tv. 85. §-ának kiegészítése a bíróságon kívüli adósságrendezési eljárásban a záró elszámolás készítésére vonatkozó sajátos szabályokat állapítja meg, tekintettel arra, hogy bíróságon kívüli adósságrendezési eljárásban nem vesz részt családi vagy felügyelő. Ezekben az esetekben a bíróság mentesítő határozatához az adós készíti el a záró elszámolást, és ebben számot ad arról, hogy a megállapodásban foglaltakat hogyan teljesítette.

Az Are. tv. 26. § (1) bekezdésében az egyéni vállalkozó adósokra vonatkozóan lehetővé kell tenni, hogy az egyéni vállalkozói tevékenységükhöz alapvetően szükséges beszerzéseket az adósságrendezési eljárás alatt is lefolytathassák. Ezek ugyanis elengedhetetlenek ahhoz, hogy az egyéni vállalkozó fenntarthassa a vállalkozását, és ezzel a törlesztőképességéhez a forrásokat biztosítani tudja.

Az Are. tv. 73. §-ának és felhatalmazó rendelkezésének pontosítása szükséges annak érdekében, hogy a bíróság az adott bírósági adósságrendezési ügyben – az ügy sajátos szempontjait figyelembe véve – mérlegelni tudja, hogy mely vagyontárgyakat kell az adósságtörlesztés érdekében feltétlenül értékesíteni, és mely vagyontárgyak szükségesek ahhoz, hogy az adós a jövedelemszerző tevékenységét folytatni tudja a magáncső eljárás időtartama alatt is.

98. §

A Javaslat jogalkalmazói visszajelzés alapján, a Szaktv. 2. § 10. pontjában szereplő értelmező rendelkezés módosításával egyértelműsíti a kompetenciavétség fogalmát, kiemelve, hogy a kompetenciavétség lényege az, hogy az igazságügyi szakértő olyan szakterületen folytat szakértői tevékenységet, amelyen az igazságügyi szakértői névjegyzék adatai szerint nem jogosult eljárni.

99. §, 103. §

A Javaslat az etikai eljárás megszüntetésével újradefiniálja a fegyelmi vétség fogalmát, és a hatálybalépését követően fegyelmi vétségként határozza meg a kamarai határozatként elfogadott etikai kódex szabályainak megsértését, valamint azt, ha az igazságügyi szakértő igazságügyi szakértői tevékenységen kívül szándékos vagy gondatlan magatartásával, illetve életvitelével a szakértői kar tekintélyét sérti vagy veszélyezteti.

Erre figyelemmel az eseti szakértő a Javaslat hatálybalépését követően a fegyelmi követelményeknek való alávetéssel tulajdonképpen az etikai követelményeknek is aláveti magát, így szükségtelemmé válik az etikai követelmények külön kiemelése a Szaktv. eseti szakértőkre vonatkozó 4. § (5) bekezdésében.

100. §

A Javaslat a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében technikai módosítással még inkább kiemeli, hogy az igazságügyi szakértőnek a névjegyzékbe való felvételhez megfelelő képesítéssel és szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie. A módosítás – a Szaktv. 58. § (1) bekezdésének egyidejű módosításával – egyértelművé teszi, hogy a szakértők részére előírt képesítés megszerzése mindenképpen szükséges feltétel a szakértőjelöltté váláshoz is.

101. §

A szakértő kirendelésével érintett hatósági eljárások gördülékenyebbé tétele érdekében a Javaslat a Szaktv. 45. § (4) bekezdés b) pontjának módosításával kimondja, hogy az igazságügyi szakértő kirendelő hatóság felé történő bejelentési kötelezettsége főszabály szerint olyan estekre is kiterjed, amikor a szakértő a bejegyzett szakterületének bizonyos részterületén nem rendelkezik kellő gyakorlattal.

102. §

A Javaslat jogalkalmazói visszajelzések alapján módosítja a módszertani levél közzétételére vonatkozó szabályokat. A Javaslat hatálybalépését követően a módszertani levelek közzétételéről nem az igazságügyért felelős miniszternek, hanem a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara (a továbbiakban: Kamara) elnökségének kell gondoskodnia, hiszen az új szabályozás szerint a módszertani levelet a Kamara elnöksége teszi közzé a Kamara honlapján.

104. §

A Javaslat a személyes adatok védelme és a Szaktv. 94. § (2) bekezdése szerinti rendelkezés maradéktalan és jogszerű érvényesülése érdekében pontosítja és kiegészíti a fegyelmi büntetések nyilvántartására vonatkozó szabályokat. Ennek megfelelően a Javaslat rögzíti a fegyelmi büntetések nyilvántartásának pontos tartalmát, illetve azt, hogy annak adatai mikor törölhetők.

105. §

A rendelkezés az ügyfélszolgálati pontok és az etikai eljárás megszüntetésével kapcsolatos átmeneti rendelkezéseket tartalmazza.

106. §, 3. melléklet

A kérelmező által benyújtott szakértőjelölti időre vonatkozó igazolás adattartamának a névjegyzéket vezető hatóság által történő megfelelő ellenőrizhetősége érdekében a Javaslat kiegészíti a Szaktv. szakértőjelölti névjegyzék tartalmát meghatározó 3. mellékletét akként, hogy a szakértőjelölti nyilvántartásnak tartalmaznia kell a szakértőjelölti névjegyzékbe történő bejegyzés időpontját is.

107. §

A rendelkezés a Javaslat Szaktv.-t módosító rendelkezéseihez kapcsolódó, technikai jellegű, valamint az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény hatálybalépésével és az azzal bevezetett egészségügyi szolgálati jogviszonnyal összefüggő szövegcsérés módosításokat tartalmazza.

Emellett a Javaslat a Szaktv. 5. § (2) bekezdés b) pont egyidejű módosításával – egyértelművé teszi, hogy a szakértők részére előírt képesítés megszerzése mindenképpen szükséges feltétel a szakértőjelöltté váláshoz is.

108. §

A rendelkezés az etikai eljárás megszüntetésével kapcsolatos hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazza, valamint a Szaktv. preambulumból hatályon kívül helyezi az igazságügyi szakértésbe és ezáltal közvetetten az igazságszolgáltatásba vetett közbizalmat romboló, mostanra már indokolatlannak tűnő megállapításokra történő utalást. Emellett a Javaslat – szintén jogalkalmazói visszajelzések alapján – hatályon kívül helyezi a Szaktv. azon rendelkezését, amely szerint az igazságügyi szakértő kamarai tagságát meg kell szüntetni, ha ezt a szakértő a Kamaránál kéri. A Javaslat hatálybalépését követően – az esetleges visszaélések kiküszöbölése érdekében – a Kamarából kilépni szándékozó igazságügyi szakértőnek a névjegyzéket vezető hatóságnál kell majd jeleznie, hogy kéri a törlését a névjegyzékből, és a törléssel a Szaktv. 66. § (1) bekezdés a) pontja alapján megszűnik a kamarai tagsága is.

109. §

Tekintettel arra, hogy 2021. július 1. napjával a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásba bejegyzett értesítési címek hivatalból érvénytelenítésre kerültek, illetve ezt követően az értesítési cím bejelentésére és az értesítési címet érintő adatigénylésre, valamint adatszolgáltatásra már nincs lehetőség, az értesítési címre utaló, illetve az azzal összefüggő rendelkezések módosítása szükséges.

110. §

Tekintettel arra, hogy 2021. július 1. napjával a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásba bejegyzett értesítési címek hivatalból érvénytelenítésre kerültek, illetve ezt követően az értesítési cím bejelentésére és az értesítési címet érintő adatigénylésre, valamint adatszolgáltatásra már nincs lehetőség, az értesítési címre utaló, illetve az azzal összefüggő rendelkezések módosítása szükséges.

A 37. § (2) bekezdésének módosítása azért szükséges, mert számtalan eljárás esetében a hatóság a kérelem benyújtásakor dönt – például a kormányablakokban azonnal intézhető ügyek esetében – ami kizárja, hogy az eljárás csak a kérelem benyújtását követő napon induljon. Továbbá az elektronikus ügyintézés terjedésével folyamatosan nőnek az azonnali döntéshozatallal intézhető ügyek száma. Ezekre tekintettel szükséges az általános közigazgatási rendtartást úgy módosítani, hogy az eljárás már a kérelem hatósághoz történő megérkezésének időpontjában meginduljon. A módosítás további hatása, hogy így az ügyintézési határidő kezdőnapja nem a kérelem beérkezését követő nap, hanem a kérelem beérkezésének napja lesz. A kellő felkészülési idő biztosítása céljából a módosító rendelkezés 2023. január 1. napjával lép csupán hatályban.

111. §

A Kp. 13. § (8) bekezdésének módosítása egyértelműsíti, hogy az illetékességi szabály alkalmazásában a munkavégzés helye alatt a közszolgálati jogvitával érintett munkavégzés helyét kell érteni. A módosítás ezen felül a Pp. 25. § (3) bekezdésének mintájára a szabály részévé teszi azt a kedvezményt, hogy a természetes személy alperesek a munkavégzésük helye szerint illetékes bírósághoz kérhessék az ellenük indított közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos per áttételét.

112. §

A jogi képviselő nélkül eljáró természetes személy által előterjesztett keresetlevél formai és tartalmi hiányosságai esetében a módosítás részletesebb tájékoztatási kötelezettséget ír elő a hiánypótlási felhívásban. A bíróságnak a keresetlevél valamennyi hiányosságát fel kell tüntetnie, és a részletes, a fél jogban való járatlanságához igazodó teljes körű tájékoztatást kell adnia a hiányok pótlására vonatkozóan. Visszautasításnak csak akkor van helye, az így kibocsájtott részletes hiánypótlási felhívás sem vezetett eredményre. A bírósági hiánypótlás egyszerűsíthető azzal – ez által pedig a per időtartama csökkenthető –, ha írásbeli hiánypótlás helyett, ha az ügy minden körülményére tekintettel célszerűbb, személyes meghallgatásra idézéssel, rövid határidőn belül kijavítható a keresetlevél alaki vagy tartalmi hiányossága, illetve ha lehetséges, elektronikus meghallgatás útján is elvégezhető a hiánypótlás.

A szabályozás a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készütségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 146. §-ával megegyezik és a Pp. 248. § (1) és (2) bekezdésével összhangban áll.

113. §

A perfüggőség beállta a keresetlevél benyújtásához fűződik, amely történhet a közigazgatási szervnél, illetve bizonyos esetekben a bíróságnál. A perfüggőség beállta szempontjából irreleváns, hogy a keresetlevelet közigazgatási szervnél vagy bíróságnál kell benyújtani. A közigazgatási szerv a keresetlevelet csak továbbítja, nem pedig benyújtja a bíróságnál. A módosítás a bírósági joggyakorlatban megjelent eltérő értelmezés miatt (Kpkf. 39.009/2020/2.) egyértelműsíti, hogy a perfüggőség beállta miatt, a közigazgatási szervnél benyújtott keresetlevelet továbbítani kell a bírósághoz. Abban az esetben is, ha a támadott döntést akár a jogsérelem orvoslása céljából, akár más a keresetlevélben nem érintett jogszabálysértés miatt módosítja vagy visszavonja.

Garanciális szempontból szükséges hangsúlyozni, hogy a keresetlevelelről csak a bíróság dönthet, hiszen a keresetlevél a bírósághoz intézett kérelem, afelett rendelkezési joga a közigazgatási szervnek nincsen. Amennyiben a közigazgatási szerv a jogsérelmet teljes körűen orvosolja, még a keresetlevél továbbítására nyitva álló időben, akkor is meg kell küldenie azt a bíróságnak, és tájékoztatnia a keresetlevélben foglaltak teljesítéséről. A bíróságnak a felperest nyilatkoztatnia kell, és amennyiben a felperes a jogsérelem orvoslását elfogadja vagy nem nyilatkozik, akkor szüntethető meg az eljárás a Kp. 81. § (1) bekezdés g) pontja alapján. Perköltség szempontjából is szükséges a bíróságnak továbbítani a keresetlevelet, hiszen perköltség igénye akkor is lehet a felperesnek, ha a hatóság a keresetlevél alapján azonnal orvosolja a jogsérelmet, erről pedig a bíróságnak döntést kell hoznia az eljárást befejező döntésében.

A módosítás végezetül azt is egyértelműsíti, hogy a keresetlevél benyújtása után a támadott döntés az alperes közigazgatási szerv általi bármilyen módosítása vagy visszavonása csak a jogsérelem orvoslásának keretében történhet.

114. §

A hatályos Kp. a közszolgálati jogviták tekintetében szűkebb körben határozza meg a szünetelés eseteit, mint a Pp. a munkaügyi perek esetében. A Pp. 121. § (1) bekezdés b) pontjának mintájára a marasztalási perekben a felek közös kérelme melletti további szünetelési lehetőség is megteremtésre kerül a módosítás által.

115. §

Az ügyvédi kamarába felvett, ügyvédi tevékenység gyakorlására jogosult személyeket (például egyéni ügyvéd, kamarai jogtanácsos, kamarai jogi előadó) a kamara az Országos Ügyvédi Nyilvántartásba felvezeti, a felvétellel egyidejűleg pedig kamarai azonosító számot is kapnak a tagok. Indokolt ezért, hogy kamarai tagok esetében a kamarai azonosító szám is feltüntetésre kerüljön azonosító adatként a nyilvántartásban.

116. §

Az Ánytv. alapján a nyilvántartásban az egyéni ügyvéd, európai közösségi jogász, kamarai jogtanácsos, valamint egyéb kötelező jogi képviselő ellátására jogosult természetes személy meghatalmazott esetében lakóhelyadat helyett székhelyadatot kell feltüntetni. Ugyanakkor olyan további természetes személyek is jogosultak a perben meghatalmazottként eljárni, akik e tevékenységet nem hozzátartozójuk vagy pertársuk érdekében magánszemélyként végzik, hanem jellemzően munkáltatójuk alkalmazottjaként. Ezekben az esetekben is indokolt a lakóhelyadat helyett a munkáltató székhelyének a feltüntetése a nyilvántartásban. Az adattartalom változásra tekintettel szükséges módosítani a hatásköri és illetékességi szabályt is.

117. §

Átmeneti rendelkezés szükséges annak érdekében, hogy a megváltozott adattartalomra vonatkozó előírásokat csak e törvény hatályba lépését követően indult nyilvántartási eljárásokban alkalmazzák.

118. §

Az Ánytv. alapján a nyilvántartásban az egyéni ügyvéd, európai közösségi jogász, kamarai jogtanácsos, valamint egyéb kötelező jogi képviselő ellátására jogosult természetes személy meghatalmazott esetében lakóhelyadat helyett székhelyadatot kell feltüntetni. Ugyanakkor olyan további természetes személyek is jogosultak a perben meghatalmazottként eljárni, akik e tevékenységet nem hozzátartozójuk vagy pertársuk érdekében magánszemélyként végzik, hanem jellemzően munkáltatójuk alkalmazottjaként. Ezekben az esetekben is indokolt a lakóhelyadat helyett a munkáltató székhelyének a feltüntetése a nyilvántartásban. Ennek érdekében kerül a nyilvántartás adattartalma pontosításra a törvény végrehajtási rendeletének egyidejű pontosítása mellett.

119–120. §

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság testületének jogalkalmazása során felmerült és a jogalkotó számára jelzett jogértelmezési kérdésre tekintettel indokolt pontosítani azokat az esetköröket, amelyek az elnökség tagjainak választottbírósági eljárásban történő részvételét szabályozzák. A módosítások a szabályozás lényegi tartalmát nem érintik, csupán a következetes és egységes jogértelmezést szolgálják.

121. §

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény hatálybalépésével összefüggő módosítások, biztosítják, hogy például kamarai jogtanácsosi vagy jogi előadói feladatellátás is megvalósulhasson egészségügyi szolgálati jogviszony keretében, továbbá felveszik az új típusú jogviszonyt az összeférhetlenségi szabályokba is.

122–125. §

A módosítás következtében a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának elnökét a köztársasági elnök – a miniszterelnök javaslatára – kilenc évre nevezi ki, valamint a hatóság elnökének jogviszonya megszűnését ugyancsak a köztársasági elnök állapítja meg. A módosítás – az Mttv., illetve a MEKHTv. rendelkezéseivel összhangban – kitér arra is, hogy a hatóság elnöke és elnökhelyettese többek között akkor menthető fel, ha neki felróható okból, több mint hat hónapon át nem tesz eleget megbízatásából eredő kötelezettségeinek.

126. §

A Szát. 27. § (3) bekezdésében nem indokolt annak előírása, hogy a szerkezetátalakítási szakértő bírósági jóváhagyása iránti kérelemhez még külön csatolni kelljen a szakértői képzésre vonatkozó feltétel teljesítését tartalmazó nyilatkozatot, amikor egyébként a képzés teljesítése a szakértői nyilvántartásba vétel feltétele, így az erre vonatkozó fordulat elhagyásra kerül.

127. §

A Szát. 60. §-a szerint a szerkezetátalakítási terv jóváhagyására irányuló bírósági eljárásban a bíróság kirendelhet egy második szerkezetátalakítási szakértőt egyes szakkérdések megválaszolására akkor is, ha már részt vesz egy szerkezetátalakítási szakértő az eljárásban. Ezzel összefüggésben azonban Szát. 29. §-ban egyértelművé kell tenni, hogy a második szerkezetátalakítási szakértő nem lehet az állami felszámoló szervezet abban az esetben, ha az eljárás korábbi szakaszaiban ő járt el.

128. §

A Szát. 23. § (7) bekezdésében a szerkezetátalakítási szakértő szervezetet nyilvántartó hatóság fegyelmi jogköre elhagyásra kerül a kihirdetett szövegből, mert erre a nyilvántartó hatóság hatásköre nem terjed ki.

A Szát. 18. §-a előírja, hogy a szerkezetátalakítási eljárásban benyújtandó formanyomtatványokat az OBH rendszeresíti és teszi közzé. A Szát. 66. § (2) bekezdése b) pontja felhatalmazást adott az igazságügyért felelős miniszternek, hogy a szerkezetátalakítási eljárásban kötelezően alkalmazandó nyomtatványokra vonatkozó szabályokat megállapítsa. Az OBH elnöke a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet és az elektronikus ügyintézési jogszabályok alapján közzéteszi a honlapján a formanyomtatványokat, ezért erre

vonatközoán végrehajtási rendelet kiadására nincs szükség, nem lép hatályba a Szát. 66. § (2) bekezdése b) pontja szerinti felhatalmazó rendelkezés.

Az Are. tv. Javaslát szerinti módosításai miatt szükséges rendelkezni a Szát. kapcsolódó rendelkezéseinek hatályba nem lépéséről.

129. §

Hatályba léptető rendelkezéseket tartalmaz.

130. §

A törvényjavaslattal érintett alkotmányos szervek vezetői megbízatásával összefüggésben átmeneti rendelkezés kerül megalkotásra, egyértelműsítve, hogy az érintettek a szabályozásnak mind az anyagi, mind az eljárásjogi rendelkezéseit alkalmazni kell, ez azonban nem vezethet ahhoz, hogy az anyagi vagy az eljárásjogi szabályok kinevezéskori eltérő volta (például eltérő kinevezési feltételek) a jogviszonyra kihatással legyen.

131. §

Sarkalatossági záradékot tartalmazó rendelkezés.

132. §

Jogharmonizációs záradékot tartalmazó rendelkezés.

Végső előterjesztői indokolás

a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosításáról szóló 2021. évi CXXIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A módosítás célja az állami és az önkormányzati lakások bérletére és elidegenítésére vonatkozó egyes törvényi rendelkezések módosítása.

A javaslattal a jogalkotó szem előtt tartja a közérdek érvényesülése körében azt, hogy a magyar állampolgárok, családok minél szélesebb körben szerezhessenek lakástulajdont. A módosítás által bevezetendő új szabályok megteremtik annak a lehetőségét, hogy azok is saját tulajdonú lakáshoz juthassanak, akiknek arra egyébként nem lenne lehetőségük, tekintettel a lakáspiacon az utóbbi években bekövetkezett rendkívüli áremelkedésre is. Az Alkotmánybíróság az Országgyűlés 2021. június 15-i ülésnapján elfogadott, a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosításáról szóló törvény (a továbbiakban: Törvény) 1. §-ában foglalt 47. § (3) bekezdés a) és b) pontjai, 47. § (4) bekezdése, valamint a 48. § (2) bekezdés e) pontja alaptörvényellenességének megállapításáról, és alkotmányos követelmény megállapításáról szóló 25/2021. (VIII. 11.) AB határozatban (a továbbiakban: AB határozat) megállapította, hogy az önkormányzati lakástulajdon sajátosságai alkotmányosan indokoltá tehetik az elidegenítési kötelezettség jogszerűségének elismerését, de csak az adott ügghöz igazodó kompenzáció mellett.

Az AB határozat szerint az önkormányzatnak a vételi jog folytán elvesztett lakásokért olyan ellenszolgáltatást kell kapnia, hogy vagyonában az azzal arányban álló érték maradjon meg, amelyet a tulajdonában álló lakások képviseltek. A javaslat alapján a forgalmi értékhez képest kedvezőbb vételár csak azon bérlőket illeti meg, akik bérelti jogviszonya már legalább 25 éve fennáll, vagy csere útján jött létre, és a csere során tulajdonjogot cseréltek

bérleti jogra. A jogalkotó a kedvezményrel azt kívánta érvényre juttatni, hogy minél hosszabb ideje bérlő az adott személy, annál kisebb a lehetősége annak, hogy a jelenlegi piaci viszonyok között saját tulajdonú ingatlanhoz juthasson. A javaslat emellett továbbra is biztosítja az anyagilag nehéz helyzetben lévő állampolgárok számára a lakásbérlés lehetőségét, amennyiben vételi jogukkal nem tudnának élni, melyhez további garanciális szabályok is bevezetésre kerülnek.

A javaslattal a jogalkotó egy történetileg előállt helyzetet is orvosolni kíván. A rendszerváltozást követő szabályozás alapján az önkormányzati és állami tulajdonú lakások bérlőinek egy szűk köre nem vehette meg az általa lakott bérlémenyt. A módosítás által bevezetett szabályok azt kívánják többek között biztosítani, hogy azok, akik az 1990-es években hozott korlátozások miatt nem élhettek vételi jogukkal, most hasonló feltételekkel tehessék ezt meg, mint korábban a velük hasonló helyzetben lévő bérlők országsszerte.

A jogszabály tervezetéhez tartozó indoklás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján kerül közzétételre.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §-hoz

E rendelkezések a javaslatban meghatározott állami és önkormányzati tulajdonú bérlakások bérlői részére – amennyiben a vételi jog szempontjából alapul vett bérlési jogviszony 2020. december 31-én már fennállt – az évekkel korábbi szabályozásnak megfelelően ismételten vételi jogot biztosítanak. A §-ok rögzítik a bérlési jog jogosultjainak körét, a kedvezményes vételár mértékét, a vételi jog gyakorlásának részletszabályait, továbbá azon bérlők védelmét, akik a vételi jogukkal nem kívánnak vagy nem tudnak élni. A javaslat hatálya: a bérlési jog egyrészt kizárólag olyan lakások esetén áll fenn, amelyek világorökségi helyszínen és védőövezetében találhatóak, és azok tekintetében 1995. november 30. napján az akkor fennálló állapot szerint vételi joggal nem lehetett élni (műemléképület, illetve elidegenítési és terhelési tilalommal terhelt lakás vagy átalakításra, korszerűsítésre, felújításra, bontásra kijelölt épület, rehabilitációra kijelölt terület). Másrészt a vételi jog csak olyan esetben áll fenn, ahol a 2020. december 31. napján hatályban lévő határozatlan idejű bérlési jogviszony időtartama eléri az öt évet. Nem feltétel ugyanakkor, hogy a lakás az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként legyen nyilvántartva, hiszen ez esetben az érintett lakóházat a bérlési jog gyakorlása előtt kell majd társasházzá alakítani. A javaslat emellett kiegészíti a szabályozást a jogviszony időtartamának kiszámításához szükséges rendelkezésekkel. Meghatározásra kerül a vételi jog alóli kivételek köre is, továbbá azon garanciális szabály is, amely biztosítja, hogy csak fizetőképes, megbízható személyek élhessenek a vételi jog lehetőségével.

A vételi jog gyakorlásának körében a javaslat azokat a feltételeket tekinti irányadónak, amelyek alapján a most érintett bérlőkkel hasonló helyzetben lévő, korábban vételi jogot szerző bérlők vételi joggal élhettek az 1990-es években kialakított – törvényi és önkormányzati – szabályok szerint. A már 1996 előtt is bérlési joggal rendelkezők tekintetében ezért a módosító javaslat a forgalmi érték 15%-át tekinti irányadónak a vételár megállapításakor. Azoknak a bérlőknek az esetében, akik később szerezték meg az érintett lakások bérlési jogát, a javaslat a következő feltétellel teszi lehetővé a vételi jog gyakorlását: 5–25 évi bentlakás esetén a forgalmi érték 100%-a a vételár alapja. Az Alkotmánybíróság AB határozatában kimondta, hogy a vételi jog csakis az értékgarancia érvényesítése mellett lehet alkotmányos, azzal, hogy az értékgarancia nyújtásának módját a törvényhozás alakítja ki, amelynek során figyelemmel kell lenni a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Lakástörvény) összes rendelkezésére. A 25 évet el nem érő bérlési jogviszony vonatkozásában a forgalmi érték 100%-ában meghatározott vételár megfelel az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése által megkövetelt értékarányosság követelményének. Az önkormányzat vagyonában így értékvesztés nem következik be az ingatlan értékesítésével. Az Alkotmánybíróság a 25 éves vagy azt meghaladó bérlési jogviszony vonatkozásában meghagyta a forgalmi érték 15%-ára vonatkozó speciális vételár lehetőségét.

A javaslat külön csoportként kezeli azokat a bérlőket, akik a Lakástörvény 29. §-a szerinti csere útján, tulajdonjog elcserélésével szerezték meg a bérlési jogot. Az AB határozat alapján a szabályozásnak meg kell felelnie az értékarányosság és értékgarancia alkotmányos követelményének. Azon bérlők esetében, akik az ingatlan

bérelti jogához csere útján, azaz korábbi saját ingatlanuk tulajdonjogának bérelti jogra való cseréje által jutottak, a jogalkotó e szempontot is figyelembe veheti az értékarányosság követelményének érvényesüléséhez. Ebben az esetben azonban egyedileg kell igazolni, hogy ténylegesen fennáll-e hátrány. Önmagában az, hogy a jogalkotó bizonyos határok között rendelkezik az ingatlan vételáráról csere esetén, az nem eleve alaptörvény-ellenes, ugyanakkor a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényre juttatása érdekében – szociális szempontként – figyelembe veheti a bérlő által elcserélt lakás forgalmi értékét is.

Az Alkotmánybíróság megállapításaira figyelemmel a jogalkotó – a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó alkotmányos követelménynek eleget téve – az érintett ingatlan bérelti jogához csere útján jutott bérlő esetén – az indokolatlan különbségtétel elkerülése érdekében figyelembe veendő szempontot meghatározva – a vételi joggal érintett lakás vételárát alsó és felső százalékos intervallumban rögzíti. Biztosítja továbbá a bevezetendő új rendelkezésekkel a bérlőt érintő esetleges hátrány fennállásának egyedi vizsgálatát a fenti követelmény érvényesülése érdekében, a következők szerint: azon ingatlanok esetében, amelyek tulajdonjogát korábban állami vagy önkormányzati tulajdonú ingatlan bérelti jogára cserélték, az ügylet értéke az ingatlan forgalmi értékének 50–65%-a közötti sávban helyezkedett el. Ezt alapul véve jelen módosítás útján a jogalkotó lehetőséget biztosít a csere ügylet során megfizetett összeg – egyéniesített módon való – figyelembevételére. Így a vételi joggal érintett lakás vételára a forgalmi érték legalább 35, legfeljebb 50 százaléka a csere ügyletben érintett lakások esetében, amely sávon belül a tulajdonos állam vagy önkormányzat határozza meg a vételár konkrét összegét a rendelkezésére álló iratok alapján. Amennyiben a bérlő a tulajdonos állam, illetve önkormányzat által megállapított forgalmi értéket, illetve vételárát vitatja, lehetősége van a lakás forgalmi értékének, vételárának megállapítását kérni a kormányhivaltól.

A javaslat a vételi jog gyakorlásához szükséges feltételek fennállásának gyors és objektív vizsgálatára egy új feladatkört telepít a fővárosi, megyei kormányhivatalokhoz, így az ingatlanügyi hatóság a kormányhivatal határozata alapján jegyzi be a vételi joggal élő új tulajdonost, az elidegenítési tilalmat, valamint részletfizetés esetén a volt tulajdonos javára a jelzálogjogot az ingatlan-nyilvántartásba. A részletfizetés biztosítékeként a vételár havi részleteként megállapított összeg az érintett naptári félév első napján érvényes mértékű jegybanki alapkamattal kerül megnövelésre. A vételi jog jogosultja adminisztratív terheinek csökkentése érdekében a jegybanki alapkamat számításakor mindig az adott félév első napján érvényes jegybanki alapkamatot kell alapul venni. A kamat mértéke a jegybanki alapkamat mértékével egyezik meg, amelynek az az oka, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:47. § (1)–(2) bekezdése szerint a pénztartozás után kamat jár, és a kamat mértéke megegyezik a jegybanki alapkamattal. Ezen általános szabályt alapul véve a részletfizetés tekintetében a kamat mértéke megegyezik a jegybanki alapkamattal.

A javaslat a vételi jog gyakorolhatóságát a forgalmi érték, vételár közlésétől, illetve végleges megállapításától számított hat hónapra korlátozza annak érdekében, hogy a tulajdonos állam vagy önkormányzat számára ne álljon fenn bizonytalan helyzet aránytalanul hosszú ideig.

Garanciális szabályként négy éves elidegenítési tilalom kerül bevezetésre, a rendeltetésszerű joggyakorlás biztosítása és a visszaélések elkerülése érdekében. Az elidegenítési tilalom feljegyzésre kerül az ingatlan-nyilvántartásba. A Lakástörvény 55. § (4) bekezdése szerint műemléképületben lévő lakást vagy helyiséget kizárólag a műemléki hatóság hozzájárulásával, a külön jogszabály rendelkezéseinek figyelembevételével lehet elidegeníteni. Az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy ezzel a Lakástörvény a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvényben található jóváhagyás jogintézményéhez képest műemléki védettséget élvező állami vagy önkormányzati lakások esetére speciális hozzájárulást tesz kötelezővé. Az AB határozat szerint az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből következő kötelezettség, hogy az állam a műemléket érintő (hasznosításra, elidegenítésre vonatkozó) jogügyletek esetében is építsen be olyan garanciákat, amelyek hozzájárulnak a védelmi szint fenntartásához. Jelen esetben ennek formáját a Lakástörvény 55. § (4) bekezdése a „hozzájárulás” jogintézményével deklarálja, amelynek tartalmára nézve az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből következő alkotmányos követelmény, hogy a vételi jog érvényesítése során, a műemléki hatóság annak feltételeként vizsgálja a kulturális örökség védelmének szempontjait. A vételi jog gyakorlását követően is eleget kell tenni az épület jellegéből adódó speciális építészeti előírásoknak. A vételi jog telepítése során a Lakástörvény 55. § (4) bekezdésében foglalt hatósági hozzájárulás megfelelő forma ahhoz, hogy az állam közigazgatási szervein keresztül vizsgálja, hogy a vételi jog jogosultja a műemléket annak jellege szerint fogja-e megőrizni a jövőben. Önmagában tehát a műemléki lakásokra alapított vételi jog nem eredményezi az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerinti védettségi szintben való visszalépést.

Fenti megállapításokra figyelemmel a jogalkotó a hatályos szabályozás módosítását, további garanciális elemekkel való kiegészítését nem tartotta indokoltnak a műemléképületben lévő lakások elidegenítése tekintetében.

3. §-hoz

E rendelkezés kibővíti a társasházzá alakítási kötelezettséget a vételi jog esetére is, annak elvégzését az első forgalmi érték közlésére a 47. § (1) bekezdésben előírt határidő lejártának időpontjáig bezárólag előírva. A javaslat előírja, hogy a társasházzá alakításért a jelenlegi tulajdonos (állam, illetve önkormányzat) felel, kártérítési felelősséget is rögzítve.

4. §-hoz

E rendelkezés a Budai Várnegyed területén található lakások tekintetében – a Várnegyed történetileg kialakult polgárváros-jellegének megőrzése érdekében – szerzési korlátokat állapít meg mind a nem természetes, mind a természetes személyek tekintetében, továbbá rendeltetés-módosítási tilalmat is rögzít. Az elmúlt évtizedekben több nyugat-európai nagyváros történelmi városmagja elvesztette polgárváros jellegét, ez is indokolja, hogy a korlátozások segítségével a Budai Várnegyed ezen arculatát megőrizzük a következő nemzedékek számára.

A garanciális rendelkezések kapcsolódnak a Lakástörvény 45. § (1) bekezdésében biztosított vételi joghoz, hiszen így a Budai Várnegyed területén olyan lakóingatlanok is kikerülhetnek az eddigi állami, illetve önkormányzati tulajdonból, amelyek esetén erre korábban nem volt lehetőség, továbbá az elidegenítési tilalom négyéves időtartamának lejártával ezen ingatlanok szabadon értékesíthetőek volnának e garanciális rendelkezések nélkül, veszélyeztetve ezzel a Budai Várnegyed történelmileg kialakult sajátos jellegét.

A módosítás értelmező rendelkezést vezet be, így a Lakástörvény VI/A. Fejezete alkalmazásában az államon, illetve a helyi önkormányzaton az egyszemélyes állami gazdasági társaságot, illetve az egyszemélyes önkormányzati gazdasági társaságot is érteni kell

5. §-hoz

Garanciális szabályként kerül rögzítésre, hogy a vételi jog gyakorlása folytán a lakóingatlanok elidegenítéséből befolyó összeg az önkormányzatok által a jövőben kizárólag saját tulajdonú lakóingatlanok, illetve bérlakások felújítására, továbbá lakáscélú állami támogatáshoz pályázati önrész finanszírozására kerülhet felhasználásra.

6. §-hoz

A rendelkezés célja annak rögzítése, hogy helyi önkormányzat lakáscélú épületet forgalomképtelen törzsvagyonná ne minősíthessen és a korábbi ilyen minősítés pedig e rendelkezés hatályba lépésével hatályát veszti.

7. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

8. §-hoz

Sarkalatossági rendelkezés.

**Végső előterjesztői indokolás
a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról és egyéb
jogharmonizációs célú törvénymódosításról szóló 2021. évi CXXIV. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslathoz tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelentő Indokolások Tárában kerül közzétételre.

1. Az Európai Bizottság 2018-ban megoldandó problémaként azonosította, hogy a társaságok határokon átnyúló átalakulására és szétválására vonatkozó megbízható uniós jogi keret hiányában, valamint a határokon átnyúló egyesülésekre vonatkozó korábbi uniós szabályozás elégtelenségei folytán a vállalkozások nehézségekbe ütköztek a más tagállamok piacaihoz való hozzáférés terén, és gyakran költséges alternatívákat kellett találniuk a közvetlen eljárások helyett. Ez megakadályozta őket – különösen a kis- és középvállalkozásokat – abban, hogy határokon átnyúló üzleti tevékenységet folytassanak. A releváns érdekelt felek (munkavállalók, hitelezők, kisebbségi részvényesek és egyéb harmadik személyek) a határokon átnyúló helyzetekben jogaik érvényesülése tekintetében bizonytalansággal szembesültek. Az eltérő nemzeti szabályok szintén hozzájárulnak ehhez a helyzethez.

Az Európai Bizottság javaslatának indoklásában utalt arra, hogy a vállalati szerkezetátalakítások és átalakulások, mint amilyenek a határokon átnyúló átalakulások, egyesülések és szétválások a vállalatok életciklusának részét képezik, és a vállalatok növekedésének, a változó környezethez való alkalmazkodásának, valamint az új piacokon jelentkező lehetőségek kiaknázásának természetes módjai. Ezek az átalakulások azonban következményekkel járnak a vállalatok működésében érintett szereplők, különösen a munkavállalók, a hitelezők és a részvényesek szempontjából. Ennek megfelelően kiemelten fontosnak tartotta, hogy az érdekelt felek védelme lépést tartson a vállalati világ egyre inkább transznacionális jellegével. A meglévő uniós jogi szabályozás bizonytalansága, a vállalatok egyes határokon átnyúló jogügyleteire vonatkozó szabályok részleges megfelelése vagy hiánya azt jelenti, hogy nem áll rendelkezésre az érintett felek védelmét biztosító egyértelmű keretrendszer. Ilyen feltételek mellett előfordulhat, hogy a részvényesek számára biztosított védelem nem hatékony és nem megfelelő. A vállalatok határokon átnyúló jogügyleteit megkönnyíti egy olyan jogszabályi környezet, amely bizalmat teremt az egységes piacon azáltal, hogy védelmet nyújt a visszaélésekkel szemben. Ennek megfelelően a javaslat kettős célja: a határokon átnyúló átalakulásokra, szétválásokra és egyesülésekre vonatkozó különös és átfogó eljárások meghatározása az EU-n belüli határokon átnyúló mobilitás ösztönzése érdekében, és ezzel párhuzamosan megfelelő védelem biztosítása a társaságok által érintett érdekelt felek számára az egységes piac méltányosságának védelme érdekében.

A fentiekre tekintettel az Európai Parlament felkérte az Európai Bizottságot, hogy fogadjon el harmonizált szabályokat a határokon átnyúló átalakulásokra és szétválásokra vonatkozóan. Ennek nyomán született meg az (EU) 2017/1132 irányelv határokon átnyúló átalakulások, egyesülések és szétválások tekintetében történő módosításáról szóló, (EU) 2019/2121 (2019. december 12.) európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely az Európai Unió Hivatalos lapjában 2019. december 12-én került kihirdetésre. Az Irányelv átültetési határideje 2023. január 31. Jelen törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) az Irányelv átültetését szolgálja.

Az Irányelv rendelkezései a társasági jog egyes vonatkozásairól szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1132 európai parlamenti és tanácsi irányelvbe (a továbbiakban: Társasági Irányelv) épülnek be, annak részét képezik.

2. A belső piac megvalósításának és zavartalan működésének elősegítésére a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesülése hazai szabályozását szolgálja a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló 2007. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Tétv.), amely a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló Európai Parlament és a Tanács 2005. október 26-i 2005/56/EK irányelv rendelkezéseinek átültetését szolgálta. A jogszabály megnyitotta az utat az előtt, hogy adott vállalatcsoportok az Európai Unión belül könnyebben hangolhassák össze irányítási és döntéshozatali folyamataikat, működésüket pedig költséghatékonyabbá tehesék. A Tétv. a versenyképesség növelése érdekében többek között lehetővé tette, hogy az Unió más tagállamaiban székhellyel rendelkező társaságok meglévő eszközeikkel gördülékenyebben települhessenek át Magyarországra.

A Tetv. – megfelelően az átültetésül szolgáló irányelvnek – azonban kizárólag az egyesülések vonatkozásában tartalmazhatott rendelkezéseket, mivel az európai uniós szabályozás adós maradt a határokon átnyúló átalakulás – más megközelítéssel – a határokon átnyúló székhelyáthelyezés, valamint a határokon átnyúló szétválás szabályaival. Az elmúlt évtizedben azonban erős volt az igény arra, hogy ilyen határokon átnyúló műveletek is harmonizált uniós jogi környezetben legyenek végrehajthatóak, hiszen az egyes tagállamok nemzeti joga a határokon átnyúló műveletek szabályozására önmagában nem voltak képesek, nem befolyásolhatták azt, hogy a másik tagállam nemzeti joga miként szabályozza ugyanazt a műveletet.

3. A Javaslat az Irányelvvel összhangban az átalakulásra vonatkozó új szabályok mellett a határokon átnyúló szétválásokra vonatkozó szabályokat is megállapítja mind a részleges, mind a teljes szétválás tekintetében. A Javaslat mindemellett a társasági jog egyes vonatkozásairól szóló 2017. június 14-i (EU) 2017/1132 európai parlamenti és tanácsi irányelv II. fejezetének Irányelvvel módosított rendelkezései alapján újraszabályozza a határokon átnyúló egyesüléseket. Fontos hangsúlyozni, hogy az Irányelv kompromisszumos jogharmonizációt valósít meg, figyelembe véve, hogy egyes uniós országok már szigorúbb társasági jogi előírásokkal rendelkeznek. A Javaslat több esetben is az Irányelvben meghatározottaknál szigorúbb vagy további szabályokat vezet be a magyar jogi környezetnek megfelelően.
4. A Javaslat határokon átnyúló átalakulásnak azt a jogügyletet tekinti, amelynek során a cégnyilvántartásba bejegyzett korlátozott felelősségű társaság vagy részvénytársaság mint tőkeegyesítő társaság jogi személyiségének megőrzése mellett jogutód nélküli megszűnés – végelszámolás vagy felszámolás – nélkül a társasági formáját a jogutód (fogadó) tagállamának joga szerinti társasági formává alakítja át úgy, hogy legalább a székhelyét áthelyezi a jogutód tagállamba.

A belföldi átalakuláshoz hasonlóan a társaság legfőbb szerve dönt a határokon átnyúló átalakulásról. A társaságnak mindezek után ki kell dolgoznia és közzé kell tennie az átalakulási tervezetet, amely tartalmazza az átalakulással kapcsolatos legfontosabb információkat (a társaság vagy társaságok tervezett társasági formáját, a létesítő okiratot, az átalakulás javasolt menetrendjét, valamint a tagoknak és hitelezőknek kínált biztosítékok részleteit, az átalakulás hatását a munkavállalókra nézve). Az átalakulási tervezetnek része a jogelőd és jogutód társaság záró-, illetve nyitó vagyonmérleg-tervezete és vagyonleltár-tervezete is, továbbá a vezető tisztségviselő arról szóló nyilatkozata, hogy az általa ismert körülmények alapján a határokon átnyúló átalakulás végrehajtásának nincs akadálya. A Javaslat könyvvizsgáló általi ellenőrzési kötelezettséget ír elő a társaságtól független könyvvizsgáló részvételével. A könyvvizsgálónak nem csak a határokon átnyúló átalakulás tervezetét kell megvizsgálnia, hanem vizsgálata körében a vagyonmérleg-tervezeteket, a társaság által a társaságból kilépni szándékozó tagok számára felajánlott pénzügyi kártalanítást, valamint a társasági részesedések cserearányát is át kell tekintenie.

A Javaslat a tagok és munkavállalók tájékoztatása érdekében előírja, hogy a határokon átnyúló átalakulást végrehajtó társaságnak jelentést kell készítenie mind tagok, mind a munkavállalók számára. A jelentés komplexitását jelzi, hogy annak külön részt kell tartalmaznia a tagok és a munkavállalók számára. A társaság dönthet arról is, hogy nem egy, hanem két különálló jelentést készít a tagok és a munkavállalók részére. A Javaslat a jelentés tartalmi elemeként megállapítja azt is, hogy abban ismertetni és indokolni kell a javasolt határokon átnyúló átalakulás jogi és gazdasági vonatkozásait és a javasolt határokon átnyúló művelet tagokra és munkavállalókra gyakorolt hatásait. A tagokat érintő jelentésnek információt kell tartalmaznia a tagok rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségekről, és a társaságból való „kilépési” jogokkal kapcsolatos információkról. A munkavállalókat illetően a jelentésnek különösen a munkaviszonyra kiható, illetőleg a jogutód társaságban alkalmazandó foglalkoztatási feltételekkel kapcsolatos információkat kell magában foglalnia.

A Javaslat iratbenyújtási, vagy – nyilatkozattétel útján – nyilvánosságra hozatali kötelezettséget teremt az átalakulással kapcsolatos releváns dokumentumok tekintetében. A Javaslat a Cégek Közlönyben való közzététel útján biztosítja az átalakulással összefüggő adatok nyilvánosságát. Az Irányelv értelmében a közzétett információknak átfogónak kell lenniük, és lehetővé kell tenniük az érintettek számára a határokon átnyúlóan tervezett művelet értékelését. A nyilvánosságra hozatal egyben a harmadik személyek védelmét is jelenti, hiszen a Cégek Közlöny útján tájékoztatást nyerhetnek a tagok, hitelezők és a munkavállalók, amely segít abban, hogy az átalakulással kapcsolatban álláspontjukat kialakíthassák. Az iratok és a nyilatkozatok tartalmának a cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszer útján történő megismerhetőségéről is rendelkezik a Javaslat.

A Javaslat az Irányelvvel összhangban nagy hangsúlyt fektet a hitelezővédelemre is. A Javaslat a hitelezők számára lehetővé teszi, hogy a határokon átnyúló átalakulás tervezetének közzététele után fel tudják mérni a joghatóság és az alkalmazandó jog határokon átnyúló átalakulás következtében történő megváltozásának esetleges hatásait. Amennyiben a hitelezők nem elégedettek a társaság által a tervezetben biztosított védelemmel, és a társasággal nem alakult ki konszenzus, a megfelelő hitelezővédelem biztosítása érdekében a Javaslat biztosítja a lehetőséget arra, hogy bíróság általi jogérvényesítés útján kérjenek a társaságtól megfelelő biztosítékokat.

Az átalakulási tervezet és a jelentések alapján a társaság legfőbb szerve minősített többséggel dönt arról, hogy jóváhagyja-e az átalakulási tervezetet, valamint határoz a létesítő okiratok elfogadásáról, esetlegesen szükségessé váló módosításairól. A társasági részesedést birtokló tagok számára, akik a tervezet jóváhagyása ellen szavaztak, biztosítja a Javaslat azt a jogot, hogy kiléphessenek a társaságból, és társasági részesedésük után az azok értékének megfelelő pénzbeli kártalanítást kaphassanak. A tagok számára a Javaslat biztosítja továbbá annak lehetőségét, hogy bíróság előtt vitassák a számítást és megkérdőjelezzék a pénzbeli kártalanítás megfelelőségét.

A határokon átnyúló átalakulás végrehajtását illetően a következő szakaszban a társaság tanúsítvány kiadását kezdeményezi a bíróságnál. A tanúsítvány igazolja, hogy a szükséges intézkedéseket és kötelezettséget a társaság teljesítette. A bíróság a tanúsítvány kiadását megelőző vizsgálat körében áttekinti az átalakulás megvalósulásához szükséges, a származási tagállamban – vagyis a magyar jogszabályokban – előírt feltétel teljesülését, az eljárási és alaki követelmények megfelelő végrehajtását. A bíróság azt is vizsgálja, hogy a határokon átnyúló átalakulásra nem a nemzeti vagy uniós jog kijátszása érdekében kerül-e sor, illetve, hogy az csalárd, vagy visszaélészerű magatartást nem valósít-e meg. A bíróságnak a kérelem társaság általi benyújtásától számított kilencvenedik napig el kell döntenie, hogy kiadja-e az átalakulást megelőző tanúsítványt.

A Javaslat szerint a bíróság a tanúsítvány kiadása iránti kérelem elbírálása során információt kér, és értesíti a releváns hatóságokat. A bíróságnak tájékozódnia kell a társaságot érintő esetleges polgári és büntető eljárásokról. Az Irányelv új rendelkezése, hogy a tanúsítvány nem adható ki, ha megállapítást nyer, hogy a határokon átnyúló átalakulásra az európai uniós vagy a nemzeti jog kijátszását vagy megkerülését eredményező vagy arra irányuló, visszaélészerű vagy csalárd célból vagy bűncselekmények elkövetése céljából kerül sor. Ennek vizsgálatára vonatkozó rendelkezéseket is tartalmazza a Javaslat.

A külföldi származási tagállamban kiállított tanúsítvány esetén a Javaslat rögzíti, hogy a jogutód, vagyis a magyar társaság bejegyzésére irányuló kérelmet a tanúsítvány kiállítását követő 30 napon belül kell benyújtani a jogutód társaság székhelye szerint illetékes bírósághoz. A Javaslat kiemeli, hogy a bejegyzési kérelem elbírálása során a bíróságnak a tanúsítványt a származási tagállamban érvényesülő jogszabályoknak való megfelelés igazolásának kell tekinteni. Ebből következően a bíróság vizsgálati hatókörének a tanúsítvány kiadása iránti eljárásban a külföldi hatósági által már vizsgált körülményekre már nem kell kiterjednie. A bíróság a bejegyzési kérelem elbírálása során a cég bejegyzési eljárásra vonatkozó szabályok szerint jár el, egyszerűsített cégeljárás azonban nem kérhető.

A Javaslat egyértelműen kimondja, hogy a határokon átnyúló átalakulás végrehajtásának egyik jogkövetkezménye az, hogy az átalakulás eredményeképpen létrejött magyar társaság a jogelőd társaság általános jogutódja. E körben megőrzi a jogi személyiségét, az aktív és passzív vagyonát, vagyis számviteli értelemben vett eszközeit és forrásait, valamint minden jogát és kötelezettségét, ideértve a munkaviszonyt érintő, szerződésekből, cselekményekből vagy mulasztásokból eredő jogait és kötelezettségeit.

A cégjegyzék a határokon átnyúló műveletekkel kapcsolatos lényeges adatokat feltünteti.

5. A határokon átnyúló egyesülés és szétválás körében az Irányelvnek megfelelően a Javaslat alapvetése, hogy azokra – eltérő rendelkezések hiányában – a határokon átnyúló átalakulásokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Ennek oka az, hogy az Irányelv a határokon átnyúló egyesülésre és a határokon átnyúló szétválásra is néhány eltérő szabályt kivéve azonos rendelkezéseket állapít meg, így a Javaslat e kodifikációs technikát választotta ahelyett, hogy a háromszor tartalmazzon ugyanolyan tartalmú rendelkezéseket.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A hatály vonatkozásában a Javaslat kizárólag a tárgyi hatályt állapítja meg, figyelemmel arra, hogy az Irányelv, így a Javaslat is a fogalom-meghatározásoknál részletezi a tőkeegyesítő társaság fogalmát. A Javaslat tárgyi hatálya a határokon átnyúló átalakulás, a határokon átnyúló egyesülés és a határokon átnyúló szétválás (együttesen: határokon átnyúló műveletek) végrehajtására vonatkozó anyagi jogi és eljárási kereteket jelöli ki.

Kiemelhető, hogy a hatályos Ttv.-hez hasonlóan a Javaslat rendelkezéseinek egy része a jogelőd társaságok kötelezettségeit, egy része a jogutód társaságra vonatkozó rendelkezéseket szabályozza. Másként megfogalmazva, a Javaslat a magyar társaság határokon átnyúló átalakulása esetén a folyamatot a tanúsítvány kiadásáig „követi végig”, de a fogadó tagállam bejegyzési eljárását már nem szabályozza, nem is szabályozhatja. És fordítva is igaz, tehát ha európai uniós tagállambeli tőkeegyesítő társaság „helyezi át a székhelyét” határokon átnyúló átalakulással Magyarországra, akkor a tanúsítvány kiadásáig terjedő időszak kötelezettségeit nem e Javaslat, hanem a származási tagállam joga határozza meg, és e Javaslat „csupán” a cégbejegyzési, majd az ahhoz kapcsolódó szabályokat állapítja meg. E kettősség könnyebb érthetőségét a Javaslatnak a határokon átnyúló átalakulásra vonatkozó fejezetcímei is kifejezik. Egyesülés és szétválás esetén előfordulhat az is, hogy a magyar társaság a folyamatban jogelődként és jogutódként is részt vesz, vagyis értelemszerűen kell alkalmazni a Javaslat rendelkezéseit. A Javaslat csak ott utal kifejezett arra, hogy a rendelkezés a magyar társaságra vonatkozik, ahol másként nem lenne megfelelően értelmezhető a szabály.

2. §

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) olyan alapvető rendelkezéseket rögzít az átalakulás, egyesülés, szétválás tekintetében, amelyeknek érvényesülniük kell – eltérő rendelkezés hiányában – a határokon átnyúló műveletek során is. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvénynek (a továbbiakban: Ctv.) pedig a cégeljárási szabályokat tartalmazza, amelyek tekintetében szintén elegendő az eltérő szabályokat rögzíteni. Ha tehát valamely kérdést a Javaslat a Ptk. rendelkezéseitől eltérően nem szabályoz, úgy a határokon átnyúló műveletek esetében is alkalmazni kell a Ptk.-nak mind a jogi személyekre irányadó általános, illetőleg a gazdasági társaságokra vonatkozó szabályok körében a korlátozott felelősségű társaságra és részvénytársaságra vonatkozó különös szabályait is. A Ctv. tekintetében szintén megállapítható, hogy a Javaslat eltérő szabályok hiányában a tanúsítvány kiadása iránti kérelem elbírálása során a Ctv.-nek a változásbejegyzésre, a jogutód társaság bejegyzése tekintetében a cégbejegyzésre vonatkozó szabályai szerint jár el.

A határokon átnyúló műveletek lebonyolítását az Irányelv olyan részletezettséggel határozza meg, amely miatt már nem lenne célravezető általános háttérjogszabályként megjelölni az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló 2013. évi CLXXVI. törvény (a továbbiakban: Átalakulási tv.) rendelkezéseit, mivel ezzel bonyolulttá válna a szabályozás, illetve olyan kevés szabály lenne alkalmazható, amely feleslegessé teszi háttérjogszabályként való megjelölését. A belföldi műveletek és a határokon átnyúló műveletek az Irányelv alkalmazásával immár két külön szabályozási területté kell, hogy váljanak. A Javaslat azt a néhány rendelkezést, amely – akár módosított, pontosított tartalommal – az Átalakulási tv.-ből a határokon átnyúló műveletek során is alkalmazható, megállapítja a Javaslat rendelkezései között.

3. §

A Javaslat a személyi hatálya alól tételesen kizárja azokat társaságokat, amelyeket maga az Irányelv is kizár. Megjegyezhető, hogy a Javaslat által említett társasági működési forma azon társaságokat érinti, amelyek a nyilvánosan gyűjtött tőkét közösen fektetik be és a részesedések a társaság tagjai részére kerülnek kifizetésre a társasági vagyron terhére. A kizárás indoka abban is tetten érhető, hogy ezen társaságok kockázatokat jelenthetnek a nemzeti és uniós szabályok kijátszása tekintetében. Utalni szükséges arra is, hogy a magyar jog ilyen társasági formát egyébként sem ismer.

4. §

A Javaslat meghatározza azokat az eseteket, amelyek fennállta esetén a magyar székhelyű társaság nem határozhat el határokon átnyúló műveletet és nem vehet részt abban. A módosított Társasági Irányelv 86a. cikk (3) bekezdés a) pontja, 120. cikk (4) bekezdés a) pontja, 160a. cikk (4) bekezdés a) pontja minimumkövetelményként azt írja elő, hogy a tagállamoknak legalább azt elő kell írniuk, hogy a társaság ne hajthasson végre határokon átnyúló műveletet, ha a társaság felszámolás alatt áll, és már megkezdte vagyonának felosztását a tagjai között. Az ilyen jellegű szabály idegen a magyar jogtól, így a rendelkezés akkor nem teszi lehetővé a határokon átnyúló művelet végrehajtását, ha a társaság felszámolás alatt áll. Megjegyezhető, hogy e rendelkezést a Ptk. 3:40. § a) pontja is tartalmazza, azonban a fentiekre tekintettel a Javaslat tételesen is szabályozza. Ugyanígy tételesen megjelenik a kényszertörlési eljárás is mint kizáró ok, ugyanakkor a Ctv. módosítása is tartalmazza szükséges pontosítást.

A rendelkezés c) pontja az Irányelv által biztosított lehetőséggel élve kizáró okként szabályozza a restrukturálási, vagy reorganizációs célú bírósági eljárásokat is. A Javaslat általános megfogalmazással, körülírással határozza meg ezen eljárások körét azért, mert a COVID-19 világjárvány hatására egyes magyar veszélyhelyzeti és törvényi szabályok szerinti eljárások is e célt szolgálják.

Nem zárható ki, hogy a jövőben további, vagy más elnevezésű, de a társaság pénzügyi, vagyoni, működési zavarának megszüntetését célzó eljárások kerülnek bevezetésre. Ezen eljárások ideje alatt nem indokolt megengedni, hogy a társaság más tagállam joghatósága alá kerüljön.

Fontos kiemelni, hogy az a), c), és d) pont hatálya alá eső eljárások időtartama alatt tilalmazott a határokon átnyúló művelet végrehajtása. Ha azonban az eljárásokban a hitelezőkkel megállapodás születik, annak a végrehajtási időszaka alatt lehetséges határokon átnyúló művelet végrehajtása, hiszen ebben az esetben a hitelezők jogait a megállapodás is védi, sőt a megállapodásban akár ki is zárható a határokon átnyúló művelet végrehajtása.

Fontos kiemelni, hogy mint arra a Javaslat szövege is utal, a Ptk. 3:40. §-ában foglalt korlátozások határokon átnyúló műveletek esetében is alkalmazandóak figyelemmel arra is, hogy a Ptk. háttérjogszabályként alkalmazandó.

5. §

A § a legfontosabb fogalmakat határozza meg. Az átalakulás, egyesülés, szétválás fogalmánál a Javaslat átveszi az Irányelv fogalom-meghatározásait. E fogalom-meghatározások némiképp bonyolult megfogalmazása sem írja felül gyakorlati értelemben a magyar jogban már bevett konstrukciókat. Minden olyan művelet lebonyolítható határokon átnyúlóan is, amelyet belföldi egyesülés vagy szétválás esetén is végre lehet hajtani.

Az egyesülés körében egyrészt kiemelhető az, hogy az megfeleltethető Ptk. 3:44. § által szabályozott beolvadás, összeolvadás fogalomnak, illetőleg az is, hogy az Irányelvnek megfelelően speciális esetköröket is megállapít. A Javaslat egyesülésként tekint arra a műveletre is, amikor a társaság arra a társaságra ruhazza át vagyonát, amely teljes részesedéssel rendelkezik benne, illetve azt is, ha több társaság egy tőlük független társaságra ruhazza át a társasági vagyont, amely átvevő társaság új részesedést nem bocsát ki, feltéve, hogy egy tag közvetve vagy közvetlenül rendelkezik az egyesülő társaságok összes részesedésével, vagy a tagok valamennyi egyesüléssel érintett társaságban azonos részesedéssel bírnak.

Az értelmező rendelkezések körében a szétválás fogalma esetében is megállapítható, hogy a kiválás és a különválás szintén megfeleltethető a Ptk. 3:45. §-ban foglaltaknak. A magyar jogtól kissé idegen megfogalmazás az ún. felosztás általi szétválás, amely a kiválás egy olyan formája, ahol a részesedés nem a szétváló társaság tagjait illeti meg, hanem magát a szétváló társaságot. Az Irányelv – ezek bonyolultsága miatt – tételesen nem biztosít harmonizált keretet azon határokon átnyúló szétválások számára, ahol nem egy újonnan létrehozott, hanem egy vagy több meglévő társaság lesz a jogutód (beolvadásos kiválás, beolvadásos különválás). A Javaslat azonban nem zárja el a társaságokat ettől a lehetőségtől, figyelemmel az értelmező rendelkezéseinek tartalmára. Fontos jelezni különösen, hogy a jogutód társaság alatt a továbbműködő társaságot is érteni kell.

A határokon átnyúló átalakulás fogalma egyértelművé teszi, hogy annak eredményeként a társaság társasági formája a jogi személyiség megőrzése mellett megváltozik, másrészt pedig azt is, hogy a társaság székhelyét a fogadó tagállamba helyezi át.

Utalni kell arra, hogy az Irányelv EGT-vonatkozású szöveg, így a fogalom-meghatározások között az Európai Unió fogalma is szélesebb értelmezési tartománnyal kerül meghatározásra. Az Európai Unió tagállamai mellett az Európai

Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államokban (Izland, Liechtenstein és Norvégia) bejegyzett tőkegyesítő társaságok is részei lehetnek a határokon átnyúló műveleteknek.

6. §

A határokon átnyúló átalakulás folyamata és rendelkezései jelentik a „mintát” a határokon átnyúló egyesülés és szétválás esetén is. Mivel a három folyamat szabályozása olyan nagyfokú egyezést mutat, amelyre tekintettel nem célszerű háromszor ugyanazt, kisebb eltérésekkel törvényben szabályozni. Ezért a Javaslat a határokon átnyúló átalakulás részletes szabályozását követően a határokon átnyúló egyesülés és szétválás esetén már csak az eltérő rendelkezéseket határozza meg azzal, hogy a művelet legfontosabb dokumentumának, az egyesülési tervezetnek, a szétválási tervezetnek a tartalmi elemeit minden esetben külön jeleníti meg.

A határokon átnyúló átalakulás előkészítésének folyamata nagyban hasonlít a belföldi átalakuláséhoz. A társaság legfőbb szerve főszabályként két alkalommal határoz a határokon átnyúló átalakulásról, de lehetőség van arra is, hogy csak egyszer történjen döntéshozatal. Első ízben a tagok a határokon átnyúló átalakulás szándékáról döntenek, felméri a lehetséges kilépő tagok nagyságrendjét, hiszen utóbbi a taggal való elszámolás miatt nagyban befolyásolja azt, hogy az átalakulás végrehajtásának a reális esélye egyáltalán fennáll-e. Második alkalommal már, a szükséges közzététel és egyéb intézkedést követően a határokon átnyúló átalakulást előkészítő tervezet, – esetlegesen – jelentések és az arra érkezett észrevételek alapján dönthetnek véglegesen a tagok a határokon átnyúló átalakulásról.

7. §

Annak érdekében, hogy a határokon átnyúló művelet minden érdekelt fél jogos érdekének figyelembevételével történjen, a társaságnak ki kell dolgoznia és közzé kell tennie az átalakulás alapdokumentumát, az átalakulási tervezetet, amely tartalmazza az átalakulással kapcsolatos legfontosabb információkat. A Javaslat részletesen meghatározza az átalakulási tervezet tartalmát. A tervezetnek tartalmaznia kell az átalakuló bejegyzett, illetve a jogutód társaság tervezett azonosító adatait, a tervezett társasági formát, a létesítő okiratot, a végrehajtás javasolt indikatív menetrendjét, valamint a tagoknak, a munkavállalóknak és hitelezőknek kínált jogosultságok, garanciák és biztosítékok részleteit.

A tartalmi elemek kapcsán fontos arra is kitérni, hogy az Irányelv a § (1) bekezdésének 11. és 12. pontjában foglalt vagyonmérleg-tervezeteket ugyan nem említi az átalakulási tervezet tartalmi elemei között, azonban nem is zárja ki, hogy a tagállam további tartalmi elemeket írjon elő. A vagyonmérleg-tervezetek megkövetelése a magyar jogban olyan egyértelmű feltételként érvényesül, amelynek figyelmen kívül hagyására határokon átnyúló műveletek esetében sem kerülhet sor.

A Társasági Irányelv módosított 86j. cikk (2) bekezdése lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy fizetőképességi nyilatkozat benyújtását írják elő. Tekintettel a határokon átnyúló átalakulás összetettségére és a felmerülő érdekek sokféleségére, a Javaslat előírja, hogy a határokon átnyúló átalakulás tervezete mellett a vezető tisztségviselőknak úgynevezett fizetőképességi nyilatkozatot is kell készíteniük. Ebben a nyilatkozatban a társaság vezető tisztségviselői nyilatkozattal igazolják, hogy pontos képet adtak a társaság helyzetéről, és azt is, hogy a nyilatkozattétel időpontjában nincs tudomásuk olyan tényről vagy körülményről, amely miatt a társaság a határokon átnyúló átalakulás után ne tudna eleget tenni a fizetési kötelezettségeinek.

A Javaslat az átalakuló társaság valamennyi tagjainak védelme érdekében biztosítja, hogy kellő tájékoztatást kaphassanak az őket megillető társasági vagyonrész érintő kérdésekben, továbbá biztosítja azt is, hogy azon tagok, akik várhatóan nem kívánnak a jogutód társaság tagjaivá válni, pontos képet kaphassanak a társasági vagyonból őket megillető vagyoni részesedés fejében járó kártalanítás várható összegéről.

A Javaslat már itt egyértelművé teszi, hogy a jogutód társaság saját tőkéjének – figyelembe véve a társaságból kilépni szándékozó tagokat megillető összegeket – el kell érnie a fogadó állam szabályai szerint az adott társasági forma tekintetében előírt tőkeminimumot. Amennyiben ezt a mértéket a kilépni szándékozó tagok ellentételezése miatt a jogutód társaság saját tőkéje nem érné el, a határokon átnyúló átalakulás nem hajtható végre. A tőkeminimumra vonatkozó társasági szabályozás célja az, hogy a jegyzett tőke tekintetében meghatározott limit a hitelezői érdekeket védje, és visszatartsa a tagok mögöttes helytállási kötelezettségét kizáró társasági formáktól azokat az átalakulni szándékozó társaságokat, amelyek tagjai nem képesek elegendő induló tőkét biztosítani

a jogutód társaság számára. E tiltó szabály hiányában fennállna ugyanis a veszély, hogy pénzügyileg nem kellően megalapozott társaságok létesülnének. A Javaslat azonban kivételi szabályt is megállapít; ha az átalakuló társaság tagjai akár harmadik személy bevonásával az átalakulásról hozott végleges döntés meghozataláig kötelezettséget vállalnak a tőkepótlásra, abban az esetben a határokon átnyúló átalakulás végrehajtásának nincs akadálya. Fontos utalni ebben a körben a magyar társasági jogi szabályokra is, hiszen korlátozott felelősségű társaság és részvénytársaság esetében a tőkeminimum elégtelensége estére – annak érdekében, hogy egy gazdasági társaság ne működhessen tartósan az adott társasági típusra jogszabály által előírt kötelező tőkeminimumot el nem érő saját tőkével – a törvény előírja a társaság számára a más társasági formába történő átalakulást, egyesülést, vagy szétválást, végső soron pedig jogutód nélküli megszűnését.

8. §

A vagyonmérleg-tervezetek a határokon átnyúló átalakulás számviteli-pénzügyi megalapozásának alapidokumentumai. A tervezetek elkészítésének szabályait a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény) tartalmazza. A számviteli törvény számos előírást tartalmaz az átalakuló társaság záró és a nyitó vagyonmérleg-tervezetére. Ebben a körben kiemelendő, hogy a számviteli törvény 136. § (1) bekezdése kimondja, hogy a gazdasági társaságok átalakulása (egyesülése, szétválása) során az átalakuló és az átalakulással létrejövő (jogutód) gazdasági társaság vagyonának (saját tőkéjének) megállapításához vagyonmérleget kell készíteni. A vagyonmérleget vagyonleltárral kell alátámasztani. A vagyonleltár tételesen tartalmazza a jogelőd, illetve a jogutód gazdasági társaság(ok) eszközeit és forrásait. Mindemellett a számviteli törvény 137. §-ának (1) bekezdése azt is egyértelművé teszi, hogy az átalakuló gazdasági társaság a mérlegében (könyveiben) értékkel kimutatott eszközeit és kötelezettségeit átértékelheti. Az átalakuló társaságnak egyértelműen igazolnia kell, hogy a választott formának megfelelő tőkével rendelkezik, illetve, hogy a saját tőke szerkezete nem zárja ki azt, hogy stabil tőkeerejű társaság jöjjön létre az átalakulás következtében. Ilyen rendelkezés a belföldi műveletek tekintetében is érvényesül.

A Javaslat a társasági jogi szabályokból is következően kimondja azt is, hogy a vagyonmérleg-tervezeteket és vagyonleltár-tervezeteket a felügyelőbizottsággal ellenőriztetni kell, ha a jogi személynél felügyelőbizottság működik.

Fontos kiemelni a következőket. Határokon átnyúló átalakulás esetében a Javaslat kimondja hogy mind a jogelőd, mind a jogutód vagyonmérleg- és vagyonleltár tervezetét a számviteli törvényben meghatározott módszerek szerint az előírt bontásban kell elkészíteni. Ezen előírás célja, hogy a tervezetek útján az átalakuló magyar társaság igazolni tudja, hogy valóban elég vagyonnal rendelkezik – az esetlegesen kilépő tagok kártalanítása és az esetleges hitelezők biztosítékkal való ellátása mellett is – ahhoz, hogy más tagállamba települjön. A jogutód vagyonmérleg és vagyonleltár tervezetének tekintetében tehát nem releváns, hogy milyen tagállam jogi szerint kíván átalakulni a társaság. Csak a fogadó tagállamban előírt minimális jegyzett tőke összege fontos a nyitó vagyonmérleg-tervezet elkészítésekor.

Határokon átnyúló egyesülés és szétválás tekintetében a Javaslat rendelkezései utalnak arra, hogy elképzelhető, hogy a más tagállambeli jogelődre vagy jogutódra kiterjedő tagállam jog nem írja elő számviteli mérleg készítését a határokon átnyúló művelet lebonyolításával összefüggésben. Ilyen esetben természetesen nem merül fel az, hogy a vagyonmérlegeket a magyar számviteli törvény szerint el kellene készíteni. A másik fontos elem, hogy a magyar könyvvizsgálónak a magyar társaság által elkészített tervezeteket és jelentést kell megvizsgálania, más tagállam joga alá tartozó társaság iratait nem.

9. §

Tekintettel a határokon átnyúló átalakulás összetettségére és a felmerülő érdekek sokféleségére, a Javaslat a határokon átnyúló átalakulás jogszerűségének vizsgálata körében független szakértő részvételét, illetőleg az ellenőrzés eredményéről jelentés készítését írja elő. Ez a szakértő a magyar jogban hagyományosan a könyvvizsgáló, és ezen a Javaslat sem változtat.

A társaság csak független könyvvizsgálót alkalmazhat. Ez a rendelkezés egyébiránt a számviteli standardokból is következik. A független könyvvizsgáló alkalmazása előírásának indoka az, hogy mind a hitelezők, mind a tagok szempontjából alapvető érdek, hogy az átalakulás vagyoni tartalma, esetlegesen a kilépő tagokkal történő elszámolás és végső soron magáról az átalakulásról való döntés valós számviteli-pénzügyi adatokon alapuljon. A Javaslat a szabályszerű számviteli értékelés érdekében felelősségi szabályt is megállapít a könyvvizsgáló

tekintetében, és a Ptk.-nak a szerződésszegésen kívül okozott károkért való felelősségi szabályokat rendeli alkalmazni.

A megalapozott és felelős döntés meghozatala, továbbá a tájékoztatáshoz való jog érvényesülése érdekében a Javaslat azt is előírja, hogy a könyvvizsgálói jelentést a tagok részére az átalakulásról történő döntés meghozatalát megelőzően rendelkezésre kell bocsátani.

A Javaslat taxatív felsorolja könyvvizsgálói jelentés tartalmi elemeit, amelyek kijelölik a könyvvizsgálói kontroll hatókörét is. Utalni kell arra, hogy a Javaslat széles körű vizsgálatot ír elő a könyvvizsgáló részére, és ebben a körben fontosnak tartja a kilépni szándékozó tagok pénzbeli kártalanításával összefüggő körülmények ellenőrzését is. A könyvvizsgálónak a vagyonmérleg-tervezetek és vagyonleltár-tervezetek tekintetében szabályszerűségi nyilatkozatot is tennie kell. Fontos jelezni azt, hogy az átalakulási tervezet számos olyan rendelkezést, elemet is tartalmaz (például a jogutód társaság létesítő okirata), amely nyilvánvalóan nem képezi tárgyát a könyvvizsgálatnak. A § (1) bekezdése ezért fogalmaz úgy, hogy a könyvvizsgáló az átalakulási tervezetet a jelentés elkészítése céljából vizsgálja, tehát feladata a (4) bekezdésben meghatározott kérdések – továbbá határokon átnyúló egyesülés és szétválás esetén az előírt többlet kérdések – megválaszolására terjed ki.

Az Irányelv meghatározza azokat az eseteket, amikor a független szakértői jelentésre nincs szükség. Figyelemmel az átalakulási tervezet tartalmára, még ha a teljes jelentés elkészítésére nem is lesz szükség, a vagyonmérlegek könyvvizsgálatáról a társaság nem mondhat le határokon átnyúló művelet esetében. Ez ugyanis elsődlegesen nem a tagok vagy a társaság érdekében készül, hanem harmadik felek számára mutatja meg a társaság jelenlegi és tervezett számviteli helyzetét.

10. §

A Javaslat a tagok és munkavállalók tájékoztatása érdekében biztosítja, hogy a határokon átnyúló átalakulást végrehajtó társaságnak jelentést kell készítenie. A jelentés az átalakulási terv mellett a határokon átnyúló átalakulásban szintén alapidokumentumnak minősül. A jelentésnek külön részt kell tartalmaznia mind a tagok, mind a munkavállalók számára. Lehetőség van arra is, hogy két külön jelentés készüljön; külön a tagoknak és külön a munkavállalóknak. A Javaslat a jelentés tartalmi elemeként megállapítja azt is, hogy abban ismertetni és indokolni kell a javasolt határokon átnyúló átalakulás jogi és gazdasági vonatkozásait és a javasolt határokon átnyúló művelet munkavállalókra gyakorolt hatásait.

A tagokat érintő jelentésnek információt kell tartalmaznia a kilépési jogokkal kapcsolatos körülményekről, az őket megillető pénzbeli kártalanításról, a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségekről. A kilépni nem szándékozó tagokat illetően a jelentésnek magában kell foglalnia a határokon átnyúló átalakulással összefüggő rájuk vonatkozó körülményeket.

A munkavállalók számára szóló jelentésnek különösen ki kell térnie arra, hogy várhatóak-e a jogszabályokban, a kollektív szerződésekben vagy a vállalati megállapodásokban meghatározott foglalkoztatási feltételeket, de akár a társaság üzleti tevékenységét érintő lényeges változások. A jelentésnek a foglalkoztatást érintő feltételek kapcsán indokolt tájékoztatást nyújtania például a munkaszervezés várható változásairól, a munkabérekéről, az egyes meghatározott munkavégzési helyekről és az ilyen álláshelyeket betöltő munkavállalókat érintő várható következményekről. A jelentésnek ki kell fejtenie továbbá, hogy ezek a változások hogyan érintenék a társaság leányvállalatait.

A munkavállalók védelme, és a körültekintő tájékoztatás, továbbá a véleményezés biztosítása érdekében a Javaslat előírja, hogy a jelentést – vagy amennyiben azokat külön készítik el, a jelentéseket – a határokon átnyúló műveletet végrehajtó társaság tagjai és munkavállalóinak képviselői, vagy – amennyiben ilyen képviselők nincsenek – munkavállalók rendelkezésére kell bocsátani. Annak érdekében, hogy a tagok és a munkavállalók mélyebben megismerhessék a jelentés rájuk vonatkozó tartalmát, a Javaslat tág határidőt állapít meg: az átalakulásról véglegesen döntő legfőbb szervi ülés időpontját megelőző 45 nappal korábban elérhetővé kell tenni. A megismerés lehetősége körében a Javaslat az elektronikus formát írja elő. A Javaslat ezzel egyértelművé teszi azt is, hogy több mint egy hónap áll a tagok és a munkavállalók rendelkezésére, hogy a jelentést megismerjék és azzal kapcsolatos álláspontjukat kialakíthassák.

Ha a munkavállalók képviselői vagy munkavállalók legkésőbb az átalakulásról véglegesen döntő legfőbb szervi ülés időpontját megelőző 5. munkanapig megteszik észrevételeiket, a Javaslat a vezető tisztségviselőre

nézve tájékoztatási kötelezettséget ír elő. A munkavállalói álláspontról a vezető tisztségviselőknek a tagokat is tájékoztatnia kell. A Javaslat elrendeli azt is, hogy a jelentéshez a vezető tisztségviselőnek csatolnia kell a munkavállalói észrevételeket. Ezen túl a Javaslat a vezető tisztségviselő tekintetében előírja, hogy reflektáljon a munkavállalói észrevételekre, álláspontját az átalakulásról véglegesen döntő legfőbb szervi ülés időpontját megelőző napig köteles közölni a munkavállalókkal.

Utalni kell arra is, hogy a jelentés és annak véleményezése a munkajogi tárgyú törvényekkel átültetett 2002/14/EK irányelv és 2009/38/EK irányelv által előírt tájékoztatási és konzultációs jogokon felül értelmezendő.

11. §

Az Irányelv meghatározza azokat az eseteket, amikor a jelentéseket nem kell elkészíteni, mert annak hiányában sem sérülnek munkavállalói vagy kisebbségi jogok. Ennek racionális indokai vannak. Nyilvánvalóan nincs szükség a jelentésre, ha a társaságot egy személy tulajdonolja. Ugyancsak nem szükséges jelentést készíteni abban az esetben, ha a tagok közötti összhang maradéktalanul érvényesül és a tagok között egyetértés alakul ki a vonatkozó kérdésekben.

Mindemellett a Javaslat a munkavállalók tekintetében is megállapít kivételi szabályt, azzal, hogy előírja: a munkavállalók részére szóló jelentést nem kell készíteni, ha a társaság munkavállalói kizárólag az ügyvezető szervben tevékenykednek, mivel ezzel a munkavállalók védelmét szolgáló jogok érvényesülése nem kerül veszélybe.

12. §

Az Irányelv közzétételi kötelezettséget ír elő, amely azonban az eltér a belföldi műveleteknél érvényesülő szabályoktól. Az (EU) 2019/1151 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított Társasági Irányelv új közzétételi szemléletén alapulva az Irányelv továbbra is előírja – a korábbi határokon átnyúló egyesülésre vonatkozó szabályokkal egyezően –, hogy a határokon átnyúló átalakulás legfontosabb előkészítő dokumentumait (átalakulási tervezet, könyvvizsgálói jelentés, vezető tisztségviselői nyilatkozat, értesítés az átalakulási tervezetet érintő észrevételezési lehetőségekről) a véglegesen döntő legfőbb szervi ülés előtt a nyilvántartó bírósághoz be kell nyújtani, azonban azt is kimondja, hogy egyúttal ez minősül a társaság általi közzétételnek is.

A többszázézes jogalanyi kört nyilvántartó cégnyilvántartás esetén ugyanakkor nehezen modellezhető az, hogy a hitelezők vagy a társaság munkavállalói a cégnyilvántartásból, a cégiratokba való folyamatos betekintéssel értesülnének erről a közzétételről, így a Javaslat – élve az Irányelv adta lehetőséggel – Céggközlönybeli közzétételről rendelkezik. Az Irányelv előírja, hogy ebben az esetben a nyilvántartó bíróságnak kell továbbítani a „releváns információkat” a nemzeti hivatalos lapnak, ezért a Javaslat arról rendelkezik, hogy a bíróság teszi közzé a közleményt.

Az Irányelv tagállami döntéstől teszi függővé, hogy a független könyvvizsgálói jelentés nyilvánosságra kerül-e. E körben a Javaslat élve az Irányelvben biztosított lehetőséggel előírja ugyan a könyvvizsgáló jelentés nyilvánosságra hozatalát, azonban úgy, hogy az ne sértsen üzleti titokhoz való jogot.

A Javaslat mentesíti a társaságot a cégnyilvántartás felé történő közzétételi (előzetes iratbenyújtási) kötelezettség alól, ha a társaság választása szerint a közzétételi kötelezettségének saját honlapján való közzététellel tesz eleget. Ezen közzétételi mód sem lehet azonban parttalan, így a Javaslat előírja a Ctv. 21/A. §-ban foglalt rendelkezések alkalmazását. Ebből következik, hogy erre a megoldásra akkor kerülhet sor, ha a cégjegyzék tartalmazza a társaság honlapjának a címét és azt a tényt, hogy a cég a honlapján teszi közzé a közleményeit. A társaságnak továbbá a honlapon való közzététellel egyidejűleg a Javaslat általi közzététellel érintett információkról köteles tájékoztatni az általa ismert hitelezőket, azáltal, hogy számukra elektronikus úton is megküldi a közzététellel érintett adatokat, információkat (természetesen ez az előírás csak akkor tud érvényesülni, amennyiben a hitelező elektronikus elérhetőségét a céggel közölte).

A Ctv. hitelezőket védő előírása itt is érvényesül, melynek alapján, ha a társaság a honlap folyamatos működtetési kötelezettségének nem tesz eleget és a bíróság ezt észleli, a céggel szemben akár törvényességi felügyeleti eljárást is lefolytathat, és az eljárás során intézkedésként törölheti a cégjegyzékből a honlap elérhetőségét, illetve azt a tényt, hogy a cég a közvetlen közleményeit a honlapján teszi közzé.

Amennyiben az átalakuló társaság a honlapon való közzététel lehetőségét választotta, a Javaslat közvetlen tájékoztatási kötelezettséget ír elő a bíróság felé. Ez alapján a társaság köteles a vezető tisztségviselőnek az átalakulás végrehajthatóságával kapcsolatos nyilatkozatát benyújtani a bírósághoz, valamint nyilatkozatot kell tennie az átalakulással összefüggő egyes körülményekről. E körben kiemelendő, hogy a bíróság részére nyilatkozatot kell tenni a tagok, munkavállalók és hitelezők védelmére szolgáló rendelkezésekről is. Ezen Javaslat által előírt bírósági bejelentést követően a bíróság a Céggözlönyben közleményt tesz közzé, amely tartalmazza az átalakulással összefüggő alapvető információkat, továbbá felhívást a tagok, munkavállalók, hitelezők felé az észrevételek megtételének lehetőségéről.

A visszakereshetőség és a nyilvánosság biztosítása érdekében a társaság által közölt információkat, nyilatkozatokat magában foglaló dokumentumokat a bíróság a nyilvántartásban, a társaság iratjegyzékében elhelyezi. Ezen iratok nyilvánossága a tagállami cégnylvántartások összekapcsolására szolgáló rendszeren keresztül is biztosított.

A Javaslat a szakasz (1) bekezdése szerinti Céggözlönybeli közzétételhez hasonlóan kimondja, hogy a honlapon való közzététellel kapcsolatos bírósági bejelentésre vonatkozó szabályok alkalmazása esetén is érvényesül az az elv, miszerint ez az átalakulással összefüggő iratok társaság általi közzétételének tekinthető.

13. §

Az eltérő tagállami szabályozás jogbizonytalanságot eredményezett, ezért az Irányelv a hitelezővédelem körében minimumszabályokat is tartalmaz. Amennyiben a hitelezők nem elégedettek az átalakulási tervben biztosított védelemmel, és nem sikerül a társasággal kompromisszumos megoldást kialakítani, a megfelelő hitelezővédelem biztosítása érdekében a hitelezők számára biztosítani kell a lehetőséget arra, hogy a társaságtól megfelelő biztosítékokat kérhessenek. A hitelezőket megillető biztosíték kérés jog alapvetően nem tér el a belföldi átalakulásoktól. Jelezhető, hogy az Irányelv a közzététel időpontjában még esedékessé nem vált, vagyis a le nem járt követelésekről rendelkezik. Ezt megoldást a magyar jog ugyanakkor már meghaladta, hiszen indokolatlan, hogy a már lejárt követeléssel rendelkező hitelezőt ne illesse meg biztosítékkövetelési jog. Az Irányelvtől való ezen eltérés lehetséges, hiszen a magyar jog ezzel nem kevesebb, hanem több biztosítékot ad a hitelezőknek.

A hitelezők az elutasító, illetve a hitelező által nem megfelelőnek tartott biztosíték nyújtására vonatkozó döntés felülvizsgálatát az Irányelv rendelkezésének megfelelően a közzétételtől számított – az Átalakulási tv.-ben e tekintetben előírt 8 naphoz képest igen hosszú – 90 napos jogvesztő határidőn belül kérhetik a bíróságtól. E körben a hitelezőnek a bírósághoz történő bejelentés során elegendő csupán valószínűsítienie, hogy a követeléseinek kielégítése veszélyben forog, azt azonban kétséget kizáróan igazolnia kell, hogy a társaság a hitelezői igény követelésére irányuló bejelentését követően nem nyújtott számára megfelelő biztosítékot, vagy az átalakulási tervet ilyen biztosítékot nem foglal magában.

A bíróság a hitelező kérelmét az Átalakulási tv.-ben foglaltakkal azonosan, a törvényességi felügyeleti eljárásra vonatkozó szabályok alkalmazásával bírálja el, mégpedig 30 napon belül. Fontos utalni arra, hogy a Javaslat a hitelezők védelme érdekében egyértelművé teszi, hogy az átalakulást megelőző tanúsítvány mindaddig nem adható ki, amíg a hitelezők megfelelő biztosítékot nem kaptak.

14. §

A határokon átnyúló átalakulás esetében pedig annak elismeréseként, hogy egyes védelemben részesített hitelezőket (pl. munkavállalókat) a megváltozott joghatóság és alkalmazandó jog hátrányosan érintheti, a Javaslat további igényérvényesítési eljárást és ehhez speciális joghatósági szabályt ír elő. A vonatkozó rendelkezés értelmében a határokon átnyúló átalakulás hatályossá válásától számított két éven belül Magyarországon is indítható eljárás a jogutód társasággal szemben.

Fontos jelezni, hogy e §-ban foglalt igényérvényesítési szabály önálló határokon átnyúló átalakulási szabály, tehát nem a hitelezői biztosítékadáshoz tapad. Bármely hitelező, akinek a követelése a Céggözlönyben történő közzétételt megelőzően keletkezett, indíthat pert e § alapján, tekintet nélkül arra, hogy biztosítékot követelt-e a jogelőd társaságtól vagy sem.

Fontos jelezni azt is, hogy ez a szabály kizárólag határokon átnyúló átalakulás esetében érvényesül, mert az Irányelv kizárólag az átalakulás szabályai között rögzíti. Annak – Irányelven felüli – előírása, hogy a Magyarországon is lehessen a jogelőd tartozásai miatt eljárást indítani a határokon átnyúló egyesülés és szétválás hatályosulását

követő 2 éven belül, az 1215/2012/EU (Brüsszel Ia) rendeletbe ütközne. A Brüsszel Ia rendelet 67. cikke alapján a rendelet joghatósági szabályaitól eltérni csak uniós jogi aktussal vagy az azt implementáló nemzeti jogszabályokkal lehetséges. Az Irányelv csak az átalakulásokra mondja ki a kivételes joghatósági szabályt, ezért a Javaslat is csak e körben rendelkezhet erről.

15. §

Az átalakulási tervezet és a jelentések alapján a társaság legfőbb szerve dönt arról, hogy jóváhagyja-e az említett tervezetet, valamint határoz a létesítő okiratok szükséges módosításairól. Az Irányelv, így a Javaslat is hangsúlyt fektet arra, hogy a szavazásra vonatkozó többségi követelmény kellően nagy legyen, ennek érdekében a Javaslat előírja a döntés minősített szótöbbséggel való elfogadását. Ugyanakkor biztosítani kell azt is, hogy a szavazati arány előírása ne lehetetlenítse el a műveletet, így a Javaslat kimondja, hogy a társaság a létesítő okiratban a határokon átnyúló műveletről való döntésre vonatkozó határozathozatali szavazati arány tekintetében nem rendelkezhet a tagok több mint 90%-ának egyetértését előíró döntéshozatalról, ehhez a Javaslat semmisségi jogkövetkezményt rendel.

Az Átalakulási tv. 6. §-ának (6) bekezdése szerint a döntéshozó szerv a jogi személy átalakulásáról véglegesen döntő ülésén meghatározhatja azt az időpontot, amikor az átalakuláshoz fűződő joghatások beállnak, amely azonban nem lehet korábbi, mint a jogelőd cég törlésének napja. A Javaslat – az Irányelvvvel összhangban – lehetőséget biztosít a társaság részére, hogy meghatározza az átalakuláshoz fűződő joghatások beálltának időpontját. Az átalakulás időpontja és a jogutód bejegyzésének hatálya azonban nem válhat ketté: az átalakulás nem hatályosulhat mindaddig, amíg a jogutód társaság bejegyzése hatályossá nem válik. Ezen javaslatbeli szabályból következően tehát akár meghatározza, akár nem a társaság az átalakulás hatályosulásának időpontját, az átalakulás időpontjának legkorábban a társaság cégjegyzékbe történő bejegyzése tekinthető, visszamenőleges joghatás tehát határokon átnyúló műveletnél sem lehetséges. A Javaslat kimondja, hogy az átalakulás hatályosulása egyben a számviteli hatályosulást is jelenti, tehát számviteli értelemben is akkor kezdődik az új „időszak”, amikor az átalakulás hatályosul.

A tagok számára biztosítja a Javaslat a jogot arra is, hogy szavazhassanak a munkavállalói részvétellel kapcsolatos rendelkezésekről, ha a legfőbb szerv ülése során ezt a jogot fenntartják maguknak.

Fontos utalni arra, hogy a Javaslat kezeli azt a körülményt is, ha az átalakulási tervezet, vagy a létesítő okirat (vagy annak módosítása) olyan rendelkezést tartalmazna, amely a tag vagyoni és pénzbeli kötelezettségei teljesítésére hátrányosan hatna ki, ezen rendelkezések révén azok növekedését eredményezné. Ebben az esetben a tagok védelme érdekében a Javaslat garantálja az átalakulási tervezet, vagy létesítő okirat (módosítás) elfogadása során a tagnak ezen rendelkezésekhez külön is hozzá kell járulnia akár szóban, akár írásbeli nyilatkozat megtétele útján. A társasági részesedést birtokló tagok számára, akik a határokon átnyúló művelet jóváhagyása ellen szavaznak, biztosítja a Javaslat azt a jogot, hogy kiléphessenek a társaságból, és társasági részesedésük után az azok értékének megfelelő pénzbeli kártalanítást kapjanak. A tagok számára a Javaslat megadja a lehetőséget arra is, hogy bíróság előtt vitassák a számítást és megkérdőjelezzék a pénzbeli kártalanítás megfelelőségét.

A jogutód társaság létesítő okiratát – az erre vonatkozó felhatalmazás esetén – a jogutód társaság vezető tisztségviselője írja alá. Ha a létesítő okiratot mégis a tagoknak kell aláírnia, a Javaslat azt a vélelmet állapítja meg, hogy az aláírást kifejezett nyilatkozatával megtagadó, illetve az erre szolgáló határidőt elmulasztó tagot úgy kell tekinteni, mint aki a határokon átnyúló átalakuláshoz nem járul hozzá, azaz nem szavazott.

16. §

A Javaslat meghatározza azokat az eseteket, amikor a határokon átnyúló átalakulásról véglegesen döntő legfőbb szervei határozat vonatkozásában nem kérhető annak bíróság általi felülvizsgálata, vagy érvénytelenségének megállapítása arra hivatkozva, hogy a pénzbeli kártalanítás összege nem megfelelő, vagy a kártalanítás összege nem megfelelően került kiszámításra. Ennek indoka az, hogy az átalakulási tervezet – amelynek része a pénzbeli kártalanításra vonatkozó körülmények – megismerését és annak véleményezését a Javaslat előzetesen már biztosítja a tagok és a munkavállalók részére. Az érintettek tehát már ekkor észlelhetik az érintett körülményeket, így erre hivatkozással a Javaslat utólag nem biztosíthat számukra lehetőséget. A tagokkal kapcsolatos elszámolási kérdéseket, illetve vitákat az Irányelv tehát nem tekinti olyanoknak, amely a teljes határokon átnyúló művelet megghiúsulásához vezethet.

17. §

Az Irányelv azonos szintű minimumvédelem biztosítását írja elő a társaság tagjai számára. A tagállamok tehát további védelmi szabályokat vezethetnek be vagy tarthatnak fenn, ha azok nem ellentétesek az Irányelv szabályaival vagy a letelepedés szabadságával.

A társasági részesedést birtokló tagok számára, akik az átalakulási tervezet, a határokon átnyúló művelet jóváhagyása ellen szavaztak, biztosítja a Javaslat azt a jogot, hogy kiléphessenek a társaságból, és társasági részesedésük erejéig, azok értékének megfelelő pénzbeli kártalanítást kapjanak. A Javaslat nem él azzal az irányelvi lehetőséggel, hogy kiterjeszti a kilépési jogot más tagokra is, pl. a szavazati jogot nem biztosító társasági részesedést birtokló tagokra. Az Irányelv semmilyen korlátozó szabályt nem tartalmaz a kilépési jog gyakorlása és a részesedés értékesítése tekintetében, itt tehát a tagállami szabályok érvényesülnek. Például itt is érvényesül a Ptk. 3:167. §-ában foglalt, a korlátolt felelősségű társaság üzletrésze kívülálló részére történő értékesítése esetében fennálló, a többi tagot, a társaságot, a társaság által kijelölt személyt megillető elővásárlási jog.

A Javaslat a tagoknak járó pénzbeli kártalanítás kifizetése tekintetében tág határidőt állapít meg és a kártalanítás kifizetésének időpontjával az átalakulás időpontját követő második hónap végét jelöli meg.

A tagok számára a Javaslat garanciális jelleggel biztosítja annak lehetőségét, hogy peres bíróság előtt vitassák a számítást és megkérdőjelezzék a pénzbeli kártalanítás megfelelőségét. Perjogi megfontolások miatt a Javaslat nem él azzal az irányelvi opcióval, hogy a kiegészítő pénzbeli kártalanítást biztosító jogerős döntés azon tagokra is kiterjedjen, akik éltek kilépési jogukkal, de nem nyújtottak be keresetet a pénzbeli kártalanítási összeg megállapítása iránt. A társaság attól nincs természetesen elzárva, hogy a bíróság által megállapított összeget kifizesse a többi kilépő tagnak is, a tagok egyenlőségének elvére tekintettel.

18. §

Az Irányelv előírja a határokon átnyúló átalakulásnak a származási tagállam általi előzetes és részletes jogszerűségi vizsgálatát. Az Irányelv ebben a körben egyértelművé teszi, hogy határokon átnyúló átalakulás eredményeképpen létrejövő társaság vagy társaságok tagállama szerinti illetékes hatóságok ilyen tanúsítvány nélkül nem hagyhatják jóvá a határokon átnyúló műveletet. A Javaslat előírja, hogy az átalakulásról szóló végleges döntés keretében hozott határozat meghozatalát követő – legkésőbb – 90 napon belül a társaságnak az átalakulást megelőző tanúsítvány kiadását kell a bíróságnál kezdeményeznie.

A bíróság feladata a kérelem elbírálása során, hogy értékelje és mérlegelje az összes vonatkozó feltétel teljesülését és az átalakulás előkészítése körében alkalmazott alaki követelmények megfelelő végrehajtását. A bírósági vizsgálat célja, hogy a határokon átnyúló átalakulás visszaélésszerű vagy csalárd célokra – így például a munkavállalói jogok, vagy az adófizetési kötelezettségek kijátszására – vagy bűncselekmények céljára ne legyen felhasználható. A Javaslat olyan vizsgálati eljárást modellez, amely alkalmas annak kiszűrésére és megakadályozására, hogy olyan fantom- vagy fedőcégek jöjjenek létre, amelyeket az uniós vagy a nemzeti jog kijátszása, megkerülése vagy megsértése céljával hoznának létre. A tanúsítvány kiadása iránti kérelmet a bíróság egy sajátos eljárásban bírálja el, amely elsődlegesen a változásbejegyzés szabályaira épül, azonban attól el is tér.

A bíróság első körben a jogi követelményeket vizsgálja. A benyújtott iratok alapján azt tekinti át, hogy az átalakuló társaság az átalakulás előkészítése körében minden, Javaslat által meghatározott – jogi, alaki és közzétételi – követelménynek eleget tett-e. A Javaslat külön kiemeli a munkavállalókat érintő körülmények vizsgálatát: e körben a bíróság áttekinti, hogy az átalakulási tervezet a munkavállalói részvételi jogok körében milyen intézkedéseket tartalmaz, továbbá a döntéshozatalba történő bevonással összefüggő eljárás megkezdődött-e.

Amennyiben a fenti vizsgálat keretében a bíróság megállapítja, hogy a benyújtott okiratok tartalma alapján a tanúsítvány kiadását akadályozó körülmény nem áll fenn, a bíróságnak a következő lépésben azt kell áttekintenie, hogy felmerülhet-e, hogy a határokon átnyúló átalakulásra az uniós vagy a magyar jog kijátszását vagy megkerülését eredményező vagy arra irányuló, visszaélésszerű vagy csalárd célból, illetve bűncselekmények elkövetésére irányuló célból kerül sor. Ha igen, az Irányelv rendelkezése alapján a tanúsítvány kiadását meg kell tagadni. Utolni kell arra, hogy az Irányelv nem határozza meg konkrétan, hogy milyen okokból tagadható meg a határokon átnyúló átalakulást megelőző tanúsítvány kiadása, hanem tág teret ad a felmerülő egyes indikatív tényezők vizsgálatának. Fontos hangsúlyozni ugyanakkor, hogy az Irányelv (36) preambulumbekzdése is kiemeli,

hogy erősen aggályosnak kell lennie, hogy a határokon átnyúló műveletre visszaélészerű vagy csalárd céllal kerül sor.

19. §

Irányelvi rendelkezés, hogy az eljáró tagállami hatóság a tanúsítvány kiadása iránti kérelem elbírálása során más hatóságokat is megkereshet, akár külföldi hatóságokat is, és független szakértőt is igénybe vehet. A Javaslat ennek megfelelően előírja a bíróság részére, hogy egyes kiemelt hatóságoktól tájékoztatást kérjen annak érdekében, hogy a határokon átnyúló átalakulás jogszerűségének ellenőrzését minél körültekintőbben és szélesebb körben végezhesse el.

A szakasz (1) bekezdése tételesen felsorolja a megkeresendő hatóságokat, mindemellett lehetőséget ad arra is, hogy a bíróság mérlegelési jogkörében – megítélése szerint – egyéb érintett hatóságot is megkeressen. A Javaslat a hatóság közreműködésének hathatós biztosítása érdekében megjelöli a rendelkezésre bocsátandó adatok körét is.

A Javaslat a közreműködő hatóságok esetében kijelöli a válaszadás spektrumát, így előírja a megkeresett hatóságok számára, hogy a megkereséstől számított 45 napon belül értesítsék a bíróságot arról, hogy az átalakuló társaságot érintően van-e folyamatban lévő, illetőleg az elmúlt egy évben folyt-e eljárás akár nála, akár más hatóságnál. Abban az esetben, ha a társaság érintett, vagy érintett volt hatósági eljárásban, a hatóságnak részletesen tájékoztatást kell nyújtania az eljárást érintő körülményekről, így információt kell adni az eljárás tárgyáról, a meghozandó vagy meghozott döntésekről, az esetleges kényszerintézkedésekről, végül mérlegelése alapján az általa lényegesnek tartott körülményekről.

A bíróság saját hatáskörében tájékozódik továbbá, hogy a társaság peres eljárásban alperesi pozícióban vagy büntetőjogi eljárásban érintett. Ha peres eljárásra utaló adatot észlel, a bíróság a polgári-, vagy büntető bíróságtól az ügygel kapcsolatos tájékoztatást kér.

20. §

A Javaslat érdemben megtartja azt a Ctv-beli rendelkezést, hogy ha az állami adó- és vámhatóság adóhatósági ellenőrzést folytat vagy kíván folytatni a társaságnál, akkor a tanúsítványt csak kilencvenedik napon adja ki a bíróság, biztosítva ezzel, hogy az adóigazgatási eljárás lezáruljon. Kibővíti ugyanakkor a szabály alkalmazásának hatókörét, mert immár egyrészt a rendelkezés nem csak az állami adó- és vámhatóságra, hanem az önkormányzati adóhatóságra is vonatkozik, másrészt nem csak adóigazgatási eljárás merülhet fel, hanem adóhatóság által foganatosított végrehajtási eljárás is. A normaszövegben használt adóhatóság kifejezés az adóigazgatási rendtartásról szóló törvény értelmében lefedi az állami és az önkormányzati adóhatóságot is. Az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról önálló törvény rendelkezik, a 2017. évi CLIII. törvény.

Fontos jelezni azt, hogy változatlanul marad az, hogy az adóhatósági ellenőrzés, az adóhatósági végrehajtás nem akadályozza a tanúsítvány kiadásának. Általában elmondható, hogy a hatósági eljárás folyamatban léte nem akadályozza a tanúsítvány kiadásának, kivéve, ha a határokon átnyúló műveletet csalárdnak tartja a hatóság, és feljelentést tesz. Ebben az esetben a büntetőeljárás kimenete alapján dönthet a bíróság a tanúsítvány kiadásáról vagy a kiadás megtagadásáról, figyelemmel a 21. §-ban foglaltakra.

21. §

A tanúsítvány kiadása iránti kérelem elbírálásának első 90 napos szakasza cégjogi szempontból elsődlegesen a változásbejegyzési eljárásra épül. A bíróság a kérelem hiányossága, hibája okán kizárólag a Ctv. mellékletében felsorolt iratokat kérheti a társaságtól, és egyszer adhat ki hiánypótlást. A cégjogi szabályokkal összhangban írja elő a Javaslat, hogy ha a hiánypótlás teljesítésére biztosított 30 napos határidő ellenére a hiányok pótlására nem került sor, vagy az elkésztett, hibás, nem megfelelő, akkor a bíróság a tanúsítvány kiadása iránti kérelmet elutasítja. E rendelkezésnél fontos utalni a Javaslat azon kivételi szabályára is, mely szerint a bíróság a hitelezőt megillető biztosítékokkal összefüggésben további hiánypótlás kiadására jogosult abban az esetben, ha a hiánypótlás kiadását követően kényszerintézkedésre vonatkozó információ jut tudomására. Ha tehát maga a tanúsítvány kiadása iránti kérelem nem alkalmas arra, hogy a bíróság kibocsássa a tanúsítványt, egyéb körülményeket a bíróság nem is vizsgál.

Ha a társaság által benyújtott kérelem és a becsatolt iratok megfelelőek, valamint a 23. § szerinti vizsgálat szükségessége nem merül fel, illetve feljelentés nem történt vagy büntetőeljárás nincs folyamatban, a tanúsítvány kiadható.

Ha felmerült a 23. § szerinti vizsgálat szükségessége, vagy a büntetőeljárás van folyamatban, a bíróság meghosszabbíthatja az ügyintézési (kérelem elbírálására nyitva álló) határidőt. A bíróságnak törekednie kell rá, hogy a határidő meghosszabbítására ne kerüljön sor, hanem minden felmerülő körülmény vizsgálata a 90 napos általános ügyintézési határidő alatt lefolytatásra kerüljön.

A bíróság ugyanakkor a részletesebb vizsgálat érdekében a 90 napos általános ügyintézési határidőt meghosszabbítja. Ezzel egy speciális vizsgálati periódus veszi kezdetét. A vizsgálatra vonatkozóan rendelkezéseket a következő szakaszok állapítanak meg. Az eljárás meghosszabbításáról a társaságot a bíróságnak értesítenie kell és meg kell jelölnie végzésében a hosszabbítás indokát.

22. §

Elképzelhető, hogy a megkeresett hatóság, bíróság a határokon átnyúló művelet szándékáról való tudomásszerzés és a társaság által közzétett (cégiratok között elhelyezett, illetve a tanúsítvány kiadása iránti kérelemhez csatolt) iratokat is figyelembe véve úgy ítéli meg, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja merülhet fel. Ebben az esetben lehetősége van arra, hogy feljelentést tegyen. Amennyiben a bírósági értesítést követően a hatóság, illetve bíróság feljelentést tenne, erről rövid időn belül tájékoztatnia kell a tanúsítvány kiadása iránti kérelem vizsgálatát végző bíróságot. A feljelentési lehetőség a bíróság előtt is nyitva áll.

A Javaslat a tanúsítvány kiadása iránti kérelem tekintetében kiemeli azokat a súlyos a bűncselekményeket, melyek miatti felelősségre vonás érdekében indult eljárások a tanúsítvány kiadása iránti kérelem elutasítását, a tanúsítvány kiadásának megtagadását vonják maguk után. Ekörben elutasítási okként a Javaslat a súlyos büntetési tétellel sújtandó pénzügyi és vagyon elleni bűncselekményeket emeli ki, úgy, mint a pénzmosást, a tartozás fedezetének elvonását, a saját tőke csorbításával összefüggő bűncselekményeket. Amennyiben a nyomozóhatóság ezekkel a bűncselekményekkel összefüggő büntetőeljárások megindításáról értesíti a bíróságot, a tanúsítvány kiadása iránti kérelmet elutasító végzést ezen értesítéstől számított 15 munkanapon belül meg kell hoznia.

A Javaslat alapvetése, hogy a határokon átnyúló átalakulások megtagadására csak a legsúlyosabb jogsértések megállapítása esetén kerüljön sor. Éppen ezért a Javaslat kezeli azt a körülményt is, ha büntetőeljárás nem a felsorolt bűncselekmények miatt indult és a tanúsítvány kiadásának egyéb akadálya sem merült fel. Ez esetben a bíróság a tanúsítványt kiadja. A Javaslat akkor is a tanúsítvány kiadását rendeli el, ha kényszerintézkedést rendeltek el, hiszen ebben az esetben a kényszerintézkedéssel érintett vagyonnal a társaság nem tud rendelkezni. Ugyanakkor a hitelezői érdekeket is figyelembe véve, a tanúsítvány kiadására ebben az esetben csak akkor kerülhet sor, ha a kényszerintézkedés nem érint olyan vagyont, amelyet már a határokon átnyúló művelettel összefüggésben biztosítékkal szolgál. Abban az esetben, ha a hitelezőket megillető biztosíték teljesítését veszélyeztetné, a bíróság a tanúsítványt nem adja ki, hanem a már korábban említett további, megfelelő biztosíték garantálása érdekében hiánypótlást folytat le.

A Javaslat a büntetőeljárás megindításának határidejére tekintettel meghatározza azt az esetkört is, amikor további határidő kitolására van szükség. Ez a körülmény nyilvánvalóan a bonyolultabb ügyek kapcsán merülhet fel. Ez esetben a cégbíróság az eljárás elbírálásának határidejét ismételten, legfeljebb azonban 180 napos határidővel meghosszabbítja, azonban legkésőbb ennek a határidőnek az utolsó napján dönteni kell a tanúsítvány kiadása iránti kérelemről.

23. §

Az Irányelv szerint a tagállamok „biztosítják, hogy az illetékes hatóság ne állítson ki átalakulást megelőző tanúsítványt, amennyiben a nemzeti joggal összhangban megállapítást nyer, hogy a határokon átnyúló átalakulásra az uniós vagy a nemzeti jog kijátszását vagy megkerülését eredményező vagy arra irányuló, visszaélésszerű vagy csalárd célból vagy bűncselekmények elkövetése céljából kerül sor.” A határokon átnyúló művelettel megvalósuló tőkeáramlás a formai, jogi, pénzügyi és számviteli feltételek teljesítése esetén főszabályként nem akadályozható. Ugyanakkor az Irányelv a korábbi, a határokon átnyúló egyesülésre vonatkozó előírásokat meghaladva egy új

eszközt biztosít a tagállami engedélyező, jóváhagyó hatóságok számára: ha úgy ítélik meg, hogy a határokon átnyúló műveletet csalárd célra használja fel a társaság, akkor a tanúsítvány kiadását meg kell tagadnia.

Erre tekintettel egyértelműen tilalmazza a Javaslat a tanúsítvány kiadását abban az esetben, ha a határokon átnyúló átalakulás jogszerűségének ellenőrzése során a bíróság valószínűsíteni tudja – többek között az érintett hatóságokkal, bíróságokkal folytatott konzultáció útján – hogy a határokon átnyúló műveletre az uniós vagy a nemzeti jog megkerülését vagy kijátszását eredményező vagy arra irányuló visszaélészerű vagy csalárd célból vagy bűncselekmény céljából kerül sor.

A Javaslat azon esetkört is kívánja rendezni, amikor büntetőeljárásra vonatkozó adat nem érkezik, büntetőeljárás nem indul, büntetőjogi kényszerintézkedés alkalmazására nem kerül sor, ugyanakkor a bíróság hatósági eljárásról, közigazgatási, vagy polgári peres eljárásról szerez tudomást. A további vizsgálatnak akkor van helye, ha az érintett eljárás, vagy eljárások felvetik annak gyanúját, hogy a társaság jogszerűtlenül működik, vagy a társasággal szemben alkalmazott pénzbeli vagy abban kifejezhető marasztalás összege nagymértékű. A Javaslat a mérték megállapításánál a társaság saját tőkéjének több mint felét veszi alapul. Fontos hangsúlyozni azonban, hogy e § szerinti vizsgálat nem általános eleme a tanúsítvány kiadása iránti eljárásnak, vagyis arra nem kell, hogy minden esetben sor kerüljön. Épp ellenkezőleg. E § szerinti vizsgálat kivételes eszköz a cégbíróság kezében arra, hogy ha komoly okkal feltételezhető, hogy csalárd a határokon átnyúló művelet célja, akkor további vizsgálatot folytasson, további nyilatkozatokat, okiratokat kérjen. Ha a beérkezett információk alapján nem merül fel azonban alapos kétely a művelet célja tekintetében, nem indokolt e vizsgálati szakaszt lefolytatni. A tagállami szabályozásnak ugyanis továbbra is azt a célt kell szolgálnia, hogy indokolatlan akadályt ne gördítsen a tőkeáramlás elé, és a szükséges tagállami eljárások indokolatlanul ne legyenek hosszúak. Abban a kivételes helyzetben azonban, amikor okkal feltételezhető, hogy a műveletnek csalárd a célja, akkor legyen a tagállami hatóságnak (cégbíróságnak) eszköze arra, hogy fellépjen a csalárd művelet megakadályozása érdekében, vagyis megvizsgálja a körülményeket, és akár megtagadja a tanúsítvány kiadását.

Az Irányelv szövegezése nem ad támpontot arra nézve, hogy az esetlegesen felmerülő tényezőket miként kell értékelni, ami egyben azt is jelenti, hogy nem is követeli meg a tagállami hatóságoktól, hogy bizonyos esetekben lefolytassák e különleges vizsgálatot. A bíróság tehát teljes mérlegelési jogkör kap a tekintetben, hogy szükségesnek látja-e a határokon átnyúló művelet céljának, indokainak mélyreható vizsgálatát. Az Irányelv (36) Preambulumbekzdése a következőket rögzíti. „Amennyiben az illetékes hatóságnak komoly kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a határokon átnyúló műveletre visszaélészerű vagy csalárd céllal kerül sor, az értékelésnek figyelembe kell vennie valamennyi releváns tényt és körülményt, és adott esetben legalább a határokon átnyúló műveletet követően a társaság vagy társaságok bejegyzése szerinti tagállamban történő letelepedés jellegzetességeivel kapcsolatos indikatív tényezőket, beleértve a művelet célját, az ágazatot, a beruházást, a nettó árbevételt és eredménykimutatást, a munkavállalók számát, a mérleg tartalmát, az adóügyi illetőséget, az eszközöket és azok helyét, a felszerelést, a társaság tényleges tulajdonosait, a munkavállalók és az egyes munkavállalói csoportok szokásos munkavégzési helyeit, a társadalombiztosítási járulékok fizetésének helyét, a 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmében a határokon átnyúló műveletet megelőző évben kiküldött munkavállalók számát, a 883/2004/EK rendelet értelmében az egyidejűleg egynél több tagállamban dolgozó munkavállalók számát, valamint a határokon átnyúló művelet előtt és után a társaság vagy társaságok által viselt kereskedelmi kockázatokat.

Az értékelésnek ezenkívül figyelembe kell vennie a munkavállalói részvételi jogokhoz kapcsolódó tényeket és körülményeket, különös tekintettel az ilyen jogokkal kapcsolatos tárgyalásokra, amennyiben az említett tárgyalásokat az alkalmazandó nemzeti küszöbérték négyötödének elérése tette szükségessé. Mindezen elemeket csak indikatív tényezőként lehet tekintetbe venni az átfogó értékelés keretében, és ezért önmagukban nem vehetők figyelembe. Amennyiben a határokon átnyúló művelet eredményeképpen létrejövő társaság tényleges ügyvezetési helye vagy gazdasági tevékenységének helye abban a tagállamban lesz, amelyben a társaságot vagy társaságokat a határokon átnyúló műveletet követően bejegyzik, az illetékes hatóság e tényt úgy tekintheti, hogy nem állnak fenn visszaéléshez vagy csaláshoz vezető körülmények.”

A Javaslat ezen vizsgálat lefolytatására eljárási szabályokat állapít meg, hiszen ezen vizsgálat nem fér bele a változásbejegyzési eljárás kereteibe. A Javaslat biztosítja, hogy a bíróság a határokon átnyúló műveletet végrehajtani kívánó társaságtól vagy más, – többek között a fogadó tagállami – illetékes hatóságoktól minden

vonatkozó információt és dokumentumot beszerezhesen a határokon átnyúló művelet jogszerűségének minél szélesebb körű ellenőrzése érdekében.

Az Irányelv lehetőséget ad arra, hogy a bíróság a vizsgálat során független szakértőt vehessen igénybe, ennek megfelelően a Javaslat is biztosítja a szakértő igénybevételét. Magától értetődően ennek a szakértőnek függetlennek kell lennie a tanúsítvány kiadásáért felelős társaságtól. A függetlenség csak akkor érvényesülhet, ha nincs sem múltbeli, sem jelen idejű kapcsolat az érintett társaság és a szakértő között. A Javaslat a szakértő igénybevételének lehetőségét azokra az esetekre biztosítja, ha a kérelem elbírálása során olyan körülmény merült fel, amelynek megítélése túlmutat a bíróság kompetenciáján. A szakértőt az illetékes bíróságnak kell kijelölnie.

24. §

A Javaslat a tanúsítvány tartalmi elemeit taxatív felsorolja. Fontos kiemelni, hogy a tanúsítvány leglényegesebb tartalmi eleme, és a határokon átnyúló átalakulás jogszerűségének garanciája, annak igazolása az azt kiállító bíróság részéről, hogy a határokon átnyúló átalakulást végrehajtó társaság az átalakulással összefüggő jogszabályi követelményeknek megfelel. A bíróság a tanúsítványt megküldi a társaság számára, illetőleg a cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszeren keresztül megküldi a jogutód tagállama szerinti cégnyilvántartást vezető szervnek.

A Javaslat garanciális okból biztosítja a nyilvánosság számára a tanúsítványnak a társaság nyilvántartásban szereplő irataiból való megismerhetőségét.

25–27. §

A Javaslat rögzíti, hogy a magyar székhelyű jogutód társaság bejegyzésére irányuló kérelmet a – származási tagállamban – kiadott tanúsítvány kiállítását követő 30 napon belül kell benyújtani a jogutód társaság székhelye szerint illetékes (magyar) bírósághoz.

A bejegyzési kérelem elbírálása során a tanúsítvány elmaradhatatlan kötelező melléklet; a bíróság tanúsítvány hiányában nem hagyhatja jóvá a határokon átnyúló átalakulást. A Javaslat ugyanakkor kiemeli, hogy a bejegyzési kérelem elbírálása során a bíróságnak a tanúsítványt a származási tagállamban elvégzett eljárás cselekmények jogi megfelelőségének igazolásaként kell tekintenie, a tanúsítvány kiadásának megalapozottságát nem vitathatja, a tanúsítvány kiadását megelőző kötelezettségek elvégzését, jogi dokumentumok megfelelőségét nem vitathatja. Erre tekintettel a társaság bejegyzési kérelmét elbíráló bíróság vizsgálati hatóköre szűkebb, hiszen azon körülményeket már nem kell, nem lehet megvizsgálnia, amelyek ellenőrzését a származási tagállam illetékes hatósága már elvégezte, és az átalakulás jogszerűséget garantálta. Ezért a Javaslat a bejegyzési kérelem vizsgálata tekintetében a cégbejegyzésre vonatkozó eljárási szabályok alkalmazását rendeli. Értelemszerűen a kérelem elbírálása során az egyszerűsített cégbejegyzési eljárásra vonatkozó szabályok alkalmazására nem kerülhet sor. A bíróságnak a munkavállalói részvétellel összefüggő szabályok érvényesülését vizsgálnia kell az Irányelv értelmében.

A Javaslat a belföldi átalakulásokkal egyezően kimondja, hogy a jogutód társaság tekintetében kizárt az előtársaságként való működés.

A Javaslat cizelláltan határozza meg az átalakulás időpontját. E körben kimondja, hogy amennyiben a társaság legfőbb szerve az átalakulásról szóló végleges döntés keretében meghatározta az átalakulás időpontját, az átalakulás a társaság által konkrétan meghatározott napon következik be, vagyis a jogutód társaság bejegyzése a kért napon válik hatályossá. Ha azonban a társaság által választott időpont a bejegyzés napját megelőzné, vagy a társaság nem határozott meg időpontot az átalakulás tekintetében, az átalakulás időpontjaként a bíróság a bejegyzést elrendelő végzés meghozatalának időpontját tünteti fel. A Javaslat garanciális okból meghatározza a határokon átnyúló átalakulás hatályosulásának időpontját is, figyelemmel arra, hogy az Irányelv e fogalomhoz köti a joghatásokat.

A határokon átnyúló műveletek átláthatósága érdekében fontos, hogy az érintett tagállamok nyilvántartásai tartalmazzák az egyéb nyilvántartásokból származó szükséges információkat annak érdekében, hogy a jogelőd és a jogutód társaság „története” nyomon követhető legyen. A Javaslat mind a fogadó, mind a származási tagállam

nyilvántartását vezető szerve tekintetében kölcsönös adatszolgáltatást ír elő. A határokon átnyúló átalakulással összefüggésben a cégjegyzékbe bekerülő adatokat és tényeket a Ctv. módosítása tartalmazza.

28. §

A Javaslat egyértelműen kimondja, hogy a határokon átnyúló átalakulás végrehajtásának egyik jogkövetkezménye az, hogy az átalakulás eredményeképpen létrejött társaság a jogelőd társaság általános jogutódja. E körben természetesen megőrzi a jogi személyiségét, a vagyonát, valamint minden jogát és kötelezettségét, egyebek mellett a szerződésekből, cselekményekből vagy mulasztásokból eredő jogait és kötelezettségeit. A jogutód társaságnak – ahogy az már a jogelőd társaság tekintetében is előírás volt – tiszteletben kell tartania a munkaviszonyokból eredő bármely jogot és kötelezettséget.

29–37. §

A rendelkezések a határokon átnyúló egyesületekre vonatkozó különös szabályokat állapítják meg. A Javaslatnak a határokon átnyúló egyesülésre vonatkozó definíciós szabálya szerint az olyan társaságok egyesülése, amelyeket az Európai Unió valamely tagállamának joga szerint alapítottak, és létesítő okirat szerinti székhelyük, központi ügyvezetésük vagy üzleti tevékenységük fő helye az Európai Unión belül van, feltéve, hogy a társaságok közül legalább kettőre eltérő európai uniós tagállami jog irányadó.

A Javaslat alapvetése, hogy a határokon átnyúló egyesülés tekintetében – eltérő rendelkezés hiányában – a határokon átnyúló átalakulásokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. A Fejezet rendelkezései ezért azt a pár eltérést határozzák meg, amelyeknél a határokon átnyúló átalakulás szabályai nem, vagy másként alkalmazandóak.

A 32. § tekintetében kiemelhető, hogy a Javaslat nem ülteti át a Társasági Irányelv 126a. cikk (6) bekezdés második albekezdését, amely szerint a tagállamok azt is előírhatják, hogy a társasági részesedések említett határozatban megállapított cserearánya az érintett, egyesülő társaság mindazon tagjaira érvényes, akik nem voltak jogosultak a társasági részesedésük értékesítésére, vagy e jogukkal nem éltek. A magyar perjogi szabályoktól ugyanis idegen az e rendelkezés, és ahhoz vezetne, hogy a tagok „próbaperrel” élhetnének, ami nyilvánvalóan nem lenne kívánatos.

Kiemelendő, hogy a határokon átnyúló egyesülés következtében a társasági vagyon, valamint minden jog és kötelezettség, egyebek mellett a szerződésekből, cselekményekből vagy mulasztásokból eredő jogok és kötelezettségek átszállnak az átvevő társaságra vagy az új társaságra, és az egyesülő társaságok azon tagjai, akik nem élnek kilépési jogukkal, az átvevő társaság vagy az új társaság tagjaivá válnak. Az átvevő társaságnak vagy az új társaságnak különösen tiszteletben kell tartania a munkaviszonyokból eredő bármely jogot és kötelezettséget, beleértve bármely kollektív szerződést is.

38–45. §

A Javaslat definíciós szabálya szerint a határokon átnyúló szétválás olyan társaság vagy társaságok szétválását jelenti, amelyeket az Európai Unió valamely tagállamának joga szerint alapítottak, és létesítő okirat szerinti székhelyük, központi ügyvezetésük vagy üzleti tevékenységük fő helye az Európai Unión belül van, feltéve, hogy a társaságok közül – ideértve a jogelőd és a jogutód társaságokat is – legalább kettőre eltérő európai uniós tagállami jog irányadó. A Javaslat alapvetése a határokon átnyúló szétválások tekintetében is – eltérő rendelkezésének hiányában – hogy a határokon átnyúló átalakulásokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. A Fejezet rendelkezései ezért – az egyesülésre vonatkozó szabályoknál alkalmazott technikához hasonlóan – azt a pár specialitást határozzák meg, amelynél a határokon átnyúló átalakulás szabályai nem, vagy másként alkalmazandóak.

A Javaslat a határokon átnyúló szétválás vonatkozásában a jogkövetkezmények körében kiemeli, hogy a határokon átnyúló szétválás következtében a szétváló társaságnak – a szétválási tervben meghatározott felosztás szerint – át kell ruháznia a vagyonát, valamint minden jogát és kötelezettségét, egyebek mellett a szerződésekből, cselekményekből vagy mulasztásokból eredő jogait és kötelezettségeit a fogadó társaságokra. A szétváló társaság azon tagjai, akik nem élnek kilépési jogukkal, vagy a fogadó társaságok tagjaivá válnak, vagy a szétváló társaság tagjai maradnak, vagy mindkettőnek tagjává válnak. A fogadó társaságoknak különösen tiszteletben kell tartaniuk

a munkaszerződésekből vagy munkaviszonyokból eredő bármely jogot és kötelezettséget, beleértve bármely kollektív szerződést is.

A jogkövetkezmények körében a Javaslat egyértelműen deklarálja azt is, hogy különválás esetén a szétváló társaság megszűnik. Ez egyébiránt következik a társasági jogi szabályokból is, a Javaslat azonban ezt egyértelművé kívánja tenni. Az Irányelv is foglalkozik azzal az esettel, ha valamely vagyontárgy, igény nem került rendezésre a szétválási tervzetben, később válik ismertté, vagy valamely követelést nem elégítenek ki. Ezekben az esetekben a jogosultságot, illetve a kötelezettséget az adott társaságnak juttatott nettó eszközök értékének arányához köti a rendelkezés. Az Irányelv szövege nettó eszközök értékéről beszél, amely a magyar gyakorlatban a juttatott eszközök és átvett kötelezettségek különbözeteként meghatározott saját tőke értéket jelenti.

46–48. §

Az Irányelv a munkavállalókat érintő kérdéseket illetően nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a társaságok határokon átnyúló átalakuláshoz, egyesüléshez és szétváláshoz való jogának együtt kell járnia, annak megfelelő egyensúlyban kell lennie a munkavállalók, a hitelezők és a tagok védelmével és a határokon átnyúló műveletekkel. A határokon átnyúló műveletek végrehajtása során teljes mértékben tiszteletben kell tartani a munkavállalók tájékoztatáshoz és konzultációhoz való jogát. Az Irányelv a munkavállalói részvételi szabályokat is megállapítja.

A Javaslat az Irányelv néhány rendelkezéstől eltekintve nem önálló szabályokat állapít meg, hanem az európai részvénytársaságra előírt európai uniós rendeleti és irányelvi szabályokra mutat. Alapvető szabályként a jogutód társaság székhelye szerinti tagállam munkavállalói részvételére vonatkozó szabályok alkalmazandók. Annak érdekében azonban, hogy a határokon átnyúló művelettel összefüggésben ne sérüljenek munkavállalói jogok, kiegészítő szabályokat is megállapít az Irányelv, ezáltal az Unión belüli minimumszabályok minden tagállamban érvényesülnek. A rendelkezések célja, hogy a határokon átnyúló művelet lebonyolításában, illetve a jogutód társaság irányításában a munkavállalók szabályozott módon vegyenek részt. A szabályok kiterjednek a munkáltatóval történő tárgyaló testület létrehozására, a tárgyalásokra, az abban részt vevők munkajogi védelmére. Az Irányelv rendelkezése alapján a Javaslat azt is kimondja, hogy a megállapodással elért vagy ennek hiányában jogszabályban meghatározott eredmények védelme érdekében a társaság négy éven belül nem szüntetheti meg a részvételi jogokat később egy másik, határokon átnyúló művelet végrehajtása révén.

49–50. §

A Javaslat a 2019/2121 (EU) Irányelv átültetési határidejét megelőzően lépteti hatályba a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló műveletekkel kapcsolatos szabályozást annak érdekében, hogy ha a határokon átnyúló műveletben érintett másik tagállam (vagy tagállamok) joga már szintén átültette a szabályokat, minél előbb sor kerülhessenek ilyen műveletekre. Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy már folyamatban lehetnek olyan határokon átnyúló egyesülések, amelyek „újból elindítását” vagy felülvizsgálatát nem lenne szerencsés előírni, ezért ezek a megkezdett határokon átnyúló egyesülések a Javaslat hatálybalépése előtti szabályok szerint lefolytathatóak. Akkor minősül az átmeneti szabály tekintetében már megindítottak a határokon átnyúló egyesülés, ha arról a végleges legfőbb szervi döntés a Javaslat hatálybalépése előtt már megszületett.

51. §

Jogharmonizációs záradék.

52. §

A Ctv. bevezeti az online alapított cég fogalmát annak érdekében, hogy az (EU) 2017/1132 irányelvnek a digitális eszközök és folyamatok társasági jog terén történő használata tekintetében történő módosításáról szóló, 2019. június 20-i 2019/1151 (EU) európai parlamenti és tanácsi irányelv szabályai szerint alapított cégek meghatározhatóak legyenek. Az online alapítás szabályai az Európai Unió tagállamának állampolgára vagy az Európai Unió tagállamában bejegyzett jogi személy vagy szervezet által alapított korlátolt felelősségű társaságra, és az Európai Unióban bejegyzett társaság által Magyarországon alapított fióktelepre terjednek ki.

Az online cégalapítás megteremtése a tagállamokra kettős feladatot hárít. Egyrészt, hogy a cégnyilvántartásba való bejelentést megelőző szakaszban is biztosítsanak elektronikus megoldásokat, másrészt, hogy a nyilvántartási

szakasz is elektronikusan folyjon. A magyar szabályozásban a cégeljárásra vonatkozó rendelkezések átültetése jelentősebb feladatot nem generál, mert cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárások 2008 óta kizárólag elektronikus úton folynak. Az eljárásban csak okirati bizonyítás van, a felek meghallgatására nem kerül sor.

Fontos kiemelni, hogy az online szó jelen esetben nem az offline ellentétét jelenti, vagyis nem szükséges, hogy minden, a cégalapításhoz szükséges cégbírósági szakasz előtti jogcselekmény, intézkedés egyszerre egy időpontban, közös elektronikus térben valósuljon meg. Az online kifejezés a Digitális Irányelv szóhasználatának átvételét jelenti, és annyit fejez ki, hogy minden műveletre elektronikusan, személyes jelenlét nélkül kerül sor. Természetesen, ha a feltételek adottak, nincs akadálya, hogy a cégalapításhoz szükséges, cégbírósági szakasz előtti jogcselekmény, intézkedés egyszerre, egy időpontban, közös elektronikus térben valósuljon meg.

A § megjeleníti azokat a lényegi elemeket, amelyeknek a teljesülése azzal jár, hogy a cég – a nem szerződésminta használatára irányuló ügyekben – a cégbejegyzési eljárásban online bejegyzést kérhet. A szerződésmintával történő – és természetes személyek általi – alapítás esetén a Digitális Irányelv öt munkanapos bejegyzési határidőt ír elő, azonban a magyar cégjogban már rendelkezésre áll a szerződésminta használatával történő alapításra az egy munkanapos bejegyzési határidő.

A Digitális Irányelv az 1. cikk 5. pontjában – a fióktelep tekintetében a 15. pontjában – meghatározza azokat a követelményeket, amelynek a tagállami szabályozásban meg kell jelennie. Ezek közül a cégbírósági szakaszt megelőző irányelvben jelzett elemek: a felek azonosítása, jogképességük megállapítása, a bizalmi szolgáltatások igénybevétele, a közreműködő személyek (jogi képviselők) szerepének meghatározása. Korlátolt felelősségű társaság esetén továbbá a szerződésminták használatának lehetővé tétele, a cégalapításhoz szükséges tőke befizetésének és a befizetés igazolásának elektronikus lehetősége.

A hatályos magyar jogrendszer már jelenleg is szabályozza azt, hogy a fenti feltételek biztosítására milyen módon kerülhet sor elektronikus úton. Ezen elemek együttese biztosítja az online cégalapításhoz szükséges lépések megtételével azt, hogy az online cégalapítás megvalósítható legyen Magyarországon.

A pénzmosás és terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.) rendelkezései alapján a szolgáltató (vagyis az ügyvéd, kamarai jogtanácsos, közjegyző) a törvényben meghatározott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket köteles elvégezni. A Pmt. kifejezetten lehetővé teszi – megfelelő garanciák biztosításával – az ügyfél-átvilágítást és üzleti kapcsolat létesítést személyes megjelenés nélkül is, feltéve, hogy ezen korszerű megoldás az ügyfél azonosításának elvégzését legalább a személyes azonosítással egyenértékűen biztosítja. Mindezek alapján az ügyfél-átvilágítási intézkedések elvégzésére nemcsak az ügyfél személyes megjelenésével, hanem a szolgáltató által üzemeltetett – biztonságos, védett, a felügyeletet ellátó szerv által meghatározott módon, előzetesen auditált – elektronikus hírközlő eszköz útján is lehetőség nyílik, a törvényben meghatározott esetekben. Az ezen feltételeknek megfelelő rendszer kialakítása vonatkozásában az egyes szolgáltatói szektorok kapcsán – a szektorok specifikus jellemzői figyelembe vételével – a felügyeletet ellátó szervek határoznak meg részletszabályokat.

A Magyar Ügyvédi Kamarának a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvényben és az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvényben meghatározott kötelezettségek teljesítéséről szóló 10/2019. (VI. 24.) MÜK Szabályzata (a továbbiakban: Szabályzat) az azonosítás rendszerére épülve részletesen szabályozza az ügyfél-átvilágítás során a nyilatkozattétel, illetve az okmányok és az okiratok bemutatásának módját. A Magyar Ügyvédi Kamara elnökének az azonosítás során használható egyes elektronikus hírközlő eszközök auditációjáról szóló 1/2019. (VII. 31.) sz. határozatában auditálta az ügyvédek által használható elektronikus hírközlő eszközöket.

A fenti garanciális rendelkezések mellett kiemelhető az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 18. alcíme, amely szerint a jogügyletek biztonsága érdekében a jogi képviselőnek az Ütv.-ben meghatározott részletszabályok alapján el kell végeznie az ügyfél vagy a képviselőjében eljáró személy azonosítását. Ez az azonosítás belföldi nyilvántartások adataival való egyezőségének ellenőrzését jelenti.

A fent leírtakból következően a Digitális Irányelv által az online eljárások, így az online cégalapítás körében megfogalmazott, a kérelmezők személyazonosságának ellenőrzésére vonatkozó követelményeknek a magyar jogrendszer már jelenleg is eleget tesz.

A fent leírtakból következően az online eljárások, így az online cégalapítás körében megfogalmazott, a kérelmezők személyazonosságának ellenőrzésére vonatkozó eszközrendszer már jelenleg is rendelkezésre áll. A Javaslat a 9/G. § (1) bekezdés b) pontjában azt rögzíti, hogy az ügyvédi, közjegyzői törvényi rendelkezésekben előírt azonosítás, ellenőrzés a pénzmosási törvényben foglalt előírások alapján már működő előírások szerint, vagyis a pénzmosási ügyfél-átvilágítás során alkalmazható elektronikus hírközlő eszközök útján, a pénzmosási ellenőrzéssel együttesen történjen meg. Az ügyfél-azonosítás ugyanis feltételezi, hogy a jogi képviselőnek a fél személyesen bemutatja a személyazonosító okmányát. E személyes okmány felmutatás történhet a pénzmosási ügyfél-átvilágítással együtt, annak részeként is. Annak nincs akadálya, hogy az okmány adatainak ellenőrzését a jogi képviselő a video felvételt követően végezze el.

Az Ütv. 44. §-a már jelenleg is rendelkezik arról, hogy elektronikus okirat esetén a félnek milyen elektronikus aláírással kell aláírnia az okiratot, hogy az ellenjegyzéssel ellátható legyen.

A Javaslat a cégnyilvántartás közhiteles jellegére tekintettel minősített elektronikus aláírás, elektronikus bélyegző, illetve minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírás, elektronikus bélyegző használatát írja elő, így ilyen aláírással kell ellátni az elektronikus okiratot. Ezen túlmenően kiemelhető, hogy a Javaslat elfogadja még azt is, ha az elektronikus okiratot azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés-szolgáltatással hitelesítették.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 45. § (1a) bekezdése alapján a korlátolt felelősségű társaság alapítása illetékmentes. A Céglépcsőben megjelenő közlemények közzétételéről és költségétérítéséről szóló 22/2006. (V. 18.) IM rendelet 5. § (3) bekezdése alapján a korlátolt felelősségű társaság bejegyzésének közzététele ingyenes. A külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe tekintetében azonban illetékmentesség, közzétételi költségmentesség nem érvényesül. A befizetések ugyanakkor már jelenleg is elektronikus úton intézhetőek, és a befizetésről kapott értesítés is elektronikus formátumú a Ctv. 37. § (4) bekezdése alapján.

A Javaslat a Digitális irányelv 1. cikk 4. pontjának [Társasági Irányelv 13g. cikk (8) bekezdése] és az 1. cikk 15. pontjának [Társasági Irányelv 28b. cikk (1) bekezdése] átültetése érdekében szűk körben kivételt tesz az eljárási mozzanatok online módon történő elvégzése alól. A Digitális Irányelv érintett rendelkezései ugyanis kimondják, hogy a tagállamoknak kötelessége biztosítani annak lehetőségét, hogy – amennyiben indokolt – a hatóság, vagy közreműködő más személy, jelen esetben a jogi képviselő, megkövetelhesse a kérelmezőt, illetve a cégalapításban részt vevő személy fizikai megjelenését. A Digitális Irányelv rendelkezései alapján a személyes megjelenés szükségessége abban az esetben merülhet fel, ha a jogi képviselőnek az érintett személy személyazonossága, cselekvőképessége illetve képviseleti jogának fennállása körében kétsége merül fel.

Hangsúlyozni kell azonban, hogy ezen személyes megjelenés ellenére az eljárás ebben az esetben is online alapításnak tekinthető a Digitális Irányelv 16. Preambulumbekezdése alapján.

53. §

A Céglépcső az Igazságügyi Minisztérium hivatalos lapja, amelynek egyik fő feladata, hogy a cégekre vonatkozó cégbírósági döntéseket nyilvánosságra hozzák. Az uniós jogalkotási törekvések nyomán megszülető szabályok azonban a jövőben nem teszik lehetővé, hogy a cégjegyzékbe való bejegyzés és a közzététel között idő teljen el, hanem a nyilvánosságra hozatalnak (közzétételnek) a bejegyzés minősül. A Hivatalos Lapban vagy más platformon való közzététel a tagállamok döntési kompetenciájába eső többlet lehetőség, azonban a harmadik személyek megismeréséhez fűződő határidők és jogkövetkezmények a bejegyzéssel megvalósuló nyilvánosságra hozatalhoz kapcsolódnak. A Céglépcső a köztudatban szorosan összekapcsolódott a közzététellel, így a Javaslat nem szünteti meg a Céglépcsőben történő megjelentetést.

Megjegyezhető, hogy a jelenlegi rendszerben is csak pár óra telik el a közzététel és a cégjegyzékbe történő bejegyzés között. A Céglépcsőben 0 órakor jelennek meg az előző napi bejegyzésekről szóló végzések. A Javaslat szerinti megoldás zárt rendszert hoz létre, nem differenciál a Digitális Irányelv hatálya alá tartozó cégek és a többi cég között, hanem minden cég esetében egyféle megoldást tartalmaz. A közhitelesség és a joghatások a jövőben a bejegyzéshez kötődnek, a bejegyzésről való tájékoztatás a Céglépcsőben pedig forgalombiztonsági, hitelezővédelmi célokat szolgál.

A fentiekre figyelemmel az (1) bekezdés mondja ki a Digitális Irányelv új rendelkezését a bejegyzéssel megvalósuló közzétételről. A (2) bekezdés pedig immár a forgalom biztonságát szolgáló tájékoztatásról szól, amelyet

a Céglőny jelent. Figyelemmel arra, hogy a cégjegyzékbe történő bejegyzéssel történő közzététel miatt a részvénytársaság és a korlátolt felelősségű társaság létesítő okiratát és annak módosítását a Céglőnyben már nem kell megjelentetni, a Ctv. 20. § (3) bekezdése hatályát veszti. E változás, továbbá szövegpontosítás miatt kerül módosításra a (3a) bekezdés. A (7) bekezdés kizárólag a fentiekre tekintettel szükséges szövegpontosítás miatt kerül módosításra.

54. §

A rendelkezés a Digitális Irányelv új közzétételi szabályához igazítja a közhitelességhez tapadó garanciális szabályokat. A Digitális Irányelv tartalmazza a bejegyzett és a Céglőnyben megjelent, valamint a cégiratokban megjelenő adat eltérésére vonatkozó szabályt. A bejegyzett és a Céglőnyben megjelenő adatok eltéréseinek jelentősége egyre kisebb, hiszen az elektronikus eljárásokban egyre csekélyebb az esélye annak, hogy az elektronikus eljárásban bejegyzett, és elektronikus úton megjelenésre (korábbi szabályozásban közzétételre) továbbított adat egymástól eltérjen. A Digitális Irányelv új elemként mondja ki, hogy eltérés esetén a cégjegyzékbe bejegyzett adat az irányadó; ezt a Javaslat is rögzíti.

A rendelkezés elhagyja a hatályos szabályozás (6) bekezdését, mert az társasági irányelvi eredetű rendelkezés, a Digitális Irányelv csupán újrakodifikálja azt, és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:196. § (1) bekezdésében és a 3:282. § (3) bekezdésében már harmonizált. Az egyéb esetekre pedig a Ptk. 3:31. §-a irányadó.

55. §, 65. §

A Ctv. 25. § (1a) bekezdés, amely a cégnek az Európai Unió belül alapított fióktelepére vonatkozó rendelkezést tartalmazza, a Digitális Irányelv 1. cikk 15. pontjának [Társasági Irányelv 28a. cikk (7) bekezdése] átültetését szolgálja.

A Ctv. 25. § (1b) bekezdésében foglalt rendelkezések megállapítják a cégjegyzékben szükséges módosításokat. A szükség szerinti adatok közé kerültek beillesztésre azok a kiegészítő adatok, amelyek bejegyzése szükséges a határokon átnyúló műveletek esetében. Fontos jelezni, hogy az Irányelv előírja a bejegyzés időpontját is, azonban azt külön megjelentíteni e helyütt nem kell, mert a Ctv. 24. § (1) bekezdés k) pontja és a 30. § (3) bekezdése, valamint az 57. § (2) bekezdése már világosan rendezzi a kérdést.

A Ctv. módosítása megállapítja a határokon átnyúló műveletekkel kapcsolatos speciális többlet iratokat, amelyeket a határokon átnyúló műveletekkel összefüggésben a cégbírósághoz be kell nyújtani a bejegyzési, illetve változásbejegyzési kérelem mellékleteként. Fontos jelezni, hogy a közzétételre benyújtani rendelt iratokat a Javaslat határozza meg és nem a Ctv. melléklete.

56. §

A Digitális Irányelv 1. cikk 16. pontja [Társasági Irányelv 30a. cikke] értelmében a jövőben az Európai Unió más tagállamában bejegyzett vállalkozás által alapított fióktelep, vagyis az EUID-val rendelkező külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe cégjegyzékében automatikusan kerülnek átvezetésre a külföldi vállalkozásról nyilvántartott adatok. Ezekről ugyanis a külföldi vállalkozást nyilvántartó hatóság vagy bíróság a tagállami cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszeren (BRIS rendszeren) keresztül tájékoztatja majd a cégbíróságot. Ezekben az esetekben tehát a magyar cégnek a külföldi vállalkozásra vonatkozó adatok változását nem kell majd változásbejegyzési kérelmet benyújtania.

A Digitális Irányelv rendelkezése alapján a vállalkozás éves számviteli beszámolója is megküldésre kerül a fióktelepet nyilvántartó tagállami cégnyilvántartás felé. Az EUID-val rendelkező fióktelepek számára ez azzal az előnnyel jár, hogy a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény 12. §-ban foglalt kötelezettséget, amely a külföldi vállalkozás számviteli beszámolójának közzétételére kötelezi a fióktelepet, a BRIS rendszeren kapott értesítés – beszámoló megküldése – alapján a cég helyett a cégbíróság – a céginformációs szolgálat segítségével – teljesíti.

57. §

Figyelemmel arra, hogy a Ctv. a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban is már több esetben rendelkezik az eljárás felfüggesztéséről, ezért a Ctv. 32. §-ának kiegészítése vált szükségessé. A felfüggesztés oka és

a felfüggesztésre vonatkozó rendelkezések az érintett §-ban kerülnek szabályozásra, így a Ctv. 32. §-ában felesleges lenne az esetek több pontra tagolt megisméltése, ezért a Javaslat általános megfogalmazással utal a Ctv. 32. § (1) bekezdésének új e) pontjában a további esetekre.

58. §

A cégjegyzék közhitelességét, a forgalom biztonságát szolgálja a kérelemben feltüntetett személyek tekintetében az ellenőrzés lefolytatása a bünygyi nyilvántartásból, az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedésekről hozott határozatokból, az ún. szankciós listából, valamint a természetes személyek nyilvántartásából.

A rendelkezés a Ctv. 46. § (1a) bekezdéséből áthelyezi a Ctv. IV. Fejezetének 5. Címe alá az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó határozatokban szereplő személyek vizsgálatát, mert e vizsgálatra a kérelem érdemi elbírálása előtt már sor kerül a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban. A rendelkezés továbbá pontosítja a rendelkezést, hogy az koherens legyen a kapcsolódó törvényi szabályokkal. Az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvény ugyanis részletesen szabályozza, hogy a vagyoni nyilvántartást vezető szerv, a cégeljárás tekintetében a cégbíróság milyen intézkedések meghozatalára kötelezett. E törvényi rendelkezésekhez igazítja a módosítás a cégbejegyzési eljárás szabályait.

A BRIS rendszer egyik kiemelt érdeme, hogy az Európai Unión belül bejegyzett vállalkozások jelentős részéről elektronikus információ szerezhető. A Digitális Irányelv immár kimondja tételesen is azt, hogy az információcsere a tagállamok cégnyilvántartásai számára ingyenes. Ebből követően adminisztratív tehercsökkentés érhető el az EUID-val rendelkező külföldi vállalkozások hazai cégalapítása körében, hiszen a BRIS rendszer segítségével elkerülhetővé válik a külföldi cégek kivonat beszerzése, fordítatása. A Digitális Irányelv maga is ösztönzi [Társasági Irányelv 28a. cikk (5) bekezdése], hogy a tagállamok használják e rendszert az adatok ellenőrzésére. Ennek megfelelően a Javaslat rögzíti a Ctv. új 44/C. §-ában, hogy az EUID-val rendelkező külföldi vállalkozások adatait a cégbíróság a BRIS rendszeren keresztül ellenőrzi, és ebben az esetben nem kell külföldi cégek kivonatát (annak megfelelő egyéb igazolást) annak fordításával együtt benyújtani a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelemhez.

59. §

A rendelkezés pontosító jellegű. megjeleníti a bünygyi nyilvántartásból kapott információval kapcsolatos eljárási szabályt.

60. §

A Digitális Irányelv a természetes személyek általi szerződés mintával történő alapítás esetén öt munkanapos, minden más esetben tíz munkanapos bejegyzési határidőt ír elő. A magyar szabályozás a szerződés mintás alapításra már kimunkált elektronikus cégeljárás szabályokat tartalmaz, amely alapján egy munkanapos ügyintézés garantált. E tekintetben tehát új eljárásrendre nincs szükség, azonban rendelkezni kell arról, hogy a kérelem nyomtatványán jelölésre kerülhessen az a tény, ha az online alapítás feltételei fennállnak. Online cégalapítás esetén a cégbejegyzési nyomtatvány új elemekkel fog kiegészülni. Már a jelenlegi cégbejegyzési nyomtatvány is tartalmaz nyilatkozási elemeket, vagyis a kérelmet benyújtó jogi képviselőnek bizonyos kérdésekben kifejezetten nyilatkoznia kell. Ezek sorát bővíti az online cégalapítás során teendő további nyilatkozat. A Javaslat általánosan fogalmazza meg a nyilatkozattételi rendelkezést. A jogi képviselő nyilatkozatát, annak szövegezését a cégbejegyzési nyomtatvány tartalmát meghatározó végrehajtási rendelet fogja meghatározni.

Az egyszerűsített cégbejegyzés szabályait pontosítani kell annak érdekében, hogy egyértelmű legyen, a bejegyzés akadályát képező okok egyszerűsített cégeljárásban is felmerülnek, felmerülhetnek, továbbá, hogy ezekben az esetekben a kérelmet el kell utasítani. Ezt szolgálja a Ctv. 48. § (6) bekezdés e) pontjának módosítása is.

61. §

A Digitális Irányelv a természetes személyek általi szerződés mintás alapítás esetén öt munkanapos, minden más esetben tíz munkanapos bejegyzési határidőt ír elő. A nem szerződés mintával történő alapítás esetén azonban a jelenlegi cégbírósági ügyintézési határidő tizenöt munkanap, ezért új határidőket kellett megállapítani.

Jelezhető, hogy a Digitális Irányelv a cégalapításra állapít meg az általános – 21 napos – határidőhöz képest rövidebb bejegyzési határidőket, így változásbejegyzés esetére már a Ctv. általános bírósági ügyintézési határidői érvényesülnek. Ha a nyomtatványon tett nyilatkozat ellenére a kérelemhez csatolt okiratok nem felelnek meg az online alapított cég okiratainak törvényben rögzített feltételeinek, a Javaslat nem a kérelem visszautasítását írja elő, hanem azt, hogy a bíróság az általános (nem szerződésmintás) eljárási szabályok szerint bírálja el a kérelmet. Erről az eljárási változásról külön végzést nem kell hozni, azonban a cégbíróságnak meg kell jelölnie, hogy milyen körülmény (okirati hiba) miatt járt el az általános szabályok – és ezáltal a hosszabb ügyintézési határidők – szerint.

62. §

A Digitális Irányelv bővíti a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe cégformával kapcsolatos adatcsere körét, abban az esetben, ha az alapító uniós vállalkozás. Egyrészt a fióktelep bejegyzéséről és törléséről kell értesíteni az alapítót nyilvántartó tagállami nyilvántartást, amely nyilvántartás intézkedik a szükséges változtatások átvezetéséről. Másrészt a vállalkozás adatainak változásáról kell értesíteni a fióktelep bejegyzése szerinti tagállamot; ezt rögzíti az új (1d) bekezdés.

Az (1e) bekezdés rögzíti a tagállami cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszeren keresztül történő adatszolgáltatás, adatcserével kapcsolatos általános rendelkezéseket. Így azt, hogy nemcsak fogadni, de visszajelezni is kell a tagállamnak, ha információt, értesítést kap. Rögzíti a rendelkezés, hogy a kapott információknak megfelelő intézkedést meg kell tenni, továbbá azt is, hogy ingyenes az információcsere. A bekezdés utolsó mondata rögzíti, hogy a tagállami cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszeren keresztül történő információcsere a céginformációs szolgálat informatikai rendszere segítségével történik.

63. §

A rendelkezés rendezi a cégjegyzékből kikerülő közzétételi időpont kezelésére vonatkozó kérdést.

64. §

Jogharmonizációs záradékok.

66–67. §

Szövegcsérés és hatályon kívül helyező rendelkezések.

Figyelemmel arra, hogy a cégjegyzékbe történő bejegyzéssel történő közzététel miatt a részvénytársaság és a korlátolt felelősségű társaság létesítő okiratát és annak módosítását a Cégbizonylatban már nem kell megjelentetni, a Ctv. 20. §-ának (3) bekezdése hatályát veszti.

Mivel a Cégbizonylatban történő megjelentetés a cégbejegyzési, változásbejegyzési eljárásban már joghatással nem bír, felesleges a Ctv. 24. § (1) bekezdés I) pontja szerinti adat további feltüntetése. A módosítást megelőzően már bejegyzett adatok azonban nem kerülnek törlésre, hiszen a bejegyzéskor hatályban volt törvényi rendelkezések alapján a közzétételi joghatás a Cégbizonylatban való közzétételhez fűződtek.

Az i) pont szerinti szövegcsérés módosítás a határokon átnyúló műveletekkel összefüggésben pontosítja a kényszertörlési eljárás egy rendelkezését, egyértelművé téve, hogy határokon átnyúló művelet végrehajtásáról sem határozhat a kényszertörlés alatt álló cég.

68. §

A Javaslat a határokon átnyúló műveleteket egységesen és új törvényben szabályozza, ezért hatályon kívül helyezi a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló 2007. évi CXL. törvényt.

1. melléklet

Lásd a 67. §-hoz fűzött indokolást.

**Végső előterjesztői indokolás
az Európa Tanács kulturális örökséggel kapcsolatos bűncselekményekről szóló, Nikóziában,
2017. május 19-én kelt egyezménye kihirdetéséről szóló 2021. évi CXXV. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Európa Tanács kulturális örökséggel kapcsolatos bűncselekményekről szóló, Nikóziában, 2017. május 19-én kelt egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény) 2017. május 19-én nyílt meg aláírásra az Európa Tanács tagállamai, valamint az Európa Tanácsban tagsággal nem rendelkező azon államok részére, amelyek részt vettek az Egyezmény kidolgozásában.

Az Egyezmény létrehozásának célja a kulturális örökség ingó és ingatlan elemeinek fokozottabb védelmének megteremtése tekintettel arra, hogy a kulturális örökség elemeivel kapcsolatos bűncselekmények száma növekvő tendenciát mutat. A régészeti lelőhelyekről jogellenesen eltávolított és jogellenesen kivitt vagy behozott kulturális javakat egyre többféle módon – országhatárokat átlépve – értékesítik, amiben a szervezett bűnözés és terrorista csoportok is részt vesznek, a kulturális javak jogellenes kereskedelmét finanszírozási forrásként használják. Az ilyen bűncselekmények egyre nagyobb mértékben vezetnek a világ kulturális örökségének elpusztulásához.

Az Egyezmény kihirdetésével bővülnek és erősödnek azok a lehetőségek, amelyek kulturális örökségünk védelmét szolgálják, és előmozdítja Magyarország kulturális örökségének és az egyetemes kulturális örökség védelmét.

Az Egyezmény – céljának elérése érdekében – büntetendőnek nyilvánítja a kulturális örökség ingó és ingatlan elemei lopásával, elpusztításával, megkárosításával, jogellenes kivitelével, jogellenes behozatalával és jogellenes kereskedelmével kapcsolatos egyes cselekményeket. Továbbá az Egyezményben részes felek közötti szorosabb egység megteremtése érdekében ösztönzi a bűnmegelőzés és a büntető igazságszolgáltatási intézkedések megerősítését, valamint elősegíti a nemzeti és nemzetközi együttműködést a kulturális örökség ingó és ingatlan elemeivel kapcsolatos bűncselekmények elleni küzdelem terén. A rendelkezések hatékony végrehajtásának érdekében az Egyezmény nyomkövetési mechanizmust vezet be.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

A Javaslat e §-ai tartalmazzák az Országgyűlés felhatalmazását az Egyezmény kötelező hatályának elismerésére, valamint rendelkeznek annak kihirdetéséről.

3. §

E § kimondja, hogy a mellékletek tartalmazzák az Egyezmény hivatalos magyar fordítását és hiteles angol nyelvű szövegét.

4. §

A Javaslat e §-a utal arra, hogy az Egyezményhez Magyarország a 3. és 4. mellékletben szereplő fenntartásokat teszi.

5. §

E § a törvény hatálybalépéséről rendelkezik.

6. §

E § a törvény végrehajtásáért felelős minisztert nevezi meg.

1–2. melléklet

Az 1–2. mellékletek az Egyezmény hiteles angol nyelvű szövegét és hivatalos magyar nyelvű fordítását tartalmazzák

3. melléklet

A Javaslat e melléklete az Egyezmény 4. cikk 1. bekezdéséhez Magyarország részéről tett fenntartás hiteles angol nyelvű szövegét és annak hivatalos magyar nyelvű fordítását tartalmazza.

4. melléklet

A Javaslat e melléklete az Egyezmény 5. cikk 2. bekezdéséhez Magyarország részéről tett fenntartás hiteles angol nyelvű szövegét és annak hivatalos magyar nyelvű fordítását tartalmazza.

Végső előterjesztői indokolás

a Magyarország Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a közös államhatáron lévő közúti határhidak és határút-szakaszok üzemeltetéséről, fenntartásáról és rekonstrukciójáról szóló 2017. szeptember 14-én, Budapesten aláírt Megállapodást módosító 1. Kiegészítés kihirdetéséről szóló 2021. évi CXXVI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A Magyarország és Szlovákia közti határtérség infrastruktúrájának fejlesztésére, az átkelők számának bővítésére egyre növekvő igény van, tekintve azt is, hogy mind Szlovákia, mind Magyarország az Európai Unió és a Schengeni egyezmény tagja.

A törvényjavaslat célja az Országgyűlés felhatalmazásának kérése a Magyarország Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a közös államhatáron lévő közúti határhidak és határút-szakaszok üzemeltetéséről, fenntartásáról és rekonstrukciójáról szóló 2017. szeptember 14-én, Budapesten aláírt Megállapodást (a továbbiakban: Megállapodás) módosító 1. Kiegészítés (a továbbiakban: 1. Kiegészítés) kötelező hatályának elismerésére, valamint az 1. Kiegészítés kihirdetése.

A Megállapodás rendezte az olyan, határt keresztező és azzal párhuzamosan futó műtárgyak (hidak és határutak) üzemeltetésének, fenntartásának és rekonstrukciójának feltételeit, amelyek esetében a két ország hatóságainak együttműködésére fokozottan szükség van. A kisebb, üzemeltetési és fenntartási feladatok elvégzése a mindkét fél közös tulajdonában levő határhidak esetén egyszerűbb, ha az egyik fél elvállalja a híd teljes felügyeletét, míg egy másik, hasonló méretű híd fenntartásáról teljes egészében a másik fél gondoskodik. Hasonlóképpen, a határon futó utak üzemeltetése is egyszerűbbé tehető, ha azokat az a fél felügyeli, amelyik munkagépeivel saját területéről könnyebben eléri az adott utat.

A Megállapodás aláírása óta a magyar és szlovák kormány több új híd megépítéséről kötött megállapodást, melyek üzemeltetéséről, fenntartásáról és rekonstrukciójáról szintén rendelkezni szükséges. Az 1. Kiegészítés célja e változások átvezetése a Megállapodás szövegén.

Az egyezménymódosítás szerint a megépíteni tervezett Drégelypalánk és Ipolyhídvég (Ipel'ské Predmostie) közti Ipoly-híd üzemeltetését és fenntartását a magyar fél, a Dunakiliti és Doborgaz (Dobrohost') közötti gyalogos és kerékpáros Duna-híd, valamint az Órhalom és Ipolyvarbó (Vrbovka) közötti Ipoly-híd üzemeltetését és fenntartását a szlovák fél végzi. A hidak rekonstrukcióját a felek közösen biztosítják.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Megállapodás tárgyköreire tekintettel a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 7. § (1) bekezdés a) pontja, illetve a (3) bekezdés b) pontja alapján az Országgyűlés ad felhatalmazást a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére.

2. §

Az Nsztv. 7. § (2) bekezdése és 9. § (1) bekezdése szerint a kihirdetés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik.

3. §

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően a törvény 1. melléklete tartalmazza a Megállapodás 1. Kiegészítésének hiteles magyar nyelvű szövegét.

4. §

Hatályba léptető rendelkezés. A hatálybalépés napját – az Nsztv. 10. § (4) bekezdésének megfelelően – a külpolitikáért felelős miniszter a Magyar Közlönyben közzétett közleményével állapítja meg.

5. §

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdés f) pontjának megfelelően tartalmazza a Megállapodás végrehajtásáért felelős szerv megjelölését.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.